

ΣΧΑΙΟΝ ΤΟ
ΠΑΝΤΙΝ
ΚΑΛΟ ΜΗΔ
ΕΥΕΤΑΒΝΑΙ

STANISLAUS

ΑΓΑΘΟΝ ΟΥ
ΤΟ ΜΗ ΑΔΙ-
ΚΕΙΝ. ΑΛΛΑ
ΤΟ ΜΗ ΕΓΕ-
ΛΕΙΝ.

GREGLVS

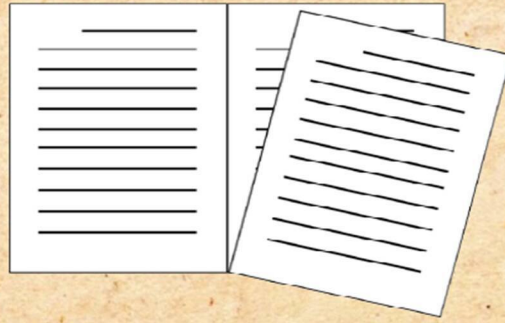

ALIQVOT OPVSCVLA DIVI
Chrysostomi Græca, lectu dignissima, cū
præfatione ~~Basilii Bessarionis~~
cuius studio sunt ædita.

W woluminie kolejno współprawne sygnatury:

SD 768 II

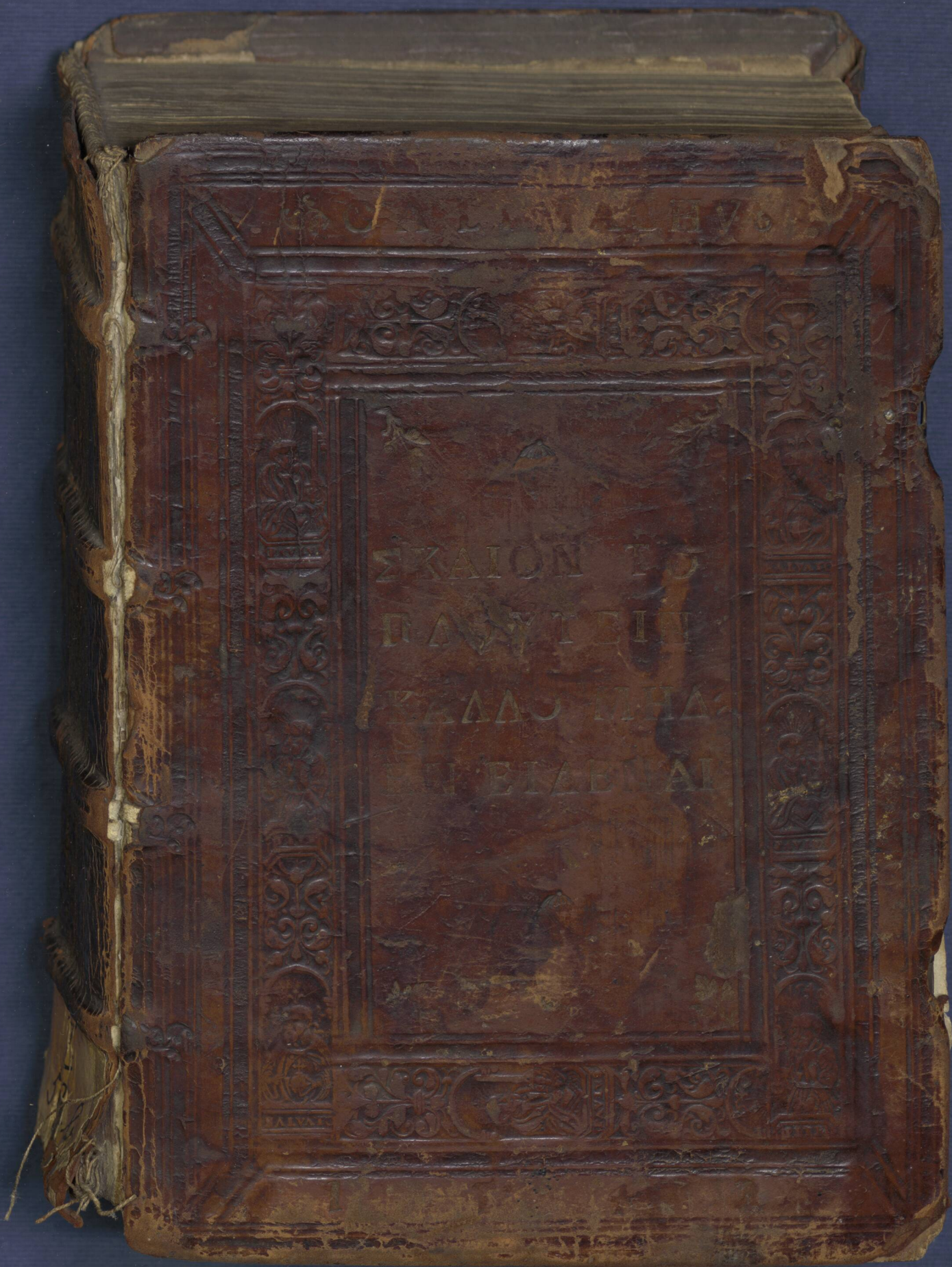
SD 769 II

SD 770 II

SD 771 II

SD 772 II

SD 773 II

ΕΚΑΙΟΝ ΤΟ
ΠΑΥΣΕΙΝ
ΕΛΛΟΜΗΑ
ΕΝ ΕΙΛΕΝΑΙ

Dar Kuratorium Okr. Szk. Poznańskiego.
Z księgozbioru Gimn. im. Marii Magdaleny w Poznaniu.
1930.

ALIQVOT OPVSCVLA DIVE
Chrysostomi Græca, lectu dignissima, cū
præfatione ~~Basilii Bessarionis~~
cuius studio sunt ædita.

ελεγχος

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥΣ	1
ΠΡΟΣ ΙΕΡΑΡΧΕΙΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ	12
ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΥΤΟΝ	14
ΠΡΟΣ ΚΥΡΙΛΛΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ	20
ΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΑΣ ΥΠΕΡ ΜΗΚΟΥΣ	43
ΠΩΣ ΔΕ ΕΠΙΤΙΜΩΝ ΤΩΝ ΤΩΝ ΑΔΕΛ: ΑΝΑΓ:	53
ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΤΩΝ ΠΡΑΛΥΤΗΜΕΝΩΝ ΤΕΤΙ ΤΑΠΕΙΝΟΦΡΟ.	11
ΠΡΟΣ ΤΡΑΧΥΤΗΤΟΣ	81
ΠΡΟΣ Σ ΜΗ ΔΕ ΔΙΑΘΗΜΑΤΙΣΜΕ	
ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΡΟΦΗΤΗΝ ΗΛΙΑΝ	89

S.D. 769. II

126.1342 (M)

VDAB
7411

ORNATISSIMO IUVENI CAROLO

Vtenhouio, Gandauo Des. ~~Brachios~~

~~Brachios~~ s. d.

QVAM multos uidemus hodie iuuenes Caro-
le, gentis Vtenhouiæ decus, qui præter maio-
rum imagines nihil habent nobilitatis, nec in
aliud ualere putant gentis claritudinem, quàm ut sub
huius umbra licentius & impunitius indulgeant, ocio,
lulibus, amoribus, comessatiõibus, reliquisq; nequitia
partibus, iudicijs adeo peruersis, ut quũ ex uirtute pro-
fecta sit omnis nobilitas, sibi persuaferint, uirtute nobi-
litem amitti, gentisq; decus obscurari: quod mea sen-
tentia nihilominus absurdũ est, quàm si quis affirmet
solem tenebras inuehere, noctem rebus lucem infunde-
re. Siquidem tam crasso tenentur errore, ut existiment,
ocium, ignauiam, omnium liberalium disciplinarũ in-
scitiam, mores luxu perditos, cæteraq; uitia non modo
licere, sed etiam decere bene natos, quæ nullum omni-
no mortale non dedecent. Atqui longe turpius est pro
genitorum claritati tenebras offundere, quàm obscuris
natum esse. Neq; enim in cuiusq; est potestate, ex qua-
libus nascatur, sed quemadmodum ea laus proprie no-
stra est, si disciplinis ac recte factis efficiamus, ut à no-
bis initium sumat nobilitas, ita nostrum proprie de-
decus est, si maioribus uirtute partam nobilitatem de-
a 2 genere

EPISTOLA.

genere uita obscuremus. Sed his quoque sunt deterio-
 res, qui se mendaci nobilitatis titulo uenditant, quo ma-
 gis liceat, quicquid animo collibuit. Ab horum tum in-
 genijs tum moribus, immane, quantum abes ornatissi-
 me Carole, quem, licet ea florentem aetate, cui uita solu-
 tior uitio uerti non solet, generis dignitas & opulentia
 rei familiaris adeo non deiecit ad ineptas uoluptates,
 & ocium omnis nequitiae magistrum, ut ad disciplina-
 rum integritatisque studium potius erigat atque inflam-
 met. Sic enim tibi persuasit philosophica ratio, ut parum
 te dignum ducas progenitorum stemmatibus, nisi eos
 ueris animi bonis uel aequas uel antecedas. Sollicitat ni-
 mirum uere generosam indolem tuam domesticum ex-
 plar, clarissimi uiri patris tui Nicolai Vtenhouij, qui
 praeter exactam iuris peritiam, praeter elegantiorum etiam
 litterarum scientiam, tanta modestia, prudentia, iudicio,
 animi moderatiōe atque integritate fuit ornatus, ut mul-
 tis annis nemo Gandau, principali totius Flandriae co-
 cilio, maiore cum laude praesederit. Et si quid in tanto cau-
 sarum undique strepentium tumultu contigisset oculi, id
 euoluendis sacris uoluminibus impendebat, frequenter
 & noctis aliquam partem huic curae decedens, homo tot
 uirtutum luminibus illustris, ut in illo minima clarita-
 tis portio uideretur generis decus. Ad huius exemplum
 properanti non possum non magnopere gratulari, uti-
 nam & aliquid adiumenti possim adferre, qui mihi ui-
 deris.

deris, non solum eò destinasse conatus tuos, ut paren-
tem laudatissimum imitatione referas, uerum etiam, ut
æmulatione anteuertas, quo possis cum omnium ap-
plausu Homericum illud dicere,

τούτου πατρὸς εὐχομαι εἶναι.

Necq; enim uere γνήσιοι sūt filij, sed nothi potius, qui pa-
rentes non alio referunt, q̃ corporis liniamentis, animi
speciem tanto prædariores, adeo non exprimentes, ut
sint etiam dissimillimi. Porro quum triplex sit nobilita-
tis genus: unum quod contingit natiuitate, alterū quod
parit liberalium disciplinarum cognitio: tertiū eximia
uirtus, & ingentia in remp. merita, perspicuum est eum
inter nobiles esse nobilissimum qui circulum hunc suis
numeris absoluerit. Id quemadmodum à patre tuo ui-
des egregie perfectum, ita laudis huius stadium ingres-
sus, & per illius currens uestigia, summo studio connite-
ris, ut ad eandem metam peruenias. Quemadmodum
autem nulla est absoluta doctrina sine peritiā lingua-
rum, ita nulla est perfecta uirtus absq; pietate, quæ uel
sola potest & nobilem & beatum reddere, quum erudi-
tio religionis expers cadat & in sceleratissimos animos:
porro absq; his sanguinis nobilitas nullū habet usum,
nisi quod uel ad uirtutem enitenti domesticis præluce-
t exemplis, uel à maiorum instituto degenerantem tra-
ducit. Quisquis autē scelere clarus est, ille profecto plus
q̃ ignobilis est. Quis enim non malit nullum habere

EPISTOLÆ

nomen, quàm cū Therſite, Phrynonda, & Cercopibus celebrari. Is demum uere nobilis eſt, qui proprijs bonis inclaruit. Etenim qui nihil habet quo ſe cōmendet hominum memoriæ, quàm progenitorū imagines, quibus atriorum parietes ornantur potius, quā is qui iactat, nihilo decētius dicatur nobilis, quàm ſi quis uocetur diues ære alieno. Ad hos ſtimulos haud quāquā ſegnes, accedit & urbis Gandaui ſplendor. Neque enim arbitror, quaquā patet Chriſtiana ditio, ciuitatem ullam reperi, quæ cum hac conferri queat, ſiue ſpectes amplitudinem urbis, ac potentiam, ſiue politiam, ſiue gentis indolem. Nec enim aliunde feliciora prodeunt ingenia, nec expreſſiora priſcæ uirtutis exempla, quorum & hodie ſuperſunt, Lodouicus à prato, de quo dubites litteris ne ſit ornatioꝝ an ſtēmatīs, Guilhelmus à Vala, cuius ingenio nihil excogitari poteſt dexterius. Antonius Claua, ſenex quidē ætate, ſed animi bonis om̃ibus uni ce uernans, Audomarus Edingus niueis homo moribus, Liuius Ammonius, uir eruditione iuxta ac pietate inſignis. Nicolaus Vtenhouius, iuuenis nihil non eximiū de ſe pollicens, alijsq; cōplures, quorū nemo nō præclarā de te ſpem cōcepit. Proinde nō mediocrem mihi Carole ſuſtines expectatiōē, ut nō modo Vtenhouio nō mini patriſq; uirtutibus, uerum etiā tam inſyſtæ ciuitatis, parētis & altricis tuæ, claritudini, deniq; taliū uiroꝝ uotis reſpondeas. Habebat pater tuus illud cum Cato

ne

ne Romano cōmune, quod nullum omnino tempus
 pateretur elabi sine fructu studiorum, adeo ut in con-
 sessum etiam secum deferret Enchiridia quædā, in qui-
 bus legeret aliquid, si quid forte incideret à negocijs ua-
 cui temporis, quod alij solent uel fabulis uel inanibus
 cogitationibus dare. Laudo quod hic quoq; parentem
 refers, nusq; proficiscēs in comitatus erudito quopiam
 libello, ut ne in deambulationibus quidem, aut uecta-
 tionibus, aut colloquijs, tempus abeat absq; lucro litte-
 rario. Itaq; parauī libellum hunc, qui tibi quouis loco,
 quouis tempore suauissimum cōfabulonem exhibeat,
 nec minus tamen salutiferū quā suauem. Sunt enim
 fragmenta quædam Ioannis Chrysostomi, qui nō mi-
 nus expoliet linguam tuam elegantia Græci sermonis,
 quā pectus instruet disciplina pietatis. Si te delectat
 Atticus lepos, habes Demosthenē: si cognitio Christia-
 næ philosophiæ, habes insignem theologum. Erat ani-
 mus iustū aliquod huius autoris opus dare studiosis,
 quando iam pleriq; Græca malunt quā latina, nec ul-
 la tam felix, tamq; fidelis est interpretatio, quin præ-
 stet ex ipsis haurire fontibus, sed noui typi nondum
 erant satis apparati. Visum est tamen interim hac ue-
 lut arra studiosorum expectationem uel iritare uel con-
 solari. Hoc quicquid est tuo paternoq; nomini dicatū
 esse uolui, quo simul & nostræ necessitudinis extaret ali-
 quod monumentum, & optimi patris tui propensissi-
 mo

EPISTOLA

mo erga me studio, uicem aliquam reponerem, si me-
 moriam illius meo quoq; calamo, si quid omnino ual-
 let meus calamus, ab obliuione uindicarem. Sed non
 imponam epistolæ finem donec epitaphia quæ illius
 memoriæ dicaui recitauero.

Latinum sic habet.

Hoc saxo tegitur celebris heros
 Vtenhouius ille Nicolaus,
 Quo sub præside, Flandriæ senatus
 Multos floruit unice per annos.
 Hoc patri orphana turba liberorum
μνημῶν posuit, pio quidem illa
 Sed casto officio. Quid attinebat
 Hæc illi monumenta comparare,
 Cuius scilicet approbata uirtus
 Hæret mentibus omnium, nec ulla
 Illam uis abolebit aut uetustas.

Græcum sic habet.

τίς ἐστι θεῶν; οὐνοῦ ἐστὶ μοι δίκη.
 τί δακρύεις οἶσ', τὸν δικάρχον καλὸν
 τὸν Νικόλαον οὐθενώσιον ποθῶ,
 οὗ ἢ ἀπάσης φλανδρίας κλέος μέγα.
 τοῦτον γὰρ οὐδεὶς βελτίων πέφυκ' ἀνὴρ.
 φιλοῦθ' ἀνόν' ἡ σωαπέθανον, ὥς μοι δοκῶ,
 οὐκ ἢ δίκη καὶ ἔστω, ἀλλὰ μάλλον ἢ δίκη.

Bene uale Basileæ. Calend. Febr.

ANNO M. D. XXIX.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΥ

ΣΟΣΤΟΜΟΙ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΕΠΙΣΚΟΨ

ΠΡΟΣ ΚΑΙ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΕΣ ΕΓΚΕΚΛΑΣΜΕΝΟΥΣ ΕΝ ΔΕΣΙ
ΜΑΤΗΡΙΩ ΔΙ' ΕΥΣΕΒΙΑΝ.

ΑΚΑΡΙΟΙ ΤΩ ΔΕΣΜΩΤΗΡΙΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΛΥΣΕΩΣ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΕΝ ΔΕΣΜΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΣ ΥΜΕΙΣ. ΜΑΚΑΡΙΟΙ ΚΗ ΤΡΙΣΙ
ΜΑΚΑΡΙΟΙ ΕΙ ΠΟΛΛΑΚΙΣ ΤΩΤΕ, ΠΑΡΕΝΗΓΕΤΕΣΑΘΕ ΤΩΝ
ΔΙΚΤΟΜΕΛΩΝ ΤΩ ΠΡΟΙ ΥΜΑΣ, ΕΙΛΕΥΘΕΡΑΣ ΔΕ ΥΜΩΝ ΚΑΙ
ΤΥΣ ΠΟΡΕΥΘΕΜ ΟΝΤΑΣ ΠΕΠΟΙΗΚΑΤΕ, ΠΑΝΤΑΧΘΗΕΣ ΕΙ ΔΑΛΑΤΙΝΗΣ ΑΔΟΥ
ΤΑΙ ΥΜΩΝ ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ, Η ΑΝΔΡΕΙΑ, Η ΑΠΕΡΙΤΡΕΠΕΤΗ ΓΝΩΜΗ, ΤΟ
ΑΔΕΛΩΤΗΡ ΦΡΟΝΗΜΑ. ΟΥΔΕΜ ΥΜΑΣ ΚΑΤΕΠΗΚΕΜ ΕΝ ΔΟΚΟΑΥΤΩΝ ΕΙΝΑΙ
ΔΕΝΩΝ, ΟΥ ΔΙΚΑΣΗΤΩΝ, ΟΥ ΔΕΜΙΤΩΝ, ΟΥ ΒΑΣΑΝΩΝ ΝΙΦΑΔΕΣ, ΟΥΚ ΑΠΕΙΛΑΙ
ΜΥΡΙΩΝ ΓΕΜΥΣΜΑΘΑΝΑΤΩΝ, ΟΥ ΔΙΚΑΣΗΣ ΠΥΡ ΑΝΤΙ ΣΟΜΑΤΩ ΑΦΙΕΙΡΕ, ΟΥ
ΚΑΤΑΘΗΓΟΝΤΕΣ ΤΥΣ ΘΕΟΝΤΑΣ, ΚΑΙ ΜΥΡΙΑ ΕΙΔΗ ΚΙΝΟΥΜΕΤΕΣ ΕΠΙΒΟΥΛΗΣ,
ΟΥ ΣΥΚΟΦΟΝΤΙΑΙ ΤΣΑΥΤΑ, ΟΥΚ ΑΝΑΙΧΛΩΤΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ, ΟΥ ΘΑΝΑΤΩ
ΠΡΟ ΕΝ ΘΕΦΘΑΛΜΩΝ ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΩ ΗΜΕΙΣ ΑΜ ΦΑΝΟΜΕΝΟΙΣ, ΑΛΛ' ΗΡΚΕΣΕΜ
ΥΜΙΝ ΕΙΣ ΠΡΟΑΚΛΗΣΗ ΕΝ ΓΙΝΟΜΕΝΩΝ, Η ΕΝ ΓΙΝΟΜΕΝΩΝ ΥΠΟΘΕΣΙΣ.
ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ ΦΑΝΕΡΩΣ ΜΕ ΥΜΑΣ ΠΑΝΤΕΣ ΣΕΦΑΝΟΥΣΙ ΚΑΙ ΑΝΑΚΗΡΥΤΤΕΣΙ
ΟΥ ΦΙΛΟΙ ΜΟΝΟΝ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΑΥΤΙ ΟΙ ΕΧΘΡΟΙ, ΟΙ ΤΑΥΤΑ ΚΑΤΑΣΚΕΒΑΖΟΝ
ΤΕΣ, ΚΑΙ ΜΗ ΦΑΝΕΡΩΣ, ΚΑΝΙΣ ΑΥΤΩΝ ΑΝΑΠΗΥΞΑΕΜ ΤΟ ΣΩΜΑΤΟΣ ΠΟΛΥ ΚΗ
ΠΑΡ' ΕΚΕΙΝΟΙΣ ΥΜΩΝ ΕΥΕΨΑΙ ΤΟ ΘΑΥΜΑ. ΤΙΟΥΤΗΡ ΓΑΡ ΑΡΕΤΗ, ΚΑΙ ΠΡΟ
ΤΟΙΣ ΠΛΕΜΥΣΙΝ ΑΥΤΩΝ ΔΑΥΜΑΖΕΤΑΙ. ΤΟΙΟΥΤΟΝ ΚΑΚΙΑ, ΚΑΙ ΠΑΡΑ
ΤΟΙΣ ΜΕΤΙΟΥΣΙΝ ΑΥΤΩΝ ΚΑΤΑΓΙΝΩΣΚΕΤΑΙ. ΚΑΙ ΤΑ ΜΟΝ ΕΝΤΑΥΘΑ ΤΙ ΑΥΤ
ΤΑ, ΤΑ ΔΕ ΕΝ ΤΙΣ ΟΥΡΑΝΟΙΣ, ΤΙΣ ΠΑΡΑΣΗΨΑΙ ΔΙΩΚΕΤΑΙ ΛΟΓΩ, ΕΓΓΕ
ΥΡΑΠΗΑ ΥΜΩΝ ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΕΝ ΒΙΒΛΩ ΖΩΗΣ, ΜΕΤΑ ΕΝ ΑΓΙΩΝ ΚΑΤΗΓ

Β ΘΜΘΗ

θμῆθητε μαρτύρων. οἷδα ταῦτα ἐγὼ σαφῶς, οὐκ εἰς τὸ οὐρανὸν ἄνα
 βὰς, ἀλλ' ἀπ' θείων αὐτὰ μαθὼν χρισμῶν. εἰ γὰρ ὁ γάμος πᾶν
 μεμνῆσθαι παραστὰς καὶ μὴ δὲ διορθῶσαι δαυκθεῖς πᾶνομίαν, ἀλλ'
 ἐλέγξας αὐτῶν μόνον ὃ τ' εἰρας καὶ ἡσυχίας, ὃ τ' ἐρήμια πλείττε, ἐπὶ δὲ
 δὶ τὰ τὸ δέσμωντήριον ὥκησεν καὶ ἀπετμήθη καὶ μάστιγι μαρτύ
 ρων ὃ πρῶτός ἐστιν, ἡμεῖς οἱ νόμοις πατέρον ὁ θεσμοῖς πᾶν
 πᾶσαντες, ὁ ἱερῶσύνῃ ἐποκρυπτομένη, ὁ πᾶν ὁμοθυμῶν πᾶσαντες,
 ὁ πᾶν τὰ παθόντες ὑπὲρ ἀληθείας, καὶ τ' ἡσυχίας συνοφάντιας ἄνα
 χῶτους, ἡννοήσατε, ἡλίκην λήψετε πῶν ἀμοιβῶν. οὐκ ἐξείρι σοί
 ἔχον γυναικα φιλίωτος τοῦ ἀδελφοῦ σου, εἴπερ τὸ γενναῖον
 ἐκείνου καὶ ὑψιλόος ἀνδρὸς, καὶ ἡρεσεν αὐτῷ πρὸς παρρησίαν ἀφάρ.
 εἴπατε καὶ ἡμεῖς, πρόσκειται καὶ ὑμῶν τὰ σώματα κολάσεις, τιμωρί
 ας, βασάνους, ἀνάλυσκε δαπάνα ταῦτα, τιμωρίας οἷας βόλας
 συνοφάντιον οὐχ αἰσχόμεθα ἀλλὰ ἀποθνήσκον μυριάκις. ἀλλ' οὐκ
 ἀπετμήθητε, ἀλλὰ πολλῶν χαλεπώτερον πεπόνθατε, οὐ γὰρ ἐσίρι
 ἴσον ἐν βραχείᾳ καὶ ῥῆστον κεφαλῶν ἀποθέσθαι, ὁ τοσούτοις ἐπὶ
 τοσούτῳ χρόνῳ παλάειν ὁ δάμναις, φόβοις, ἀποφλαῖς δέσμωντήριος,
 ἀπαγωγῶν, δίκαστηρίοις, δημίῳ χειρῶν, συνοφάντιον ἀναχῶν
 τρις γλώττας, ὀνειδίσει, λοιδορίας, σκώμματα. καὶ γὰρ ὁ τοπομέ
 γισον ἄθλος εἶδεν, καὶ τίθησιν αὐτὸν ἐν τάξει μεγάλων ἀγώνων ὃ
 μακάριος παῦλον οὕτω λέγων. ἀναμνησθεὶς τὰς πρότερον
 ἡμέρας ἐν αἷς φωτιζέντες πάλιν ἄθλοισιν ὑπεμείνατε παθημάτων
 τῶν, εἴτα λέγων πῶν ἄθλοισιν τὸν τίθειν οὕτως εἰσῶν. τὸν
 οὐδὲν ὁμοῖς ὁ θλίψιν θεατριζόμενοι, τὸν δὲ κοινωνοὶ ἦν οὕτως
 παχόντων γενκέντες. εἰ δὲ οἱ κοῦνόντες ἡθλοῦν, πάλιν μάλλον
 οἱ ὑπομείναντες, οὐ γὰρ ἐν ὁμοῖς καὶ τῶν ἄλλων πάλιν ὑπομα
 μενῆκατε.

μεμνήκατε θανάτου τῆ ψυχῆς εἰ καὶ τῇ πείρᾳ. χάριτε τίνω καὶ σκιῇ
 τήσατε, ἔτι γὰρ ὁ αἴν' οὐρανῶν δεσποτικῆς ἐκέλευσεν μὴ μόνον μὴ
 ἀλγῆν μὴ δὲ κατὰσπίλῃν, ἀλλὰ καὶ σκιεῖται ἐν δόξῃ, ὅτι αὐτὸν ὄνομα
 πονηρῶν ὑμῶν ἐκβάλλωσιν. εἰ δὲ ἐπὶ σύκοφαντία χαίρειν δεῖ, ὅτι αὐτὰ
 τσαῦτα προσῆ, σύκοφανταί, πληγαί, βασάνοι, ζίφην ἡ κονκρῶν, δεσ
 μωτήρια, ἀλύσεις, ἀπαγωγαί, πρὶαγωγαί, ἐχθρῶν εἴφη τσαῦτα, ἔν
 ὅκωσιν ἡλίκῃ. ὁ μισθός, πᾶς κορυφούται τὰ φη ἀμοιβῆς. χαίρετε
 τοίνυν, σκιεῖται, ἀνδρίζετε κραταῖος, ἐννοήσατε πόσους ἡλίκα
 τε δεῖ, ὡς ἐπάθετε, πόσω φρονήματα ἀνεσῆσατε, πόσους ἐσκήριζατε
 σαλευομένους οὐχὶ παρόντας, ἀλλὰ ἐν ἀπόντας, οὐ δὲ ἰὰ φη ὅφειλε
 ὡς ὑπομεμνήκατε ἀλλὰ καὶ καὶ δὲ ἰὰ φη ἀκοῆς μόνως καὶ φη πόρρω
 θερ τὰ μέγιστα ὠφελήσαντες. σωεχῶς ἐκείνο πρὶ φέρετε τὸ ἀποσώ
 λικόν, ὅτι οὐκ ἄξια τὰ νῦν παθήματα πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν
 ἀποκαλύπτειν εἰς ἡμᾶς. προσδοκᾶτε καὶ καὶ τὴν ταχίστην, τῷ πα
 ρασμῶν λύσιν καὶ τελείαν ἀπαλλαγὴν, ἐν ἔχοντες σωεχῶς ὑπὲρ
 ἡμῶν. εἰ γὰρ πάλιν διωκόμεθα ὑμῶν τῷ μήκει φη ὁ δὲ, καὶ ἐπὶ
 πολλῶν ἐχωρίσθημεν ὑμῖν χρόνον, ἀλλ' ὡς πρὸντες καὶ σωόντες
 ὑμῖν, οὕτως ἡμᾶς πρὶ πῦσόμεθα, οὕτως ὑμῶν ἐκάστω τὴν φίλῳ
 καταφιλοῦμεν κεφαλὴν, ὑπὲρ χερσὶ τοῦ σεφανίτας δεχόμενοι,
 καὶ μέγιστον ἐντεῦθεν προσδοκῶντες ἡμῖν ἔσεσθαι κέρδιον ἢ πρὶ
 ἑλλῆς πρὶ ὑμᾶς ἀγάπης. εἰ δὲ τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς ποί
 λων ἀναμνήσιν δεῖ τὸν μισθόν, ἐννοήσατε ἡλίκῃ
 ὑμῖν τὰ φη ἀντιδόσεως τῆς ἐν τοι
 σότοις διαλάμψασιν
 ἐγώσιν.

ΙΝΝΟΚΕΝΤΙΩ ΕΠΙΣΚΟΠΩ ΡΩΜΗΣ,

τῷ δεωότη μὲ τῷ ἀδελφίμου τῷ, καὶ θεοῦ

φιλεσάτω ἐπισκόπῳ Ἰννοκεντίῳ ἰω

άννης ἐν κυρίῳ χαίρειν.

ΑΙ ΠΡὸ τῶν γραμμάτων οἶμαι τῶν ἡμετέρων ἀκηκοί-
να πλὴν εὐλάβειαν ὑμῶν πλὴν ᾗδανομίαν πλὴν ᾗδανῶθα
τολμηθεῖσαν. τὸ γὰρ μέγεθος τῶν δυνάμεων οὐ δὲ ἐν μέ-
ρος χεῖρ οὐ φιλοκονιῶν ἀφῆκεν ἀνήκοον εἶναι τῆς χαλεπῆς ταύ-
της τραγωδίας. καὶ ἤρως αὐτὰς τῆς γῆς τὰς ἐχατίας φέρουσα
ἢ φήμη τὰ γενόμενα, πολλὰ πανταχῶς θρηνοῦ. ὁλοφύρομαι εἰς
γάσσαν. ἀλλ' ἐπὶ δὲ οὐ θρηνοῦ δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ διορθοῦν ὁ σκο-
πῶν, ὅπως ἂν ὁ χαλεπώτατος οὗτος φιλοκκλησίας εἰς κλῆμον,
ἀναγκάσθω εἶναι ἐνομιόσασθαι τὴν κυρίαν μετὰ τοὺς τιμιωτάτους, καὶ
εὐλαβεστάτους ἐπισκόπους δικητήριον, πανσόφιον, πάσι, καὶ ἐν-
γένιον πέσαι τὰς περὶ τῶν ἀφῆναι, καὶ πελάγους κατατλημύσαι
τις τὸ, καὶ μακρὰν ἀποδεδειγμένην εἰσαοῦ, ὅτι πρὸς πλὴν ἡμετέρων
ἀναδραμεῖν ἀγάπῳ, ὅτι πάντα σαφῶς ἀναδιδάξαντα, ταχίσιν
ᾗδανκευάσαι γενέσθαι πλὴν διορθοῦν, οἷς ὅτι τὴν τιμιωτάτους ἀγα-
πῶν τοὺς τὸν διάκονον παῦλον καὶ κυρίαν σὺν ἐμῇ μίαν. ὅτι αὐτοῖς
δὲ ὡς ἐν ἐπὶ ἐπιστολῆς ἐν βραχεῖ διδάξομεν ὑμῶν πλὴν ἀγάπῳ
τὰ γεγεννημένα. ὁ γὰρ φιλοκκλησίας τῆς ἐν ἀλεξανδρείᾳ πλὴν πρὸς
δρίαν ἐγχαριδοῦν θεοφιλοῦ ἐντυχόντων ἡνῶν ὅτι εὐσεβεστάτος
βασιλεῖ κατ' αὐτὸν, κελυσθεῖς ἀδικεῖν μόνον, σωμαγαγῶν μετ'
ἐαυτῷ πληθύνει ἀγυπῶν ἐπισκόπων οὐκ ὀλίγων, ᾗδανίνεται
καθάπερ ἐκ προοιμίων δὲ εἶναι βολόμεν ὅτι εἰς πόλεμον ὅτι πα-
ρὰ ταῖς ἀδικίαις. ἔτα τὸ μεγάλως ὅτι θεοφιλοῦς κωνσταντῖνος πόλεως
ἐπιβόας,

ἐπιβάς, οὐκ εἰς ἐκκλησίαν εἰσῆλθεμ ἡμεῖς τὸ εἰωθός, καὶ τὸ ἄνωθεμ πρὸς
 τῆσάντα δεσμόν, οὐχ ἡμῖν σωγένητο, οὐ λόγος μετέδωκεν οὐκ ἐν
 χῆς, οὐ κοινωνίας, ἀλλ' ἀποβάς τῶν πλοίων, καὶ τὰ πρὸ θυρα φθί ἐκκλη-
 σίας πρὸς ἀδράμῳ ἔξωτος φθί πόλειως ἀπελθὼν ἠυλίζετο, ἐπὶ πρὸς
 πρὸς ἀκαλεσάντων ἡμῶν καὶ αὐτὸν καὶ τὸν πρὸ αὐτῶν πρὸς ἀγενομῶν
 παρ' ἡμῖν καταχθῆναι, καὶ γὰρ ἅπαντα ἡμεῖς ἐπὶ τῷ κατὰ νόμον
 ἐπὶ ὅσα εἰκόσ ἡμῶν, οὔτε ἐκείνοι, οὔτε αὐτοὶ ἠνέχετο. ταῦτα ὁρῶντες
 ἡμεῖς ἐν ἀπορίᾳ ἡμῶν πολλῇ, καὶ δὲ πᾶσι αἰτίαι δυνάμει φθί ἀδύ-
 νατος ταύτης ἀπεχθείας εὐρεῖν, ἀλλ' ὅμως τὰ παρ' αὐτῶν ἐπὶ ληξόμεν,
 τὸ πρὸς ἡμῖν αὐτοῖς ποιῶντες, καὶ σωχεῶς αὐτῶν παρακαλῶν-
 τες σωγέειν τε ἡμῖν καὶ εἰσῆν τίν' ἔνεκεν τὸ πρὸς ἐκ προ-
 οίμῳ ἀνερξίωσεν πόλεμον, καὶ τηλικαύτῳ διέσκέδασε πόλιν
 ὥς δὲ οὐδὲ αὐτοὶ ἠέδοντο λέγειν πᾶσι αἰτίαι, οἷτε κατηγορῶντες
 αὐτῶν ἐπὶ ἐκείνῳ, καλῶς ἡμᾶς ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς ἐκέλευσε πέ-
 ραι εἰς διέτριβεν ἀποτίνειν καὶ τὸ κατ' αὐτὸν ἀκέραιον ὑποθέσας
 καὶ γὰρ καὶ ἐφοδόν, καὶ σφαγὰς ἐπὶ τέτρα ἐνεκάλοιω μυσία. ἀλλ'
 ἡμεῖς καὶ τοὺς νόμους πᾶσι πατέρων εἰδότες, καὶ τὸν ἀνδρα ἀδύνα-
 νοι καὶ ἡμῶντες, καὶ αὐτῶν δὲ τὰ γράμματα ἔχοντες τὰ δὲ κλοῦντα
 καὶ δὲ ὑποδοίους ἔλκεσθαι τὰς δίκας, ἀλλ' ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τὰ
 πᾶσι ἐπαρχίῳ γυμνάζεσθαι, οὐ κατεδείξαμεθα διδάσκειν, ἀλλὰ καὶ
 μετὰ πρὸς πρὸς ἀρετῆς ἀμειβὰ φθί σφοδρότητι. ὁ δὲ ὡς ποῦ τις προ-
 τέροις ἐπαγωνισόμενος, ὅν ἀρετῆς ἀκονομ καλέσας τὸν ἐμὸν, ὅς
 αὐθεντίας πρὸς ὡς ἡμεῖς χρευσόμενος τῆς ἐκκλησίας καὶ οὐκ ἐχ-
 σης ἐπίσκοπον, δι' ἐκείνους τὸν κληρὸν ἅπαντα πρὸς αὐτὸν μετέστη-
 σεν. καὶ ἀνάστασι αἱ ἐκκλησίαι ἐγίνοντο ἀπαγομῶν πᾶσι ἐν ἐκείνῃ
 κληρικῶν, καὶ πρὸς ἀσκευαζόμενων λιβελλὰς διδόναι καθ' ἡμῶν, καὶ

πρὸς κατηγορίαν ἀληθορμίων. καὶ ταῦτά ποιεῖτε, ἵνα ἐμπερὶ καὶ
 ἐκάλῃ ἡμεῖς εἰς δικαστήριον μὴ δέω τὰς καθ' ἑαυτ' ἀποδυσάμενος
 αἰτίας, ὁ μάλισα καὶ πρὸς κανόνας καὶ πρὸς πάντας τὺς νόμους
 ἡρ. ἀλλ' ἡμεῖς σωθεότες οὐ οὐ πρὸς δικαστήριον ἀφικόμεθα, ἀλλὰ
 πρὸς ἐχθρὸν καὶ πλεμῖον, καὶ ἀπὸ τάτε ἐμπροσθεν γεγεννημένα
 καὶ τὰ μετὰ ταῦτα ἐδήλωσεν, ἀπεσάλκαμεν πρὸς αὐτὸν ἐπισκό-
 πους καὶ πισινοῦσιν δὴ κλητρίοις, τὸν ἀπαμείας ἐλεύσιον, ἐμ' ἀποπῆ-
 ρίαις λυσιπῶν, πρεσβυτέρους δὲ, γεμανὸν, σευῆρον, μετὰ τοῖς προ-
 σκεύουσιν ἡμῖν ἐπιθεκίας ἀποκρινόμενοι καὶ λέγοντες μὴ πῶσαι-
 θαι κρίσιν ἀλλ' ἐχθρὸν πρὸς ἡλὸν καὶ πολέμιον φανερόν, ὃ γὰρ
 μὴ δέω λιβέλλους δειξάμενος καὶ τοιαῦτα ἐκ προοιμίων ποιῶ-
 (τε καὶ) ἀπορρήξας ἑαυτὸν ἐκκλησίαις, κοινωσίαις, εὐχῆς, καὶ κατηγό-
 ρους ἀλείφω καὶ κληῖρον μεδισάς, καὶ ἐκκλησίαν ἐρημῶν πῶς ἂν
 ἢ δίκαιος ἐπὶ τὸν τοῦ δικαστῆρος ἀναβάνειν οὐδ' ἀμύδην αὐτῷ
 προσήκουσα. οὐ δὲ ἢ ἀκόλυστον ὅστις τὸν δι' αὐτοῦ τὸν ἐν δόξῃ
 δικάζων, καὶ τῶτον ὑπεύθυνον αἰτίας ὄντα. ἔχθρὸν καὶ πολέμιον,
 ἀλλ' ὅμως οὐδὲν τούτων ἀδεδειγμένον ἀλλ' ἄπρ' βεβούλευτο πληρῶσαι
 ἐπιγρόμηνος, ἡμῶν δὴ κλωσάντων οὐ ἐτοιμοὶ ἐσμὲν. ἔκαστον καὶ χι-
 λῶν ἐπισκόπων παρόντων ἀποδυσάσας τὰ ἐγκλήματα, καὶ δει-
 ξαι ὄντας καθαρὰς ἑαυτοῦ, ὥσπερ οὐ καὶ ἐσμὲν, οὐκ ἠνέχετο. ἀλλὰ
 ἀπόντων ἡμῶν καὶ σώσοις ἐπικαλεσμένων καὶ κρίσιν ἐπιζητοῦσιν
 καὶ οὐκ ἀνερόσιν φεγγόντων, ἀλλ' ἀπέχθασιν φανεράν καὶ κατηγόρους
 ἐδέχετο, καὶ τὺς παρ' ἐμὲ γενομένους ἀκοινωνήτας ἔλυνεν, καὶ πρὸς αὐτῶν
 ἐκείνων οὐδέπω τὰ ἐγκλήματα ἀποδυσάμενων, λιβέλλους ἐλάμβαν-
 νεν, καὶ ὑπομνήματα ἐπράττεν, ἅπας ἅπαντα πρὸς θεσμόν καὶ κανόνων
 ἀκολουθίαν ἡρ. τί δὲ πᾶσι λέγαν; οὐκ ἀπέσκη πέντα πρῶτον καὶ
 πρᾶγμα.

παραγμῶν τευδῶν, ἕως ἡμᾶς μετὰ διωασείας. Ὁ αὐθεντίας πάσης
 Ὁ δὲ πόλεως καὶ τῆ ἐκκλησίας ὀλέθαλερ, καὶ πρὸς ἐσπέρην βαθεῖαν τῶν
 δῆμων παντὲς ἡμῶν ἐπισυρομῶν, ἐλκόμενος ὑπὲρ τῶν κυρίως δὲ τοῦ
 λείας ἐν μέσῃ τῇ πόλει καὶ πρὸς βίαν συρόμενος κατὰ γόμῳ. Ὁ εἰς
 πλοῖον ἐνβαλλόμενος Ὁ δὲ νυκτὸς ἐπλεον, ἐπειδὴ σώοον πρὸς
 δικαίαν ἀκρόασιμ προεκάλυμῳ. τίς ταῦτα ἀδακρυτὶ καὶ λιθίνῳ
 ἔχθη καρδίαν ἀκρόασιμ. ἀλλ' ἐπιδὴ καδὰ πρὸς ἐφθῶν εἰπὼν οὐ θρηνηῖμ
 μόνον τὰ κακῶς γινόμενα ἀλλὰ καὶ διορθοῦν δεῖ, πρὸς ἀκαλῶ πλὴν ὑμε
 τέρην ἀγάπῳ δι' ἀνασῶναι καὶ συναλγῆσαι. Ὁ πάντα κηρύττει ὥστε
 σῶναι ταύτην τὰ κακὰ, οὐδὲ δὲ ἐνταῦθα τὰ δὲ πρὸς ἀνομίας αὐτῆς κατέ
 λυσεν, ἀλλὰ Ὁ μετὰ ταῦτα τοῖς προτέροις ἐπαπεδίνατο. ἐφθῆ δὲ ὁ
 εὐσεβέστατος βασιλεὺς ἐπισημασάντας αὐτοὺς τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναίχων
 τῶς ὀλέθαλερ, Ὁ πολλοὶ δὲ πρὸς αὐτῶν ἐπισκόπων εἰδότες, αὐτῶν πλὴν
 παρανομίαν εἰς, τὰς αὐτῶν ἀνεχώρησεν, πλὴν ἐφοδον αὐτῶν ὥσπερ
 πυρρὰ ἵνα πάντα ἐπινεμομένῳ φενγόντες, ἡμεῖς μὲν πάλιν εἰς
 πλὴν πόλιν ἐκαλῶμεθα καὶ εἰς πλὴν ἐκκλησίαν ἥς ἀδίκως ἐξεβλήθημεν,
 ἐπισκόπων τε ἡμᾶς πλόνων καὶ ἑτάκοντα εἰσαγόντων. Ὁ δὲ θεοφιλε
 σάτης βασιλεὺς νοτάριον εἰς τὸν ἀπείλαντος, ἐκείνος δὲ ἐδραπέ
 τευσεν εὐθέως. τίνας ἐνεκεν καὶ διὰ τί εἰσιόντες πρὸς ἐκαλῶμεν τὸν θεο
 φιλέστατον βασιλέα σώοον συναγαγῆναι εἰς ἐκδικίαν τῶν γεγενη
 μένων, σωφιδῶς τοίνυν ἅπας ἐδρασεμ καὶ τὸν ἑλεγχον δεδοικώς, καὶ
 ἡραμμάτων βασιλικῶν πανταχῶς δι' ἀπεμφθέντων πάνθ' ἐμ πάν
 τας συναγόντων, λάθρα μέσον νυκτῶν εἰς ἀκάλορον ἑαυτὸν ἐμβαλὼν
 οὕτως ἀπέδρα, τοὺς μετ' αὐτῶν πάντας ἐπαγόμεν. ἀλλ' ἡμεῖς
 οὐδὲ οὕτως ἐσημεν διὰ δὲ τοῦ σωφιδότι διαξῆμεν τῶν ἡμετέρων τὰ
 αὐτὰ πάλιν παρακαλοῦντες, τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα, ὃς καὶ

πρῶτον τῶν αὐτῶν ποιῶν τῇ εὐσεβείᾳ ἐπέμψεν πρὸς αὐτὸν πάλιν
 καλῶν αὐτὸν διὰ ἀγνότητος καὶ τοῦ μετ' αὐτὸ πάντας, ὥστε
 δοῦναι λόγον τῇ γεγενημένῳ, καὶ μὴ τὰ ἀδίκως οὕτως ἐκ μίσους
 μοίρας καὶ ἀπόντων ἡμῶν φλημενέτα, καὶ πρὸς τοσοῦτας κανόνες,
 νομίζοντες ἀρετῇ εἰς ἀπολογίαμ ἐαυτῶν. ὁ δὲ οὐδὲ τῇ βασιλικῶν ἡνέ-
 σχητο γράμματων, ἀλλ' ἔμενε δίκαιοι προβαλλόμενος εἰς αὐτὸν
 δὴ καὶ καὶ πᾶσι τοῖς ἀκακοῦς ἡμῶν διήθετο ἀντεχομένῳ αὐτῷ. Ὁ τοί-
 γε πρὸ τῇ γράμματων τῇ βασιλικῶν αὐτὸς οὐτ' ὁ δὴ μὲν μὲν
 εἰς αὐτὸν ἢ πλῆθος λοιδορίας. ἀλλ' οὐ ταῦτα πρὸς γὰρ ζήλομεθα
 νῦν, ἀλλ' ἐκείνο δὲ εἰς βουλόμενοι, ὅτι κακοῦ γὰρ ἀπελήφθη, ταῦτα
 εἰρηκαίμεν. πλὴν οὐδὲ μετὰ ταῦτα ἡμεῖς ἡσυχάσαμεν. ἀλλ' ἐπε-
 κείμεθα ἀξιόματι δικαστήριον γενέσθαι καὶ πεῦσι καὶ ἀποκρίσι-
 μι. οἱ γὰρ εἶναι ἐλέγομεν δὲ εἰς αὐτὸς ἀνευθύνους ὄντας, ἐκεί-
 νους δὲ τὰ ἔσχατα πρᾶνομένησαντας. καὶ γὰρ ἡσάμηνε σύροι τῇ πρὸ
 τῆ μετ' αὐτὸ παρόντων ἐνταῦθα ἀπολεφθέντες, οἱ κοινῇ μετ' αὐ-
 τῶν πᾶν ἔδρασαν. καὶ προσέμελλεν ἑτοίμοι δικάζεσθαι, καὶ πολλάκις
 ἡνοχλήσαμεν ὑπὲρ τούτου ἀξιόματις τὰ ὑπομνήματα ἡμῖν δοθέν-
 ται ἢ λιθέλλου κατηγορήσων ἢ φύσιν ἐκκλημάτων γνωρισθῆναι
 ἢ αὐτοὺς τοὺς κατηγόρους, καὶ οὐδενὸς τούτων πετυχῆκαμεν. ἀλλὰ
 πάλιν διὰ βελήθημεν φθιέμενοι, πῶς ἂν τὰ ἐντεῦθεν διηγήσαι-
 μι λοιπὸν πᾶσι ὑπεβαίνοντα τραγῳδίαν; τίς ταῦτα πρᾶσθαι
 λόγῳ; πρὶς χωρὶς φρίκης δέξεται ἀκοή; ἡμῶν γὰρ αὐτὰ καθάπερ
 ἔμπεδος ἐπὶ πρὸς φθόνων, ἀδρόον στρατιωτικὸν πλῆθος αὐτῶν
 τῶ μεγάλῳ σαββάτῳ πρὸς ἑσπέραν λοιπὸν τῆς ἡμέρας ἐπιγινόμε-
 νος ταῖς ἐκκλησίαις ἐπὶ δὲ τοῖς ἡμέροις ὅσωντα ἡμῖν
 πρὸς βίαν διέβαλον, καὶ ὅσωντα ἡμῖν περὶ εἰσοχισθῶν, ὅτι γυναικας

τῇ

τῶν ἐκκλησιῶν οἰκῶν πρὸς τὸ βάπτισμα ἀποδοῦσά μου κατ' αὐτὸν
 τὸν καιρὸν γυναι εἴφυγον ὑπὲρ φόβου χαλεπῆς ταπίνης ἐφόδου,
 οὐδὲ τὴν πρὸς ὅσον γυναι εἴμ' εὐσχημοσύνην συγχωρῶμεναι πρὸς
 θεῶν, περὶ αἷμα δὲ ἐξάμεναι θ' ἐξάλλον, καὶ αἵματι αἱ κο
 λυμβήσθαι ἐπληροῦντο, ὅτι ταῖς ἀπ' αὐτῶν αἱμάτων ἐφοινίσαντο νά
 ματα, καὶ οὐδὲ ἐνταῦθα εἰσῆκε τὸ θάνατον, ἀλλ' ἔνθα τὰ ἅγια ἀπέ
 κτην, εἰσελθόντες οἱ στρατιῶται ὡς ἔνιοι καθ' ὥς ἐγνωμῆν καὶ ἀμύνη
 τοι ἡμεῖς, πάντα τε ἐώρων τὰ ἔνδορ, καὶ τὸ ἀγνώτατον αἷμα τοῦ χρι
 στοῦ, ὡς ἐν τῷ σπλάχνῳ, εἰς τὰ τῶν προσημελίων στρατιῶν ἱμάτια
 διεχέον, καὶ ὡς ἐν αἵματι βασιλικῇ πάντα ἐτολμᾶτο, καὶ
 ὁ δὲ ἡμεῖς πρὸς τὴν ἐκκλήσιον ἡλαύνει, ὅτι πᾶς ὁ λαὸς ἔξω φθι πόλει
 ὡς δὲ ἐξέβην, καὶ κεναὶ ἐν ὁρτῇ τοιαύτῃ τῶν λαῶν αἱ ἐκκλησίαι
 ἐγίνοντο, καὶ πλείους ἢ τεσσαράκοντα ἐπίσκοποι, οἱ κοινωνοῦντες
 ἡμῖν, μετὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ κλήρου εἰκὴ καὶ μάτῳ ἡλαύνοντο,
 καὶ ὁλολυγαὶ καὶ οἰμωγαὶ, καὶ κωκυτοί, καὶ δαῖμον, καὶ πηγαὶ
 διακρύων πανταχῶς καὶ τὰς ἀγοράς, κατὰ τὰς οἰκίας κατὰ τὰς
 ἐκκλήσιαις, καὶ κατὰ πᾶν φθι πόλεως μέρος, τῶν συμφορῶν ἐπι
 πληροῦντο τῶν. διὰ τοῦτο τὴν ὑπεροχὴν φθι πρᾶνομίας, οὐχ'
 οἱ πάχοντες μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ μηδὲν τοιοῦτον ὑπομένοντες, σωήλ
 γου ἡμῖν, οὐχ' οἱ ὁμόδοχοι μόνον, ἀλλὰ καὶ αἰρετικοὶ καὶ ἰσδαῖοι
 καὶ ἑλλήνεις, καὶ ὡς τῆς πόλεως καὶ κράτος ἀλδύσκει, οὕτως ἐν δο
 ξύοις καὶ ταραχαῖς καὶ ὁλολυγαῖς ἅπαντα ἡμῖν, καὶ ταῦτα ἐτολ
 μᾶν πρὸς γνώμῳ τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως νικητοῦ καταλαβόντες,
 ἐπισκόπων αὐτὰ κατὰ σκευαζόντων ὅτι πρὸς τοῦ στρατηγού, τῳ,
 οἱ οὐκ ἠσπῶντο καμπιδύκτορας αὐτῇ διακόνων προηγούμενους
 ἔχοντες, ἡμεῖς δὲ γενομένης, πᾶσι ἡ πόλις ἔξω τῶν τειχῶν μετὰ

κίζετο ὑπὸ δένδρα καὶ νάπας καὶ ἀπὸ πρόσβατα δῖεσπαρμένα πλὴν
 ἑορτῶν ἐπιτελόντες, ἔξισιρ ὑμῖν τὰ ὅν τεύδεμ λογιζάμεν λοιπὸν ἅ-
 παντα ὡσπερ ῥ' ἐφθλὼν εἰσὼμ, οὐχ οἷόν τε πάντα ἐπελθεῖν τῷ λόγῳ
 καὶ ἐκασὸν γινόμενα, καὶ δὴ χαλεπὸν, ὅτε τοῖς ἡμετέροις καὶ τῇ κατὰ
 κακὰ, οὐδ' ἐσὼ καὶ νῦν λύσιμ ἔλαβερ, ἀλλ' οὐδὲ ἐλπίδα λύσεως, ἀλλ'
 ἐπιτείνετ καὶ ἐκαστὸν ἡμέραν τὸ δένδρον, καὶ γέλωε γεγόναμεν τῆς
 πρὸς τοῖς, μαλ' ἄλλοις ἢ τοῖς ἡμετέροις οὐδ' εἰς καὶ μυρϊάκις πρὸς ἀνθρώποις, ἡμετέροις
 ἢ πάντες ὅσοι ἐφθλὼν τὸν κολοφῶνα τῆν κακῶν, πλὴν καὶ νῦν ταύτῃ
 πρὸς ἀνθρώποις, τί ἄν τις εἰποι τὰς τ' λοιπῶν ἐκκλησιῶν ταραχὰς, οὐδὲ
 γὰρ ὅντα ὑμῶν ἐστὶν τὸ κακὸν, ἀλλὰ καὶ ἡμετέροις καὶ ἡμετέροις καὶ ἡμετέροις
 πρὸς γὰρ ἅπ' κεφαλῆς πονηρῶν ξένματ' ἐκχυνθέντ' τὰ λοιπὰ
 διαφθείρεται μέγαν, οὕτω δὴ καὶ νῦν ὡσπερ ἐκ πηγῆς καὶ μεγάλης
 ταύτης πόλεως τῆν κακῶν ἀρξαμένω, ὁ δὲ τὰ τῆν πόλεως πᾶν
 ταχοῦ πρόσθεν, καὶ κληροῖ πᾶν ταχοῦ ἐκ ἀνέστην ἐπισκόπων, καὶ
 ἐπισκόποι ἐπισκόποι, ὅτι λαοὶ μὲν διεσχίσθησαν, οἱ δὲ μέλλουσιν
 ὅτι πᾶν ταχοῦ τῆν κακῶν ὁδόντες, καὶ ὅτι οἱ κληροῖ ἀπὸ ἀνέστην
 τρωπὴ, μαλ' ὅντες τῆν ἅπαντα κληροῖ με τιμιώταται καὶ ἐυλαβέ-
 εσται, πλὴν προσήκοντ' ὑμῖν ἀνδρείαν καὶ αὐτοδυνάμει ἐπιστάσαντες,
 ὥστε πρὸς ἀνθρώποις τῆν ἐκκλησίαν ἐκκλησίαν τῆν ἐκκλησίαν ἀνδρείαν
 εἰ γὰρ τὸν κληροῖ τὸν ἐκκλησίαν, καὶ ἐξὸν γέννηται τῆς βουλομέ-
 νοις εἰς τὰς ἀλλοτρίας ἀπέναντ' πρὸς ἀνθρώποις ἐκ τοσούτων διασημά-
 των, καὶ ἐκβάλλαν οὐδ' ἄν ἐκκλησίαν, κατ' ὅσον τῆν ἰδίαν πρὸς ἀνθρώποις
 τὰς ἅπας ἄν ἐκκλησίαν, ἵνα ὅτι πάντα οἰκίσεται, καὶ πόλεμ' ὅ-
 τις ἀκέραια πᾶν ἐκκλησίαν πλὴν δικονομίας, πάντων
 πάντας βαλλόντων καὶ βαλλομένων, ἵνα οὐ μὴ τοῖς ἐκκλησίαν
 σὺ κατὰ λάβῃ πλὴν ὑφ' ἡμῶν πᾶν ἐκκλησίαν παρὰ κληροῖ, τὰ μὲν
 οὕτω.

οὕτω παρ' αὐτοῖς γεγενημένα ἀποδόντων ἡμῶν καὶ ἐκ μίᾳς μοίρας,
 καὶ οὐ παρὰ κληρονομίαν κρίσιμ, μηδὲ μίαν ἔχον ἰσχῶν, ὥσπερ οὐδὲ
 δεῖ ἔχει πλὴν οἰκείαν φύσιν. τοὺς δὲ τοιαῦτα πρᾶνομήσαντας, ἐλεγ-
 χομένους τῷ ἐπιτιμίῳ ὑποβάλλεσθαι τῷ ἐκκλησιαστικῷ νό-
 μῳ. ἡμᾶς δὲ τοὺς οὐκ ἀλόντας, οὐκ ἐλεγχομένους, οὐκ ἀπο-
 δίδόντας ὑπευδύνους, τῷ γραμματῶν τῷ ὑμετέρῳ δότῃ ἀπὸ
 λαύου σσεχῶς, καὶ ἐν ἁγιάσκει, καὶ πάντων τῷ ἄλλῳ ὡς πρὸς
 ἐμὴν πρόθεσιν. εἰ δὲ βέλονται καὶ νῦν τοιαῦτα πρᾶνομήσαντες ἐκκλη-
 κατὰ γυμνάσιον ἐφ' οἷς ἡμᾶς ἀδίκως θύεσθαι, ὑπομνημάτων
 ἡμῶν οὐ δοθέντων, οὐ λιβέλλων, οὐ κατηγόρων φανέντων, δίκαι-
 κήριον καθίστατος ἀδικίας, καὶ δικασόμεθα καὶ ἀπολογησόμεθα
 ὡς ἀποδείξομεν αὐτοὺς ἀνευδαῖους τῷ παρονομιῶν ἡμῶν, ὥσπερ
 οὐδὲ καὶ ἐσμεν. τὰ γὰρ νῦν γεγενημένα παρ' αὐτῶν πάσης ἐκτός
 ὅσῃ ἀκολυθίας, καὶ παντὸς νόμου καὶ κανόνος ἐκ κλησιαστικῆς, καὶ
 τί λέγω κανόνος ἐκκλησιαστικῆς, οὐδὲ ὅτι τοῖς ἐξω μὲν οὐδὲ δικασ-
 τήρις τοιαῦτα ἐτολμήθη ποτέ, μάλλον δὲ οὐδὲ ὅτι βαρβαρικῶς δικασ-
 τήρις, οὐδὲ σκῆδαι οὐδὲ στυγομάται οὕτως ἅμ ποτε ἐδίκασαν ἐκ μί-
 ρας μοίρας κρίναντες, ἀπὸντες τὸ ἀδελφικόν, πρᾶτου μὲν οὐ κρίσιμ
 ἀλλ' ἀπεχέθησαν, καλοῦντες δικαστὰς μυρίους, ἀνεύθυνον αὐτὴ εἶναι
 λέγοντες, καὶ τὸ οἰκουμενικὸν παρ' ὅσῃ ἀπὸ τῶν τὰς αἰτίας, καὶ δεῖξαι
 αὐτὴν ὅτι ἁπασιν ἀδελφῶν ὄντων. ταῦτα οὐδὲ πάντα λογισάμενοι, καὶ πρὸς
 τὴν κυρίως μετὰ τὴν ἐνδοξασίαν ἀδελφῶν ἡμῶν τὴν ἐπισκόπων ἀφεί-
 κτον ἁπάντων μαθόντες, πλὴν παρ' αὐτῶν εἰσενεγκέναι σπουδῶν πρὸς
 κλήντες. οὕτω δὲ οὐχ' ἡμῶν μόνοις χαρτέωδες, ἀλλὰ καὶ τῷ κοινῷ τῷ ἐκ
 κλησίων. καὶ τὴν πρὸς τὴν θεὸν λήψαι μετ' ὅρι, τὴν δὲ πλὴν τὴν ἐκκλησίων
 εἰς ἡμῶν πάντα ποιῶντες. διηκεῖς ἐξωμένους ὑπερεύχουμοι δὲ
 πᾶσι τιμώταται καὶ ὁσιώταται.

ΤΟΙΣ ΑΥΤΟΙΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΥΤΟΝ

ΤΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ.

Ο μὲν σῶμα ἡμῶν ἐν ἐνὶ ἰδρυτῶν χωρίῳ, ὅτι δὲ ἀγάπης
 τὸ πνεῦμα πανταχοῦ ὅτι οἰκουμένης πνεῦμα πᾶσι, ὅθεν
 καὶ ἡμεῖς ὁ δὲ τοσούτων διωκισμένοι μήκα, πλησίον
 ὅτι ἐνλαβείας ὑμῶν ἐσμεν, καὶ καὶ ἐκείνῳ ὑμῶν συγγινόμεθα πᾶσι
 ἡμέραν, ὁφθαλμοῖς τοῖς ἐκείνης βλέποντες ὑμῶν πᾶσι ἀνδρείαν ὅτι
 ψυχῆς, ὁ γνήσιον ὅτι διατίθεσθε, ὁ σπέρμα, τὸ ἀπερίτρεπτον, πᾶσι
 πᾶσι ὑμῶν παρὰ κλησιν ὁ δὲ ἀρετῆς ὁ μόνιμον. ὅσον γὰρ τὰ τῶν
 κυμάτων ἐπὶ πλῆθος ἀίρεται, καὶ πλείους ὑψαλοὶ καὶ ἀπιδείας
 φύονται καὶ πολλὰ αἰκνύονται γίγνεται, τὸ σῶμα καὶ τὰ ὅτι ἀγρυπνίας
 αὐτῶν ὅτι ὑμετέρων, καὶ οὐχ ὁ δὲ μὴ ὁ πᾶσι, οὐ γὰρ πᾶσι
 ὁ δὲ, οὐ δυσκολία πραγμάτων, ὑπὸ γένεσιν ὑμῶν παρὰ κλησιν
 σερ. ἀλλὰ μένετε μιμνήσκοντες τοὺς ἀρίστους τῶν κυβερνητῶν, οἱ τότε
 μάλα δὲ διεγείρονται, ὅτι ἂν ἴδωσιν τὰ κύματα κορυφούμενα, πᾶσι
 δάλαττον ἐπὶ μέζον φερομένῳ, πολλὰ πᾶσι ὑδάτων ὅτι πᾶσι γὰρ
 βαθυτάτῳ ἐν ἡμέρᾳ νύκτα. διὸ καὶ χάριτας ὑμῶν ἰσχυρὰ πᾶσι
 καὶ ἐπιθυμοῦμεν ὅτι ὁ νιφάδας ὑμῶν πέμψαν γράμματα, ἡμῶν
 αὐτοῖς τὰ μέγιστα χαρίζομενοι. ἀλλ' ἐπεὶ δὲ ὁ ἀφ᾽ ἡμεῶν πᾶσι
 τὸ τόπος ἐρημίας, οὐδὲ γὰρ μόνον τῶν ἐκείνων ἀδικουμένων, ἀλλ'
 οὐδὲ πᾶσι ἐν τῇ καὶ ἡμεῖς οἰκουμένη διὰ τὴν βούλησιν δυνάμει ἂν τις
 ξαδίδως ἡμῶν συγγενέως, διὰ τὸ πόρρω καὶ πρὸς αὐτὰς ἐχθρὰς
 κείνῳ ὁ χωρίον ἐν ᾧ καθεύδοντες, καὶ διὰ τὸν ληστικὸν φόβον
 πᾶσι ἀποτρίχίζοντα πᾶσι ὁ δὲ, παρακαλοῦμεν ἐλεῖν πολλοὺς
 ἡμεῖς ὅτι μακρὰς σιγῆς, μὴ ξαθυμίας ἐντεῦθεν κατὰ γινώσκον
 ἡμῶν.

ἡμῶν, οὗ γὰρ οὐκ ὀλιγοῦντες ἐσιγήμεν, ἐπιλαβόμενοι δὲ τὰ πρὸ
 τοῦ τῷ χεῖν νῦν τῷ ἡμῶν τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος ἰωάννης τῷ πρε-
 σβυτέρῳ τῷ Παύλῳ τῷ διάκονῳ, τῷ γράφομεν καὶ εὐχαριστοῦμεν
 ὑμῖν οὐ δὴ ἀλλὰ πάντοτε, ὅτι πατέρες φιλοσόφους ἀπεκρύψατε τῇ
 περὶ ἡμῶν ἐννοίᾳ τῇ ἀποδείξει καὶ τὸ μὲν εἰς τὴν εὐλάβειαν ἡκοι-
 τῶν ὑμετέρων, τὴν προσήκουσαν διόρθωσιν ἔλκετε ἅπαντα,
 καὶ ὁ φῶς τῶν ἡμῶν καὶ τὰ σκάνδαλα ἀνῆρται, καὶ αἱ ἐκκλη-
 σίαι εἰρήνης ἀπῆλυνται καὶ λευκαῖς γαλῶναι, καὶ πάντα κατὰ
 ῥῶν φέρεται, καὶ κατὰ φρονεῖντες ἐξεδιόχθησαν νόμοι, καὶ δι-
 μοὶ πατέρων παραβάντες, ἐπεὶ δὲ ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν οὐ
 οὐκ ἐστὶν γέγονεν ἡμῶν τὰ πρότερα τολμησάντων τοῖς προτέροις
 ἐπαγωνιζομένων ἐν πᾶσι καὶ ἡμῶν, ἅπαντα μὲν τὰ παρὰ αὐτῶν
 μετὰ ταῦτα γεγεννημένα καὶ ἕκαστον διηγήσασθαι παρὶς ἡμῶν, καὶ
 γὰρ ἰσορίας ἐπὶ βαλὴν μέτρον οὐκ ἐπισολῆς μόνον ἡ δὲ ἡγεσία, ἐκ
 νο δὲ πᾶσι καλῶ τὴν ἀρετὴν ὑμῶν ψυχῶν, καὶ οἱ πάντα διόρ-
 θων ἐμπελάσαντες, ἀμετανόητα νοσῶσιν καὶ ἀνίατα αὐτοὺς δι-
 πνεύει αὐτὰ ἐλομνύουσιν μὴ περικαλλεῖν, μὴ δὲ ἀπαγορεύει τὸ
 μέγεθος τῶν κατορθώματων ἐννοήσαντας, καὶ γὰρ ὑπερβολὴ οὐκ
 ἔστιν ἡμῶν ἡμῶν ἀγῶν πρόκειται, ὑπερβολὴ ἐκκλη-
 σίῶν εἰς γόνου κατενεχθῆσθαι, ὑπερβολὴ λαῶν διὰ πᾶσιν ἐν τῷ, ὑπερβολὴ κλη-
 ρῶν πλεοναυμένων, ὑπερβολὴ ἐπισκόπων φυγαδισμένων, ὑπερβολὴ δι-
 σκῶν πατέρων πᾶσι βάντων, δι' ὃ καὶ παρακαλοῦμεν ὑμῶν τὴν
 ἐμμελείαν, καὶ ἅπασι καὶ δι' ὃ καὶ πολλὰκις, ὅσω πλεονῶν ἡμῶν
 λη, προσούτω πλείονα ἐπιδείξασθαι τὴν ἀποδείξει. προσδοκῶμεν γὰρ
 τῇ ἐσεδαίνῃ πλεονῶν εἰς διόρθωσιν, εἰδὲ ἄρα μὴ τοῦτο γένοιτο, ἀλλ'
 ὑμῶν ἀπεκρίσμενον ἔχετε τὸν σέφανον παρὰ τῷ φιλαδελφείῳ

θεῶ, καὶ τῆς ἀδίκουμένων οὐ μικρὰ τῶν ἑσθ' ἀνέκκλησις, ἐν ᾗ ὑμεῖς
 τέρας ἀγάπης ἢ ἔνστασις, ἐπεὶ ὅτι ἡμᾶς τρίτον ἔτος ἐν θ' ἑξορίᾳ διὰ
 τρίβοντας, λιμῶ, λοιμῶ, πολέμοις, πολιουρκίαις συνεχέσιν, ἐρημίᾳ
 ἀφάτῳ, θανάτῳ καθημερινῶ, μαχαίραις ἰσχυρικοῖς ἐκδομένους,
 οὐχ ὥς ἔτυχεν πακαλῇ καὶ παμυθεῖται δ' διαρκεί, καὶ μόνιμον
 ἡμῶν ἐν δ' ἰαδέσεως τῆς παρ' ἑξορίας, τὸ ἐν φιλή καὶ γνησίᾳ οὕτως
 ἐν τρυφᾷ ἡμῶν τῇ ἀγάπῃ, τῶν ἡμῖν τᾶχ' ὅτι, τῶν ἀσφάλεια, τῶν
 το λιμῶν ἀκύναντ' ὅτι θησαυροὺς μυρίων ἀγαθῶν, τῶν εὐφρο
 σάν, καὶ πολλὰς ἡδονὰς ὑπόθεσις. καὶ εἰς ἐκμότηρον τὸς πάλιν
 ἀπενεχθῶμεν χωρίον, οὐ μικρὰν ταύτην ἔχοντες παρ' ἀκλήσις τῶν
 παθημάτων ἡμῶν ἀπιμν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΤΑΛΕΙΣΑ

ἀπὸ τῆς ἑξορίας πρὸς κυρίαν καὶ ἐπίσκοπον,
 ὄντα καὶ ἀνδρὶ ἐν θ' ἑξορίᾳ.

ΕΡΕ Δ' ἡ πάλιν ἀπαντήσωσιν τ' ἀδυμίας τ' ἔλκος,
 ὅτι δ' ἰασκεδάσω τοὺς λογισμοὺς, τὸς δ' νέφ' ὅτι τῶν
 σωσιῶντας, τί γὰρ ὅτι οὐ λυπῇ καὶ ἀδ' ἡμονῆς, δι' ὅτι
 χαλεπὸς ὁ χαμῶν καὶ πικρὸς τὸ ναυάγιον τὰ πλὴν
 ἐκκλησίαν καταλαβόντας, τῶν οἷον καὶ οὐδ' εἰς ἀντερεῖ. ἀλλ'
 εἰ βόλας, εἰκόνασιν ἀναπλάτῃ τῶν γεγενημένων, δάλαττον ὁρωμέν
 νῶν ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀβύσσος καὶ τῶν ἀναμοχλευομένων, τοὺς ναύτας
 αὐτῆς τῶν οἰάκων καὶ τῶν κωπῶν τὰς χεῖρας τοῖς γόνασι πε
 ριωλέξαντας, καὶ πρὸς πλὴν ἀμνηχανίαν τ' χαμῶν ὅτι ἀπορηθέν
 τας, οὐκ οὐρανὸν βλέποντας, οὐ πέλαγ' ὅτι, οὐ ξηρὰν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν
 σφωμάτων κημένους καὶ ὀλοφρομένους καὶ κλαίοντας, καὶ ταῦτα ἡ
 ἐπὶ

ἐπὶ τῆς θαλάσσης συμβαίνῃ. νῦν δὲ ἐπὶ τῆς ἡμετέρας θαλάσσης χεῖ-
ρων ὁ θόρυβος, ὅτι χεῖρων τὰ κύματα. ἀλλὰ πρὸς ἀλά τὴν διεσπότην
ἡμῶν χριστὸν, ὃς οὐ τέχνη πρὶ γίνεται χερσῶν, ἀλλὰ νεύματι λύει
τὴν θάλαμν. ἀλλ' εἰ καὶ πολλὰ κτερεῖται, ὅτι οὐκ εἰσηκτότης, καὶ
ὀλιγωρήσης. ποιῶτον γὰρ ἐξ ὅτι ἐχθρὸς φιλάνθρωπος. δεός, καὶ γὰρ
οὐκ ἠδυνάτο ἐκείνῳ τὸν τρεῖς παῖδας λυτρώσθαι, ἵνα καὶ εἰς
τὴν κάμινον τὴν πυρὸς ἐμπίσωσιν, ἀλλ' ὅτε ἡ χμαλωτεύδῃ, ὅτε
εἰς βαρβάρων χώραν ἀπεξῆλθον, καὶ τῆς πατρῴας κληρονομίας
ἐξέπεσον, καὶ πρὸς πάντων ἀπεγνωσθῆσαν, καὶ οὐδὲν λοιπὸν οὐκ ἔπε-
λίπετο, τότε χριστὸς ὁ ἀληθινὸς δεός, ἄφνω τῇ θαυματοποιᾷ δῖος
κόσῳ, καὶ πᾶσι καὶ φέρων καὶ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν δικαιοσύνην καὶ πᾶσι
ἐκείνῃ ἐξω καὶ ἐνενέρισεν οὐκ εὖρεν πρὶ τὴν κάμινον καὶ χαλ-
δάων, καὶ λοιπὸν ἐκκλησίᾳ αὐτῶν ἦν ἡ κάμινος. ὅτι πᾶσι τὴν κατὰ
οὐρανὸν προσεκαλοῦτο, τὰς ὁρατὰς καὶ τὰς ἀόρατας, ἀγγέλους καὶ δυνάμεις,
ὅτι οὕτως πάντα συνέλαβον, καὶ ἐλεγον, εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα
καὶ τὴν κύριον. ὅρα, πῶς ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ ἀγάπη, καὶ τὸ πᾶν εἰς
δρόσον μετέβαλεν, καὶ τὴν τύραννον ἐδυσώπησεν, ὅτι καὶ πάσης τῆς
οἰκουμένης ἐκπέμψαν χάματα. μέγα δὲ δεός φησὶν, σεδράκμι-
σάν καὶ ἀβδενάγῳ. ὅτι ἰδοὺ πόσις ἀποτομίαν ἐνέδνηκεν, εἰ τις λό-
γον εἴπῃ κατ' αὐτῶν, καὶ οἶκον αὐτῶν ταμιεύεσθαι, ὅτι τὰ ὑπάρχον-
τα αὐτῶν διασπάρξει. καὶ οὕτως ἀδυνατήσῃ καὶ ὀλιγορήσῃ, καὶ γὰρ
ἐγὼ ὅτε ἐξήλαυνό μιν ἀπὸ τοῦ πόλεως, οὐδὲν τούτων οὐκ ἐφρόνι-
ζον, ἀλλ' ἐλεγον πρὸς ἐμαυτόν. εἰ μὴ βόλεται ἡ βασιλίσσα ἐξορί-
σαι, ἐξορίσασθαι. καὶ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. καὶ εἰ βούλεται
πρίσσει, πρίσσει, καὶ ἡ σάββατον ἔχω ὑπογραμμὸν. εἰ θέλει εἰς τὸ πέλ-
χος ἀκοντίσασθαι, καὶ ἰωνᾶν ὑπομιμνήσκωμαι. εἰ θέλει εἰς κάμινον
εἰσελθεῖν

ἐμβλαῆν, τὸν τῆς παῖδας ἔχω τὸτο πεπονθότα. ἔμε δὲ λη
 τοῖς θεοῖς βαλεῖν, ὅν Δαυὶδ ἐν λάκκῳ τοῖς λέουσι βελημνίσθη
 ὑπομιμνήσκομαι. εἰ δὲ λημε λινάει, λιθάσαμε, σέφανορ ἔχω τὸν
 πρωτομάστρυα. εἰ δὲ λη πλὴν κεφαλῶν λαβεῖν, λάβη, ἔχω ἰωάννην
 τὸν βαπτιστήν. εἰ δὲ λη τὰ ὑπάρχοντα λαβεῖν, λάβη αὐτά. γυμ-
 νὸς θύλλορ ἐκ κοιλίας μητέρου μου, γυμνὸς καὶ ἀπελευσόμε-
 νος. ἐμοὶ παραινέ. ὁ ἀπόστολος, πρόσωπορ ἀνδρῶν οὐ δειδώς
 οὐ λαμβάνει, καὶ εἰ ἐν ἀνδρῶσι ἤρεσκορ, χριστοῦ δοῦλος οὐκ
 ἄρ ἡμῶν. καὶ ὁ Δαυὶδ καθοπιστά με λέγων, ἐλάλωσιν ἐν αὐ-
 τῷ βασιλεῖσιν, οὐκ ἠσχωσόμεν. πολλὰ κατ' ἐμοῦ ἐκινδύναν-
 τ, ἐλέγουσιν, ὅτι ἡνὰς ἐκοινώνηκα μετὰ τὸ φαγεῖν αὐτοῦ. καὶ
 εἰ μὴ τὸτ ἐποίνε, θύλακα φέρει τὸ ὄνομά μου ἐκ τοῦ βίβλου τῷ
 ἐπισκόπῳ, ἐμὴ ἐγγραφεῖν ἐν τῇ βίβλῳ τοῦ ὁρθοδόξου πίστεως.
 ὅτι ἰδοὺ ἐὰν τῷτορ ἐγὼ ἐπράξα, καὶ ἀποβαλῆ με χριστὸς ἐκ τοῦ
 βασιλείας αὐτοῦ. εἰ δὲ ἄπαξ καὶ τὸτό μοι λέγουσι καὶ ἐλθονακοῦ-
 σιν, καθελέτορ τὸν παῦλον, ὅς μετὰ τὸ θανατῆσαι, ὁ λόκληρορ τὸν
 δοκορ ἐβάπτισεν. καθελέτορ καὶ αὐτὸν τὸν χριστόν, ὅς μετὰ τὸ θανα-
 τῆσαι τῷ ἀποστόλῳ πλὴν κοινωνίαν ἔδωκεν. λέγουσιν ὅτι μετὰ
 γυναικὸς ἐκοιμήσιν, ἀποδύετέ μου τὸ σῶμα καὶ εὐρησέτε πλὴν
 νεκρῶσιν τῷ μελῶν μου. ἀλλὰ ταῦτα πάντα πάντα, διὰ τὸ φθόνορ ἐπὶ
 σάν. ἀλλὰ πάντως λυτῆ ἀδελφὲ κυρίαν, ὅτι ἐκείνοι οἱ ἡμᾶς θύοι
 σάντες, ἐπὶ τοῦ ἀγορᾶ παρῆκτιάζονται ἐπὶ πλὴν ἀκολουθίῃ
 διορυφόρων. ἀλλὰ πάλιν ὑπομνήσκητι τὸν πλῆσιον ἐπὶ τὸν λάζαρον,
 ποῖος ἐν τῷ νῦν αἰῶνι ἐδλίβη; ποῖος δὲ ἀποκλάυσε; τί ἐβλά-
 φει αὐτὸν ἢ πενία; οὐχὶ ὡς ἀδελφὴς ἐπὶ νικητῆς εἰς τοὺς κόλπους
 ἀβραάμ ἀπαλώχθη; τί δὲ ὠφέλησεν ἐκείνορ ὁ πλῆστος ἐμὲ ἐν πορ-
 φύρῳ

Φέρει βύσσιν ἀναγόμενον· ποῦ οἱ ῥαβδούχοι· ποῦ οἱ χρυσοχα-
λίωτοι ἴπποι· πῶ οἱ πῤῃάσιτοι καὶ ἡ βασιλικὴ τράπεζα· οὐχὶ ὡς
λακῆς δειδυμένος ἀπὴ γέτο ἐν τῷ μνήματι, γυμνὸν τὴν ψυχὴν ἐκ
τοῦ κόσμου ἐκ φέρον, ἐκράζει κενὴ τῇ φωνῇ, πάτερ ἀβραάμ πέμ-
ψον λάζαρον, ἵνα βρέξῃ τὸ ἄκρον τῆς σαρκὸς τοῦ κατὰ φύσιν τὴν γλῶσ-
σάν μου, δι' οὗ θανάτῳ ἀποτηγανίζομαι· τί πατέρα καλεῖς τὸν ἀβρα-
άμ, οὗ τὸν βίον οὐκ ἐμνήσω· ἐκείνος πάντα ἀνθρώπων εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ θένει· σὺ δ' οὐδενὸς πῶχ' φροντίδα οὐκ ἐποιήσω. οὐκ εἰς
πενθήσαι ἐκκαλεῖσαι οὗ ὃ τοσούτον πλούτον ἔχω, σαγόνῃ
ὑδάτος ἄξιον οὐκ ἐγένετο. ἐπεὶ δὲ γὰρ ψυχὴν οὐ μετέδωκεν τῷ
πῶχῳ, σαγόναν ὑδάτος οὐ λαμβάνει. τῷ χημῶνι οὐκ ἔωφρεν ἔλεος,
ἦλθε τὸ θένος ἐκκαλεῖσαι. ἐπὶ τῷ δ' ἐπαύσει οἰκονομία, οὗ δὲ ἐν
ὧτίαις ἐποίησεν τὴν κόλασιν τῆς ἀσεβείας, καὶ τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς
δικαιοσύνης ἵνα βλέπωσιν ἅλλήλους, ἐκκαλεῖσαι γνωρίζωσιν, καὶ ἵνα
σοὶ τότε μάστιγας, τὸν ἴδιον τύραννον ἐπισυνάξαι, ἐκκαλεῖσαι
ἐν ἴδιον μάστιγας ὅν ἐκόλασεν, καὶ οὐκ ἐμὰ τὰ ῥήματα, ἄκουσον τῆς
σοφίας λεγούσης· τότε ἐν πολλῇ παρρησίᾳ σῃσεται ὁ δίκαιος καὶ πρό-
σωπον τῆς θλιψάντων αὐτόν. ὡς ποῦ ὁδοιπόρος ἐν καύματι πῤῃσι
τῶν καὶ ἐν κρυφῇ πηγῇ τῇ δίψῃ φλεγόμενος, ἐκ πολλῇ τῇ λιμῇ
σπασθὲν ὁ δεινός πῤῃσιν ἐκκαλεῖται ἔχουσα πάντα τὰ ἐδεσμάτα, πα-
ράλινος δ' ὁ δυνάτωρ κωλύεται μὴ ἀφαιρῆσαι τῶν ἐδεσμάτων, πα-
ράλινος δ' ἐδεσμάτων, σφοδρὰ ἔχει τὴν δόξαν καὶ τὴν κόλασιν, οὗ
ἐκκαλεῖται παρακαλεῖται ἐκ τῶν βρωμάτων ἀπολαῦσαι οὐδὲν
ναται, καὶ ὁ τῇ πηγῇ παρακαλεζόμενος, τῷ ὑδάτι ἀπολαῦσαι οὐδὲν
ναται. οὕτως ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, βλέπωσιν τὴν ἀγίαν εὐφρα-
σίνην οἱ ἀσεβεῖς, ἐκ βασιλικῆς ἐκκαλεῖται ἀπολαῦσαι οὐδὲν ἀντι-

τὸ σοῦτον βλέποντες τὰ ἀγαθὰ ἀπολαύει αὐτῶν οὐ δύνανται. καὶ
 γὰρ τὸν ἀδὰμ ὁ θεὸς κολάσαι βεβλόμενος, ἐποίησεν αὐτὸν ὅτι ἐν
 αὐτίκῃ τὴν παραδίευσιν ἐργάζεσθαι πλὴν γλῶσσαν κατ' ἐκείνῳ ὥστε βλέ-
 πωμ ἐκείνο τὸ ποικίλον χωρίον ὅθεν ὁρῶμεν, ἔχον πλὴν ὁδῶν ἐν τῇ
 ψυχῇ. καὶ ὅτι ἀλλήλοις μὴ σωπύχωνται, ἀλλ' ἐκείνους οὐδεὶς ὁ κω-
 λῶν ἡμᾶς τότε μεταλλήλων δι' ἄγην. καὶ ὁ φόβος τῶν ὁρῶντων
 τὰς ἡμᾶς, ὡς ὁ λόγος τὸν πλῆστον ἐὶ τοὺς μάρτυρας τοὺς τυ-
 γράνους, μὴ οὖν ἀθύρῃ, ἀλλὰ μνημόνευε τοὺς προφῆτας λέγοντας, μὴ
 κτηνισμόν ἀνδρώων μὴ φοβεῖσθε, ἐπεὶ φαυλισμὸς αὐτῶν μὴ ἦ
 τῷ θεῷ, ὡς γὰρ ἐξ ἑορῶν ὑπὸ σῆτα, οὕτως βρωθήσονται, καὶ ὡς ἡμᾶς
 ἡγορὰ παλαιωθήσονται, κατανόησιν ὅτι τὸν δευτέρου, πῶς ἐν τοῖς
 πῶν ἀπαργάνων ἐδ' ὡς κετο, καὶ εἰς βάρεβαρον γλῶσσαν ἐξήρπτετο, ὁ τὸν
 κόσμον κατέχωρ, τὴν ἡμῶν γενόμενος τοὺς μὴ ἐκ κληρῶν ἐν τῇ
 πειρασμοῖς, ἀνάνησαι τὸ πάθος τὸ σωτήριον, ὅσα ὕβρις δι' ἡμᾶς
 ὑπέμεινε. οἱ μὲν γὰρ αὐτὸν ἀμαρτίαν ἐκάλουν, οἱ δὲ δαίμονι ὄντα
 καὶ γαστρίμαργον καὶ φειδοπροφήτην. λέγεται γὰρ, ἰδοὺ ἄνθρωπος
 φαρὰ καὶ ὀνομασθέντος, καὶ ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαίμονιων ἐκβάλλει
 τὰ δαιμόνια. τί δὲ ὅτι ἡγορὰ αὐτὸν κηρυττεῖ, καὶ ὅτι εἰς τὸν προ-
 σωπον αὐτὸν ἐνέπυσεν καὶ ῥαψώματα αὐτῷ ἐδ' ἰδοὺ, τί δὲ ὅτι ὁξος
 ἐπὶ πλὴν χολῶν αὐτὸν ἐπὶ ὄζον, ὅτε τῷ καλῶ πλὴν κεφαλῶν αὐτοῦ
 ἐπὶ πῶρ, τί ὅτι πλὴν χλαμύδα αὐτῷ περὶ τὸν ὄπισθεν, καὶ ὅτι ἀκάνθαις
 αὐτὸν ἐσεφάνωσεν, καὶ προσέπιπεν αὐτῷ ἐμπαύζοντες, πᾶν ἔιδος
 χλευῆς αὐτῷ ἐπάγοντες, ἐπεὶ τῷ ἡγορὰ αὐτὸν οἱ αἰμοβόροι ἐκείνοι
 κύνες, ἐπεὶ τὸ πάθος ἤγαγεν γυμνός, καὶ πάντες αὐτὸν κατέλιπον
 οἱ μαθηταί, καὶ ὅτι εἰς τὸν αὐτὸν ἠρνήσαντο, εἰς ὃν προσέδωκεν, οἱ δὲ ἄλλοι
 ἐδραπέτευον, καὶ μόνος εἰς ἡμῶν γυμνός ἐν μέσῳ τῶν ὁχλῶν ἐκείνων.

σερ **Ε**ὐλιφει, ἐπεὶ δὲ ἡ ἐβλεπὼν πάντας κλαίοντας πρὸς ἡμᾶς. ἐπεὶ ἦν
 ἄλλων πάντων φροντίδα οὐκ ἐποίησεν. πάντες δὲ ἡμᾶς ἐδεξιόχρηστον
 ἐπίσκοπον **Θ** τὸν πόλεως ταύτης, καὶ πολλὰ ἄγαθὰ ἐδίδεκεν εἰς ἡ
 μᾶς, ὥστε, εἰ δυνάτορ, καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ παρεχώρησεμ ἡμῖν, εἰ μὴ
 τὸν ὅσον ἐφυλάττομεν. δέομα καὶ ἀνυπολόγητον καὶ ἦν γονάτων ἀπὸ
 μαι ἦν σῶν, ἀπορίστητον τὸ πένθος τὸ ἀδυμίας σου. ὅπως ἡμῶν μνηστὴρ
 ἔχωρ πρὸς τὸν θεόν, καὶ ἀντίγραφον ἡμῖν παρακληθῆναι.

ΤΟΙΣ Αὐτοῖς Χριστοστομῶν πρὸς τοῖς

ἐγκαλίσσαντας ὅπως τὸ μήκουσεν τῶν προοιμίων, καὶ οὐ
 καὶ σιμὸν τὸ φέρεται ἐλέγχουσιν. **Ε**τὶν **Θ** ἐνεκεν οὐκ εὐθεί

ως πισεύσας μετωνομάσθην παῦλον, **Ε** οὐ οὐκ

ἐξ ἀνάγκης ἀλλὰ ἐκ προαιρέσεως γέγοι

νερ αὐτῶν ἢ μεταβολῆς.

ΕΝΕΚΑΛΕΣΑΝ ἡμῖν ζῆνες ἦν ἀγαπητῶν ἡμετέ
 ρων, οὐ τὸ λόγος τὰ προοιμία, πρὸς μὴκος ἐκ τείνου
 μου. **Ε**ἰ μὲν δὲ δικαίως ἢ ἀδίκως ἐνεκάλεσάν, τότε
 ἴσως καὶ ἐπιδείξει τὰ παρ' ἡμῶν ἀκρίβειαν, ὥς ἐν κοινῷ
 διακρίψαι τὴν ψήφον ἢ νεγκαν, ἐπεὶ δὲ **Ε** πρὶν ἀποδεῖξαι τοτο χά
 ριν αὐτοῖς ἔχω ἦν ἐγκλημάτων. κηδεμονίας ἢ οὐκ πονηρίας ἐσὶν
 τὰ ἐγκλήματα. **Ε**τὸν φιλοῦντά με οὐχ ὅτι ἄν ἐπαυῆμε μόνον, ἀλλὰ
Ε ὅταν ἐγκαλῇ καὶ δῖος δοῦται τότε φαίνομαι ἔγωγε φιλεῖν.
 τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ πᾶν ἐπαινεῖν, καὶ τὰ καλῶς ἔχοντα καὶ τὰ καλῶς
 καλῶς, οὐκ ἐστὶ φιλοῦντος, ἀλλὰ ἀπατεώοντος καὶ ἴσωνος. τὸ δὲ ἐπαί
 νειν μὲν ἅπτα τῶν δεινῶν γίνηται, ἐγκαλῇ δὲ ἂν διαμαρτάνη
 ται, τοτο φίλου **Ε** κηδεμόνος, καὶ ἵνα μάθῃτε, ὅτι τὸ ἀπὸ πᾶν
 τα ἐπαινεῖν καὶ μακαρίζειν ἐπὶ πάνσιν, οὐκ ἐστὶν φίλου ἀλλὰ πλα
 νῶντος.

ἡμῶν τοις. λάος μου ἢ φησὶν οἱ μακαρίζοντες ὑμᾶς πλανῶσιν ὑμᾶς.
 καὶ πάλιν τριβὸν τῇ ποδῶν ὑμῶν ἐκταράσσουσιν. ἐμὲ οὖν ἐχθρόν
 οὐδὲ ἐπανοῶτα δέχομαι, ὅς με φίλον καὶ ἐγκαλοῦντα προσεί-
 μά. ἐκείνῳ καὶ οὐκ ἐμὲ ἀνδρὶς εἰμι. οὗτος καὶ τραυματίζημε κα-
 θενός. ὅς με. ἐκείνου τὸ φίλημα ὑποψίας γέμε, τούτου τὸ ἔσθμα κα-
 θεμονίαν ἔχει. διὰ τὸ φησὶν ἡμεῖς, ἀξιοπιστότερα ἔσθματα φίλου, ἢ
 ἐκδοσίαν φιλήματα ἐχθροῦ. τί λέγεις, ἔσθματα οὐκ ἐμὲ βελτίον
 να φησὶν. οὐ γὰρ τῇ φύσει τῇ γινόμενῳ, ἀλλὰ τῇ διακρίσει τῶν
 ποιῶντων προσέχω. βούλει μαθεῖν, πῶς ἀξιοπιστότερα ἔσθματα
 φίλου, ἢ ἐκδοσίαν φιλήματα ἐχθροῦ; ἐφίλησεν ἐμὲ κύριος, ὁ ἰσθός, ἀλλὰ
 καὶ προσδοσίαν αὐτῷ τὸ φίλημα ἐγεμνῶ, ἵδμεν αὐτῷ τὸ εἶδος. εἶχεν, πο-
 θηρῶς ἢ γλώσσα ἐπέπλησσε. τὸν ἥδ' ἀκορινθίους πεπορευνηκότα
 ἔσθμα ἔσθμα ἐμὲ παύλα, ἀλλὰ ἐσθμα ἐμὲ καὶ πῶς ἔσθμα ἐμὲ φησὶν,
 τῷ σαταῖ παρὰ δούε; παρὰ δότε γὰρ φησὶν τὸν τοῖστον τῷ σαταῖ
 ἡ εἰς ὅλεθρον φιλία σαρκός, διὰ τὴν ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμεῖς
 τῷ κυρίου ἡσθ. εἶδες τραύματα σωτηρίας ἔχοντα; εἶδες φίλημα
 προσδοσίας γέμου; ὅς ἡμεῖς ἀξιοπιστότερα ἔσθματα φίλου, ἢ ἐκδοσίαν
 φιλήματα ἐχθροῦ. τὸ μὴ ἐπ' ἀνθρώπων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῷ
 νεῖς καὶ ἐπὶ τῷ δίαβόλου ὁρῶμεν. ὁ μὲν φίλος, ὁ δὲ ἐχθρός.
 ὁ μὲν σωτὴς ἐκείνῳ, ὁ δὲ ἀπατελὴς καὶ πολέμιος ἀλλ' ὁ μὲν ἐφίλη-
 σεν ποτε, ὁ δὲ ἐτραυματίσεν. πῶς ὁ μὲν ἐφίλησεν, ὁ δὲ ἐτραυματί-
 σεν; ὁ μὲν εἶπεν, ἔσθμα ὡς νεοί. ὁ δὲ εἶπεν, γῆ ἐκείνῳ εἰς γλῶσσαν ἀπελευθέρ-
 τας οὖν ὡς ἐφίλησεν μάλλον, ἐκείνῳ ὁ εἶπεν ὅτι ἐσθμα ὡς νεοί, ἢ οὐ-
 τος ὁ εἶπεν ὅτι γῆ ἐκείνῳ εἰς γλῶσσαν ἀπελευθέρ; οὗτος δὲ ἀνάτομον ἡπείλη-
 σεν, ἐκείνῳ δὲ ἀνάτομον ἐπαγγείλατο. ἀλλ' ὁ μὲν ἀνάτομον ἐπαγγ-
 ῆλάνθη, ἐκείνῳ δὲ παρὰ δέεισθ' ὁρῶμεν. ὁ δὲ ἀνάτομον ἀπελήσας

φησὶν οὖν ὅτι
 πρὸς τοὺς
 καὶ ὑπὲρ αὐ-
 τῶν φίλων
 καὶ ἐχθρῶν
 καὶ τῶν
 καὶ τῶν

εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνῆγαγεν. εἶδες πῶς ἀξιοπιοῦτερα βραῦματα οὐλῶ
 ἢ ἐκδῶσα οὐλήματα ἐχθροῦ, διὰ τὸ καὶ περὶ ἀπιδεῖξαι, χάρις ἔχω
 τοῖς ἐγκαλοῦσί μοι. οἱ μὲν καὶ δικάως καὶ ἀδίκως ἐγκαλῶσιν, οὐκ
 ὁναδίῃ βουλόμην, ἀλλὰ διορθῶσαι τὸ τοιοῦτον. οἱ δὲ ἐχθροὶ
 καὶ δικάως ἐγκαλῶσιν, οὐχὶ διορθῶσαι, ἀλλ' ἐκπομπεῦσαι αὐτοὺς
 δάζοντες ἐλέγχουσί μοι. τοῖνυν ἐπαινοῦντες οὗτοι, παρ' αἰδοτέρῳ βῆ-
 ρει πρὸς αὐτοὺς, ἐκείνοι δὲ καὶ ἐπαινοῦσιν, ὑποσκέλισαι ἀπειδύσαν. πλὴν
 ὅπως ἂν ὁ ἐλέγχος κινῆται, μέγα ἀγαθὸν τὸ δυνάμει φέρειν ἐλέγ-
 χους καὶ ἐγκλήματα, καὶ μὴ ἐκκηριθῆναι. ὁ γὰρ μισῶν ἐλέγχους,
 ἀφρωρὸς φησὶ. οὐκ εἶπερ τοιοῦτος ἢ τοιοῦτος ἐλέγχος, ἀλλ' ἀπλῶς
 ἐλέγχος. εἰ μὲν γὰρ δικάως ἐνεκάλεισεν ὁ οὐλῶ, διορθῶσαι τὸ
 ἁμαρτημα. εἰ δὲ ἀλόγως ἐμέμψατο, τότε ἐπαινέσας αὐτὸν ἐν γνώ-
 μῃ, ἀποδείξαι τὸν σκοπὸν, χάρις ὁ μολόγησεν ἐν οὐλῇ. ὡς γὰρ
 γὰρ τὸ σφόδρα οὐλῶν τὸ ἐγκαλῶν γίνεται. μὴ δυσχεραίνωμεν
 ἐλεγχόμενοι. καὶ γὰρ μεγάλα ὀνίνησιν τὸ τὴν ζωὴν τὴν ἡμετέ-
 ραν εἰ γίνοιτο παρὰ πάντων, εἰ καὶ ἐλέγχοιμεν τοὺς ἁμαρτάνοντας,
 καὶ ἁμαρτάνοντες φέρομεν τοὺς ἐλέγχους ἐυκόλως. ὥστε γὰρ
 ἐπὶ τῇ τραυμασίᾳ ὅτι τὰ φάρμακα, οὕτως ἐπὶ τῇ ἁμαρτημασίᾳ
 οἱ ἐλέγχοι, ὥστε οὐδὲ τὰ φάρμακα διὰ κερδοῦς ἀνοήτοις, οὕτως
 καὶ οἱ ἐλέγχους μὴ καταδεχόμενος ἀφρωρ. ἀλλ' ἐκκηριθῶν
 πολλοὶ πολλάκις πρὸς αὐτοὺς ἐννοοῦντες καὶ λέγοντες, σοφός
 φησὶ ἐγὼ καὶ συνεπὲς, τὸ δέον ἀνέξομαι, οὐκ εἰδότες ὅτι τὸ αὐτὸ
 εἶδος ἁγίας ἀνοίας τεκμήριον. εἶδον γὰρ φησὶ ἀνδρωπεύον, δοκοῦντα σο-
 φὸν εἶναι παρ' αὐτοῦ, ἐλπίδα δὲ ἔχει μᾶλλον ὁ ἀφρωρ αὐτοῦ. διὰ
 τὸ καὶ παῦλ' ἐλέγχει, μὴ γίνεσθε φρόνιμοι παρ' αὐτοῖς. καὶ
 γὰρ μυριάκις εἰ σοφός, καὶ τὰ δέοντα σωροῦμαι, ἀλλ' ἀνδρωπεύ-
 ον

Simile

Πεντηχοῦ 26

ἐν καὶ χεῖρα ἔχει συμβούλου. ὁ θεὸς γὰρ μόνος ἐστὶν ἀνενδής, καὶ
 μόνος οὐ δέεται συμβούλου, διὸ καὶ πρὶ ἐκείνου μόνου λέγεται,
 τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου, ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο; ἀνθρώποι
 δὲ καὶ μυριάκις ὥμην σοφοί, μυριάκις ἐλεγχομένα καὶ δὲ φησὶ φύ-
 σεις ἡμῶν ἀδινεὲς διαφαίνεται. οὐ γὰρ δυνάται πάντα εἶναι ἐν ἀν-
 θρώποις φησί. διὰ τί; οὐκ ἀθάνατος ἦδε ἀνθρώπου, τί φωτειότε-
 ρον ἢ ἡλίου; ἀλλ' ὅμως καὶ τὸ ἐκλείπει. καθάπερ οὖν ἐκείνο δὲ φῶς τὸ λαμ-
 πρὸν, πῶς ἀπρὸς ἀπὸ ἀκτῖνα, σκότος ἐπελθὼν ἀπὸ κενῆς, οὕτως πλ-
 λάκις καὶ πῶς σώεσιν πῶς ἡμετέρας, καθάπερ ἐν σαθροῖς μεσημερία
 λάμπει. ὅτι διαφαινομένη, ἐπελθὼσα ἀνοία ἀπέκρυψε πᾶσι
 καὶ, καὶ ὁ ἴσος σοφός, τὸ δέον οὐ σωθεῖσιν, ὁ δὲ ἐλάττω ἐκείνου, πᾶσι
 περὶ ἐκείνους τὸ ἐφώτισεν. πῶς γίνεται, ἵνα μήτε ὁ σοφὸς ἐπαίση-
 ται, μήτε ὁ ἐυτελής ἐαυτὸν ταλανίζῃ. μέγα ἀγαθὸν ἐλέγχετο δυνά-
 σθαι φέρεται, μέγα ἀγαθὸν δυνάσθαι ἐλέγχειν. τὸ κηδεμονίας ἢ πίσις.
 νῦν δὲ ἂν ἢ ἴδωμεν ἀνθρώπων τὸν χιτωνισκὸν ἔχοντα πρὸς αὐτοῦ
 νομὴν ἐκπλαγίω, ἢ πῶς ἄλλω σολῶν κακῶς περικυβερτῶν, διορθώμεν
 καὶ ὑπερμνησκόμην, ἀντὶ ἴδωμεν αὐτὸ πῶς ζῶν πρὸς αὐτοῦ ἐκ-
 λόγον προΐεμεθα, ἂν ἴδωμεν αὐτὸ τὸν βίον ἀχήμενον ὄντα πρὸς ἑ-
 αὐτόν. καί τοι τὰ ἢ τὴν ἱματίω, μέγιστος γέλωτος, τὰ δὲ τὴν ψυχῆς, μέγισ-
 τος κινδύνος καὶ ὑμνωδίας ὁδὸς, ὁρᾷς δὲ ἀδελφὸν, εἰπέ μοι, καὶ κερκεῖ φε-
 ρόμενος, ἡμελεμνῶν ἔχοντα βίον οὐ σωζόντα τὸ δέον, οὐκ ὀρέγεις
 χεῖρας; οὐκ ἀνιστᾷς ἐκ τῆς πώμας; οὐκ ἐγκαλεῖς καὶ ἐλέγχεις; ἀλλὰ τὸ
 μὴ προσκινῶν αὐτῷ καὶ φανῆναι ἐπαχθῆς, προῦμῶς τὸ ἐκείνους σωτηρί-
 ας. ὅτι πᾶς ἐξ ἑσὶ συγγνώμην πρὸς τὸ θεῶν; τίνα ἀπολογία; οὐκ ἔκον-
 σαι τί τοῖς ἰουδαίοις ἐκέλευσε ὁ θεός; τὰ ὑποζύγια τὰ ἐχθρῶν μὴ
 διορθῶν πλανώμενα, μηδὲ πρὸς ἑαυτὸν πεπνυκότα. εἴτα, ἰουδαῖοι

μου

Smile

Smile

corrigendum
 et de mōi
 et de mōi
 et de mōi
 et de mōi

ἡλίοις διάλασσαν, οὐ πλεονεξίῳ ἀλλὰ πενυμένῳ, πέλῳ οὐχί
 κώπαις καὶ πλοίοις, ἀλλὰ ποσὶν ἰσχυρῶν περὶ μόνον, ἀλλ' ὅμως ὁ
 σοφὸς, ὁ δυνάστης ἐν λόγῳ καὶ ἐργῳ, ὁ φίλος τῷ δικῷ, ὁ τῇ κτίσει ἐπι
 τείας, ὁ τοσαύτα δυνάμει γήϊα, οὐ σωθεῖν προὔμα πολλοῖς
 ἢ ἄνδρῶν ἐν σῶσιν. ἀλλ' ὁ μὲν κηδεσὶς αὐτῷ βάρβαρος
 ἄνδρῶν καὶ ἐντελής σωθεῖν αὐτῷ, καὶ εἰς μέσον ἡγάγετο, ἐκεί
 νος δὲ αὐτῷ οὐχ ἔμελλε. τί οὖν ὅστις τῷ ἀκέραιον, ἵνα ἰαθῇ, ὅτι ἐκείνος
 συμβέλου δίδται καὶ ἡ μωσεία γένεται, καὶ ὅτι τὰ τοὺς μεγά
 λους λαμβάνοντα καὶ δυνάμει ἀνδρῶν, καὶ μικροῖς ἐντε
 λῆς πολλὰ οὐκ ἔλαθεν. ἐπεὶ δὲ ὁ μωσῆς ὁ ἀγνῶτος καὶ
 ἢ τῇ ἐρήμῳ, εἰσῆκε πλησίον αὐτῷ ὁ λαὸς ἅπας ὁ ἀκέραιος χι
 λιάδες, καὶ πᾶσι δίδειν τὰ ἐγκλήματα τοῖς πρὸς ἀλλήλους
 ἀμφισβητήσι. ἰδὼν τοίνυν αὐτὸν ὁ κηδεσὶς τῷ ποιοῦντα ὁ ἰσχυρῶς,
 ἀνθρῶπι βάρβαρος ἐκείνῳ, ἐν ἐρήμῳ βεβίωκας, ἐν οὗτοι
 νόμῳ οὔτε πολιτείας τινὶ κοινωνήσας ποτὲ, ἀλλ' ἐν ἁσέβειᾳ ζῶν
 οὐ τί γένῃσι ἂν μετ' αὐτῷ ἀσεβείας τεκμήριον. οὐδὲν ἔλλανον ἀνοκ
 τόπερον. ἀλλ' ὅμως ἐκείνῳ ὁ βάρβαρος, ὁ ἀσεβὴς, ὁ ἀνόητος, ἰδὼν
 οὐ δεινῶς αὐτὸν πρὸς αὐτῷ, δεινῶς αὐτῷ μωσείᾳ, τὸν σοφὸν καὶ σω
 τὴν καὶ τοῦ θεοῦ φίλον, καὶ εἰπὼν πρὸς αὐτόν, τί οὗτοι ἐσῆκασιν ἐν
 τῷ σου, καὶ μαδὼν πλὴν αὐτίαν λέγει. οὐκ ὁρῶς τῷ ἐποικίῳ
 φησί, μετ' ἐπιτιμήσεως ἢ συμβουλῆς. καὶ οὔτε οὕτως ἡγάγετο ἐκεί
 νῳ, ἀλλ' ἡνείχετο ὁ σοφὸς, ὁ σωεὶς τοῦ δικῷ, ὁ τοῦ δικῷ
 ἐφεσκέως μυριάσι, οὐδὲ γὰρ τοῦ μικροῦ, τὸ παρὰ τοῦ βαρβάρου ἐκ
 ἰδιώτη παιδευέοντι. καὶ οὔτε τὰ θαύματα ἅπαντα εἰργάσατο οὔτε τὸ
 μέγεθος τοῦ ἀρχιερέως αὐτῷ ἐπῆρε, οὔτε τὸ πρὸντων τῷ ὑπηκό
 ων δεινῶς, ἐνδυνάστευσε ἐποίησε, ἀλλ' ἐννοήσας ὅτι ἐν καὶ μεγά
 λα

τοῦ ἰσχυροῦ
 καὶ μαδὼν

λα αὐτῷ ἔργασαι σημεῖα, ἀλλ' ὅμως ἀνθρώπινῃ φύσει μετέχον
 ἢ πολλὰ λαμβάνει πολλάκις, μετ' ἐπιφειάς ἐδέξατο τὴν συμβουλὴν
 πολλοὶ δὲ πολλάκις ὑπὲρ τοῦ μὴ φανῆναι δέοντι συμβουλῇς φη
 παρ' ἐτέρω, εἴλοντο προδοῦναι τὴν ὠφέλειαν τὴν ἀπὸ φη γνώμης
 ἢ διεξιζούσιν τὴν ψαίνεσιν, δι' ὁρῶσαι τὸ ἁμάρτημα. μᾶλλον
 ἄγνοῦν ἢ μαθεῖν κατὰ δέξαντες, οὐκ εἰδότες ὅτι οὐ τὸ μαθεῖν ἔγκλημα
 μα, ἀλλὰ τὸ ἄγνοῦν κατηγορία, οὐ τὸ διδάσκειν, ἀλλὰ τὸ ἁμαρτάν
 εἶναι. οὐτ' ἐλέγχειν, ἀλλὰ τὸ ἁμαρτάνειν ἀδιόρθωτα. εἴςιν ἢ εἴςιν
 πρὸς ἀνθρώπῳ μικρῷ φη εὐτελεῖ εὐρεθῶν αἰὶν φη δέοντων, ὃ πρὸς φη
 σοφῷ καὶ μεγάλῳ πολλάκις οὐκ εὐρεται. ὅπως οὖν σωθῶν ὁ μω
 σῆς ἤκουε μετὰ πάσης ἐπιφειάς ἐκείνους συμβουλευόντας καὶ λέγον
 τες, ποίησόν σοι χιλιάρχους, ἐκατηνάρχους, πεντηκοντάρχους, δέ
 κάρχους, φη τὸ ῥῆμα τὸ βαρὺ, ἀνοίσωσιν ἐπὶ σέ. ὃ ἡ κῆφορ, ἀντὶ δὴ
 λύονται, καὶ ἀκύνει, οὐκ ἡχύνει, οὐκ ἡρυγίασεν οὐκ ἡδέσθη τὴν
 ὑποκρίσιν, οὐκ εἴπωρ πρὸς ἑαυτὸν, ὅτι κατὰ γνώσονται μηδὲ ἀρχόμε
 νοι, εἰ ἄρχωρ ὦρ, παρ' ἐτέρω μωθάνω τὰ δέοντα, ἀλλὰ ἡ ἐπείσθη ἡ
 ἐπείσθησεν τὸ πρόσταγμα. καὶ οὐ μόνον ἐκείνους οὐκ ἡχύνει τὴν τὸ
 τε, ἀλλ' οὐδὲ ἡμᾶς τὴν μετὰ ταῦτα ἐσομένους, ἀλλ' ὡς ἐγκαλλώ
 πιζόμενος τῇ διόρθώσει τῇ πρὸς τὴν κηδεστω γενομένην, οὐ τὴν τότε
 μόνον ἀνθρώπων, ἀλλὰ ἡ τὴν ἐκείνους μέχρι σήμερον γενομένην, ἡ
 τὴν αὖθις ἐσομένην μέχρι φη τοῦ χρυσοῦ πρὸς τὴν κηδεστω
 μένῳ ἁπασαν φη τῇ γραμματέω ἐδίδασκεν, καὶ ὅτι αὐτὸς τὸ δέον
 σωθῆναι οὐκ ἡδυνήθη, καὶ ὅτι τὴν διόρθωσιν ἐδέξατο πρὸς τὴν κηδε
 σω. ἡμᾶς δὲ ἐὰν ἕνα ἀνθρώπων ἰδῶμεν παρόντα ἐλεγχόμενον ἢ
 μὴ φη διόρθωμένον, ἡλιγιστὸν, ὅτι ἐξάμεθα, νομίζομεν τὸ ζῶν ἐκ
 πεπῶκεναι πάσης, ἀλλ' οὐκ ἐκείνους, ἀλλ' ὅσων τσάντας χιλιάρχους
 παρ' ὅσους οὐκ ἡρυγίασεν, μᾶλλον ἢ τσάντας μετὰ τὰς τότε.

τὰς ἐξ ἐκείνου μέχρι νῦν καὶ τὴν γλῶσσαν, ἀλλὰ κερύθη πάντων
καθ' ἐκείνου ἡμέραν διὰ τὴν ἡραμμάτωρ, οὗ ὅπως αὐτὸς οὐ σωθεῖται, τὸ
τὸ κηδεύει σωθῆναι. τίνος οὐκ ἔνεκεν τὸ ἐποίησεν, καὶ μνήμη πρὸς ἐδω
κεν τὸ γεγεννημένον, ἵνα ἡμᾶς πείσῃ, μηδ' ἐποτε εἴαντοίς μέγα φρο
νῆν, καὶ ἀπάντων ὧν σοφώτεροι, μηδ' ἀνιμάζην τὰς πρὸς πατέ⁺
ρων συμβουλίας, καὶ ἀπάντων ὧν εὐτελέστεροι. ἀρ' ἢ ἡ δεινότης
συμβουλευσίης, καὶ οἰκείτης ἥ, δέξαι τὴν παραίνεσιν. ἀρ' ἢ ἡ δόλι
θῆναι, καὶ εἰς ἐξέλιπον τυχεῖαν μεγίστην, πρὸς περὶ τὴν γνώμην,
οὐ τὴν ποιότητα τὴν προσώπων τῶν συμβουλευόντων, ἀλλ' αὐτὴν τὴν συμ
βουλίαν τῇ φύσει προσέχον διὰ πανταχῶς. ὅπως οὐκ ἢ μωσῆς ἐποίησεν
παρ' ἐν ἡμᾶς μὴ ἐρῶν τῶν ἐλεγχόμενων, καὶ ὁ λόκληρος ἡμῶν δι
μος πρὸς ἐκώμιον τὸ τὸ μέγιστον, καὶ ἔπαινος οὐχ ὁ τυχών, ἀλλ' οἰλο
σοφίας ἐπαινος φιλοκρίτων, τὸ φέρειν ἐλεγχον γενναίως. οὐχ οὐ
τῶν ἰσοῶν ἐπαινεῖται, ἀλλ' οἱ θαυμάζοντες νῦν, οὗ τὸν μωσῆα διώον
θωσεν, ὡς ἐκ πληθύνεσθαι τὸν ἄγιον ἐκείνου, οὗ οὐτε ἡχώθη δι' ὁρῶν
μενος τούτων πρὸς τὸν, καὶ μνήμη τὸ γεγεννημένον παρ' ἐδωκεν. διὰ
πάντων τὴν αὐτὴν φιλοσοφίαν δειξας, ἀλλ' οὐ μετὰ πολλῆς φιλοφρο
νείας, τὴν πρὸς τὴν πολλῶν κατεπάτησεν δόξαν. ἀλλὰ τὸ ὑπὲρ προοιμί
ων ἀπολογούμενοι, πάλιν μείζον τὸ προοίμιον πεπονήκαμεν ἀλλ
οὐχ ἀπλῶς οὐδὲ ἐκείνη, ἀλλ' ὑπὲρ τὸ μέγιστον ἡμῶν διαλεγόμενοι, ἀ
ναγκαιοτάτων, ἵνα γενναίως ἐλεγχόμενοι φέρωμεν, ἵνα προθύμως
ἐλέγχωμεν τοὺς ἀμαρτάνοντας καὶ διώκοντες. ἀνάγκη ἢ λοιπὸν ἀπὸ
τῆς αὐτῆς ὑπὲρ τὴν μήκην, καὶ εἰς τὴν τίνος ἔνεκεν μακρὰ περὶ τὴν προοίμια
βίβλος οὐκ ἔνεκεν τὸν προῦμεν, πληθεῖ τούτων δι' ἀλεγομένης ἀνθρώπων
γνώσεως ἐχθρῶν, οἰκίας προσεκδόσιν, εἴς ἐργασίαν καθημερινὴν ζω
σιν, εἴς ἐπιβουλήν τινα πρᾶγμασιν, καὶ οὐ τὸ μόνον ὅτι τὸ δουχεῖς οὗ δίκην
κὼς εἰσὶν ἡχολογούμενοι, ἀλλ' οὐ καὶ ἀπαξ τὸ ἐβδωμάδος ἀντὺς εἴτα ὑθ

ἐπὶ τῶν πρὸς

ἐν τῇ ἐκείνῃ
longa propositio
est

λαμβάνομεν; βυλόμενος τοίνυν ευσύνοπτα κατασκευάζω αυτοίς
 τὰ λεγόμενα διὰ τῶν προοιμίων (σφαιέρας ποιῆσαι τὴν διδασκα-
 λίαν, ὃ μὲν γὰρ μηδὲν ἔχω, ἀλλ' αἰ τὰς γραφαῖς προσηλωμέ-
 νος, οὐ δέεται προοιμίων, οὐ δέεται κατασκευῆς, ἀλλ' ἀκὺς εὐθέ-
 ως τοι λέγονται, δέχεται τῶν λεγομένων τὴν διάνοιαν. ἄνθρωπος
 δὲ τὸν μὲν πλείω χρόνον πράγμασι βιώκοις προσδεδωμένος, ὀλί-
 γον δὲ καὶ βραχὺ ὥταῦτα παραγενόμενος, ἂν μὴ προοιμίων ἀκὺ
 σι καὶ κατασκευῆς πλείοντα καὶ πανταχόθεν ἴδῃ προσδοποιοί-
 θεντα αὐτῷ τὸν λόγον, οὐδὲρ κερδάνας ἀπέρχεται, οὐ τοιοῦτο δὲ μό-
 νοις ἡμῖν ὅσον αὐτοῖς τὴν μήκους τῶν προοιμίω, ἀλλὰ ὅτερον οὐκ
 ἔλαττον τῷ τῶν γὰρ πολλῶν τούτων, οἱ μὲν παραγίνονται, οἱ δὲ
 οὐ παραγίνονται. πολλάκις ἀνάγκη τοίνυν τοῖς μὲν παραγενομένοις
 ἐπαίνειν, τοῖς δὲ μὴ παραγενομένοις μέμφοσθαι, ἵνα ἑκάστοις μὲν τῶν
 ἐπαίνουσι σωδαίοις γένηται, οὗτοι δὲ διὰ τῶν ἐγκλημάτων τὴν
 ῥαθυμίαν ἀπόθωνται. ἔστι καὶ ἑτέρα χρεία προοιμίων ἡμῖν. ὅσοι
 θέσως ἀπόμεθα μακροτέρας πολλάκις, ἢ οὐ δύναται ὧν ἡμέρας
 μῖα πρὸς τέλος ἀγαγῆναι, ἀλλὰ καὶ δευτέρας καὶ τρίτης καὶ τε-
 τάρτης ἡμῖν ἔστι ὅτε διήκῃσιν εἰς τὴν αὐτὴν ἐδέσκειν πραγμα-
 τείαν. ἀνάγκη τοίνυν ἐπὶ ταύτῃ τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ, τὰ τέλη φθί προ-
 τέρας διδασκαλίας ἀναλαβεῖν, ἵνα οὕτως ἀρμοδιῇ τῇ ἀρχῇ τὸ τέ-
 λος, σφαιέρας ποιῇ τοῖς πρῶτον τὴν διήκῃσιν, ὅτι μὴ φθί ἀκολου-
 θίαις ἀπρητημῶς ὁ λόγος, ἀφανέστερος ἢ τοῖς ἀκραταῖς, καὶ ἵνα
 μάθῃς ὅτι χωρὶς προοιμίων εἰσαγόμενος λόγος οὐδὲν γινώσκω
 εἶναι, ἰδού χωρὶς προοιμίων αὐτὸν εἰσάγων πείρας ἐνεκεν, ἐμβλέ-
 ψας δὲ αὐτῷ ὁ ἰσχυρὸς, σὺ εἰ σίμων ἐφ' ἡδὲ ἰωνᾶ, σὺ κληθῆσθαι κηφᾶς ὃ
 ἐρμυνεύεται πέτρος, ὁρᾶτε, μὴ σωίετε δὲ λεχθῆναι; μὴ ἴτε τὴν ἀκολυ-
 θίαν

δῖαμ τίνος ἔνεκερ εἰρηται, ἐπεὶ δὴ χωρὶς προοιμίου αὐτὸ εἰσῆγα-
 γορ; τὸ ποιήσας ὥσπερ ἄρ' εἴτις ἀνθρώπων πάντοτε πρὶ βαλὼν
 εἰς δὲ δέατρον εἰσαγάγοι. φέρε οὖν αὐτῷ λοιπὸν ἐκκαλύψωμεν αὐ-
 τὸ τὸ προοίμιον, ἀπεδόντες αὐτῷ τὸν πρὶ πάντων λόγον, ὃν πρὸς
 ἡμῖν ἔσταλθαι, ὅτε πρὶ αὐτῷ ὀνομάτωρ δι' ἐλεγγόμεθα. Ὁ ἐζητῶμεν,
 δι' ὃ τί ποτε μὲν σαυλῶ, μετὰ δὲ ταῦτα παύλῳ ἐκλήθη. ὦν τε
 θερ' ἐξέβηκεν εἰς παλαιὰν ἰσορίαν, καὶ τὴν ἔχοντας ἐπωνυμίας ἐξ
 ἐτάσμων ἄπαντας, εἴτα ἐκείθεν καὶ σίμων ὁ ἐμνήσθημεν, Ὁ φησὶ
 χριστὸς φωνῆς λεγόμενος πρὸς αὐτὸν, σὺ εἰ σίμων υἱὸς ἰωνᾶ, σὺ κληθῇ
 σὴ κηφᾶς ὁ ἐρμηνεύει τὴ πέτρος. εἰδὲς πῶς τὸ πρὸ μικρῶς δόξα ἄπο-
 ρίας γέμεται, γνωριμώτερον ἐγένετο καὶ ὥσπερ δὲ σῶμα κεφαλῆς, καὶ
 ἔζησε δένδρον, Ὁ ποταμὸς δὲ τῆς πηγῆς, οὕτω Ὁ προοιμίου λόγος.
 ἐπεὶ οὖν ἐστὶν αὐτῷ ἡμᾶς ἐπ' αὐτῷ πλὴν ἀρχῆς τὸ ὁδὸς, Ὁ πλὴν ἀκοῦ-
 σίαν ἐδείξαμεν, ἀφώμεθα λοιπὸν αὐτῷ ὅτι ἰσορίας τῷ προοιμίου.
 σαυλὸς δὲ καὶ ἐμπαυλῶν ἀπὸ φλῆς καὶ φόνος εἰς τὴν μαθητὰς τῷ κυρίῳ.
 καὶ μὴν ὅτι ταῦτα ἐπιστολᾷ παύλῳ καλεῖται, τίνος οὖν ἔνεκερ αὐ-
 τῷ πλὴν προσκηγορίαν μετέβαλε δὲ πνεῦμα τὸ ἄγιον; καὶ δῶκεν οἱ κεί-
 νῳ πρὶ ἀμνηστος, εἴτα βαλὼν αὐτὸν διδάξαι πλὴν δεωποτείαν με-
 τατίθηται αὐτῷ τὸ ὄνομα, οὕτω καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον ἐποίησε
 τότε. Ὁ δὲ ἐξ αἰχμαλωσίας τὸν παύλον ἔλαβεν, Ὁ προσφάτως
 ἦν τῇ δεωποτείᾳ ταύτῃ προσελθὼν. δι' ὃ τὸν αὐτοῦ μετέβαλε πλὴν
 προσκηγορίαν, ἵνα μάθῃ καμπεῦσαι πλὴν δεωποτείαν ἐκείνου. ὅτι καὶ
 ὀνομάτωρ διέσις δεωποτείας ἐστὶ σύμβολον, μάλιστα καὶ Ὁ ἐξ ὧν
 ποιῶμεν δὴλλον. γνωριμώτερον δὲ ἐστὶ ἐξ αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἀδὰμ ἐποίη-
 σεν ὁ θεός. βαλόμενος γὰρ αὐτὸν διδάξαι, ὅτι πάντων ἐστὶν ἀρχὴν
 καὶ δεωπότης, ἡ γὰρ ἐμ πρὸς αὐτὸν πάντα τὰ θερία ἰδέειν τί καλῶς

74 μ' αὐτὸς ἐκ
 καλῶμεν. καὶ
 τί τὸ προοίμιον
 ἀποδοῦναι αὐτῷ,
 ὅτι ἐπὶ αὐτῷ

Smile

Cux. saulius dicitur
 et paulus

αὐτά, διηκνὺς ὅτι τῶν ὀνομάτων ἢ δέσεις, πλὴν διεποτεῖαμ κῦροϊ. εἰ δὲ
 βέλοιδε καὶ ἐπ' ἀνδρώπων ἰδῆμ τοιο γινόμενον, Ἐ μαθῆμ, ὅτι
 ἔσθ' ἡλλάκις τῆς ἀπὸ ἀχμαλωσίας λαμβάνοντι δόλως μετατι-
 θεῖμ αὐτῶν τὰ ὀνόματα, ἀκῶσατε τί ἔποινεμ ὁ τῶν βασιλευνῶν βα-
 σιλεὺς. λαβὼν γὰρ οὗτος ἐκ φιλί ἀχμαλωσίας τὸν ἀνατίαν Ἐ ἀνα-
 ρίαν Ἐ μιθῆλ, οὐκ ἀφῆκεμ ἐπὶ τῶν προτέρων ὀνομάτων, ἀλλὰ σε-
 δρᾶν, μῖσαν, ἀβδενάγῳ αὐτοὺς ἐκάλεισεμ, ἀλλὰ τίνος ἔνεκεμ οὐκ εὐ-
 θέως αὐτῶν μετωνόμασεμ, ἀλλ' ἀνέμεινεμ χρόνον γενέσθ' ἡλῶν, ὅτι εὐ-
 θέως εἰ αὐτῶν μετωνόμασεμ μετασάνα, οὐκ ἂν ἐγένετο φανερά ἢ με-
 ταβολὴ τοῦ παύλου καὶ ἢ πρὸς πλὴν πίσιμ μετέσασιν. ἀλλ' ὅπως ἐπὶ
 τῶν οἰκετῶν συμβαίνει, ὅτ' ἂν φυγόντες εὐθέως ἀμείψωσι αὐτῶν τὰ
 ὀνόματα ἀφανῆς γίνονται, τοιο καὶ ἐπὶ τοῦ παύλου γέγονεμ, ἂν εὐ-
 θέως ἀφίει τὴν ἰσθαίαν καὶ πρὸς ἡμᾶς ἐλθὼν μετωνομάσθῃ, οὐδ' ὅ-
 τ' εἰς ἂν ἔγνω ὅτι ὁ δ' ἰώκτης αὐτός ἐστιν ὁ εὐαγγελιστής. ὁ δ' ἂν παρὰ τὸ
 μῆλον τοιο ἦμ μαθῆμ, ὅτι ὁ δ' ἰώκτης αὐτῶν ἐσιν, καὶ ἀπόστολος γέ-
 γονεμ. τοιο γὰρ ἦμ ὁ σωθεῖν τὴν ἰσθαίαν, ὅτι τὸν διδασκαλον τὸν
 ὑπερῷ αὐτῶν ἰσάμενον, ἡύρισκον κατ' αὐτῶν ὄντα. ἵνα μὴ ἢ τοιο ὀνό-
 ματ' ἀθρόα μεταβολή, ἀποκρύψῃ πλὴν μεταβολῶν φιλί προσε-
 σεως, ἀφίσιμ αὐτὸν μέχρι πολλῶ πλὴν προτέρων ἔχαμ προσκυοσίαν.
 ἵνα ὅτ' ἂν μάθωσι πάντες, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ δ' ἰώτης πλὴν ἐκκλησίαν
 ἐμ προσδεμ, τότε λοιπὸν γνωρίμου γενομένου πᾶσιμ, μεταβῇ Ἐ πλὴν
 προσκυοσίαν. καὶ ὅτι τοιο αἶνον, ἀκῶσον αὐτοιο λέγοντες, ἔλθοιμ εἰς
 τὰ κλήματα φιλί συρίαν καὶ φιλί κηλικίαν, ἡμῶν δ' ἀγνοόμενος τῶν
 προσώπων ταῖς ἐκκλησίαις φιλί ἰσθαίαν. ταῖς ἰσθαίαις ταῖς ἐν πα-
 λαισίνῃ φησίμ. εἰ δὲ ταῖς ἐν παλαισίνῃ ἡ γνωστὴν ἐνθα δι' ἐξίβειμ, πολλῶ
 μᾶλλον ταῖς ἀλλὰ χῶ κημέναις, ἡμῶν δὲ ἀγνοόμενος τῶν προσώπων
 φησίμ

Φησὶν, οὐχὶ τοῦ ὁμολογεῖν τί ἀγνοούμεν· τοῦ προσώπων· οὐ
 δεῖς γὰρ οὐδὲ ἰδέσθαι αὐτὸν ἐτόλμα τῶν πιστῶν, ἡνίκα ἡμῖν ἐπολέμα
 ποσδὲν φόνου, τσαύτης ἔγεμνεν μανίας. διὸ πάντες ἀπεπῆδον,
 πάντες ἐφευγομ, εἴ ποτε παγενόμενον εἶδον, καὶ οὐδὲ ἀντιβλέψαι
 ἐτόλμαμ. οὕτως ἦρ ἐκτεθνήσκοντες ἡτ' ἢ τῶν πιστῶν, μόνον δὲ ἀκρόν
 τες ἦσαν, οὐδὲ διώκων ἡμᾶς ποτέ, νῦν εὐαγγελίζεται πλὴν πίσιν ἦρ
 ποτέ ἐπώρθη, ἐπεὶ οὖν τοῦ πρὸς προσώπων αὐτὸν ἠγνόουν, μόνον δὲ
 ἀκρόντες ἦσαν, ἐπὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ μετεβλήθη εὐθέως, οὐκ ἂν οὐδὲ οἱ
 ἀκρόντες ἔγνωσαν, οὐδὲ διώκων πλὴν πίσιν, οὗτο· εὐαγγελίζεται.
 ἔπειθ' ἡ γὰρ τὸ πρότερον αὐτοῦ ὄνομα ἦδ' ἔσαν οὐ σαυλ· ἐλέγερ,
 ἐπὶ μεταβλήθει εὐθέως παῦλ· ἐκλήθη, εἴτα ἀπήγγελλαν ἡνέες αὐ
 τῆς, οὐ παῦλ· εὐαγγελίζεται, ὁ διώκων πλὴν ἐκκλησίαν, οὐκ ἂν
 ἔγνωσαν οὐ οὗτος ἐκέν· ἦρ, διὰ τὸ μὴ σαυλομ καλεῖσθαι αὐτὸν
 ἀλλὰ παῦλομ. διὰ τὸ τῷ ἀφῆκεν αὐτὸν μέχρι πρὸς, πλὴν προτέρων
 ἔχων προσκορίαν, ἵνα πᾶσι γνώριμος γένηται τῆς πιστοῦς, καὶ τῆς πό
 ρωθεν οὐσίμ καὶ οὐχ ἑωρακόσιμ αὐτόν. τίνος ἄρα οὐκ ἔνεκεν οὐκ εὐθέως
 μετεκλήθη αὐτῷ τὸ ὄνομα, ἵκανῶς ἀπεδέδεικται. ἀνάγκη λοιπὸν ἐπὶ
 αὐτῷ ἐλθεῖν τὸν λόγον τῆς ἀρχῆς. σαυλος ὁ εὐμωνέων ἀπαλῆς καὶ
 φόνος εἰς τοὺς μαθητὰς τὸ κυρίον, τί ἐσιμ· τί εἴ ποίησεν πρὸ τού
 τῳ λέγει· τί εἴ ποτε πρὸ ἀνθρώπων πολλὰ κακὰ πεποιήκοις ἐμπροσ
 θεμ λέγεται. τί οὐκ ἐποίησεν; τί γὰρ οὐκ ἐποίησεν ἐπὶ ἐμοὶ κακόμ;
 αἰμάτωρ ἐνέπλησεν τὰ ἱεροσόλυμα τοὺς πιστοὺς ἀναστῶν, πλὴν ἐκκλη
 σίαν ἐπώρθη, τοὺς ἀποστόλους ἐδίωκε, τὸν σέφανον ἐσφάξεν, οὐκ ἂν
 δεῖσιν οὐ γυναικῶν ἐφείδετο. ἀκρόσον γούμ τῳ μαθητῷ αὐτοῦ λέγον
 τος, σαυλ· δὲ ἐλύμαίνετο πλὴν ἐκκλησίαν καὶ τοὺς οἴκους ἐισαρορευό
 μενος, σὺ γὰρ ἄνδρα καὶ γυναικάς. οὐδὲ ἔζηκεν αὐτῷ. ἡ ἀγορά, ἀλλὰ
 καὶ ἐπὶ τὰς οἰκίας ἐπεπῆδα. καὶ τοὺς οἴκους γὰρ ἐισαρορευόμεν

σαυλος ὁ ἐπὶ
 τῷ πνεύματι
 ἀπὸ

ὁ δὲ ὠκτὴς εὐαγγελιστὴς γέγονεν. εὐθέως γὰρ μετὰ τὸν φόνον, οὐκ
 μετεβάλλει, ἐκείνῃ φωνῇ ἤκασεν ὁ θεός. Ὁ δὲ ἄξιός ἡν ἀκούε
 σθαι σέφαι, καὶ διὰ τὴν ἀρετὴν παύλου τὴν ἐσομένην, καὶ διὰ
 οὐκείαν ὁμολογίαν, κύριε μὴ σήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην.
 ἀκουέτωσαν ὅσοι ἐχθροὺς ἔχουσιν, ὅσοι ἐπηρεάζονται, ὅσοι πλεονε
 κτεῖνται. καὶ γὰρ μυρία πάθης θνήσκει, οὐδέπω ἐλιδάσθης καθάπερ
 ὁ σέφαι. Ὁ δὲ ὅρα τί γίνεται. ἐνιφράττει μίαν πηγὴν ἢ τὴν σέφαι,
 καὶ ἡνοίγετο ἑτέρα μυρία ἀφ' ἧς ποταμοὺς. ἐπεὶ δὲ γὰρ ἐσίγησεν
 τὸ σόμα σέφαι, ἤκασεν εὐδένως ἢ σάλπιγγι τοῦ παύλου, οὕτως οὐ
 δέποτε ὁ θεός εἰς τέλος ἐγκαταλιμῶναι τὴν αὐτὴν προστρέχον
 τας, ἀλλὰ μείζονα ὡς ἀπρεσβύσι οἱ ἐχθροί, δίδωσι αὐτοῖς τὰ δῶ
 ρα. οὐκ ἔστιν ὅτι ἐξέβαλον ἀπὸ τῆ φάλαγγος στρατιῶν ἐκείνοι, οἷον ὅτι
 τῆσθ' ἀγαγὲν ὁ χριστός. σαύλος ἔτι. καὶ ἄλλοι δὲ κλοῖ τὸ ἐν τῇ, οἷον ὅτι
 ἔτι μαινόμενον, ἔτι ἀγριαίνοντα, ἐν ᾧ ἀκμὴ τῆ θυμοῦ ὄντα, ἐν τῇ
 φόνῳ ζέοντα, ἐπεσπάσθη ὁ χριστός, οὐδὲ γὰρ ἔμενεν δέξασθαι νόσον
 μα καὶ σβεδινῶν τὴν πᾶσιν, καὶ προότερον γενέσθαι τὸν ἄγχιον, ὁ
 οὕτως εἰλκυσε. ἀλλ' ἐν ἀκμῇ φωνῇ μανίας αὐτοῦ ἐχθρότατος, ἵνα δεί
 ξῃ τὴν αὐτοῦ δυνάμιν, ὅτι ἐν μέσῃ τῇ βακχείᾳ τότε ἐκείνη ζέοντες
 ἔτι τοῦ θυμοῦ κρατεῖ καὶ πρὶν γίνεται τοῦ δῶκτος. καὶ γὰρ ἰατρὸν
 τότε θαυμάζομεν μάλιστα, ὅτι ἂν τὸν πυρετὸν αἰσθόμενον καὶ τὴν
 φλόγα τοῦ νοσήματος δυνήθῃ κατασβεῖσαι οὐδὲν ἐν ἄκρᾳ σφοδρό
 τητι, καὶ παντελῶς ἀφανίσαι. ὁ καὶ ἐπὶ τοῦ παύλου γέγονεν.
 ἐν ἀκμῇ γὰρ αὐτοῦ ὄντα τὴν φλογὸς, ὥστε τις δρόσος ἄνωθεν κατενε
 χθεῖσα ἡ φωνὴ τῆ κυρίου, τοῦ νοσήματος ἀπολλάξει παντελῶς. σαύ
 λος δὲ ἐν ἐμπνέῳ ἀποφθῇ καὶ φόνου εἰς τὴν μαθητὰς τοῦ κυρίου,
 ἀφῆκεν τὸ πλῆθος καὶ τοῖς ἄρχουσιν τοῖς ἐπεσπῆδα. ὥστε γὰρ ὁ
 δένδρον

ἀπὸ τοῦ
 τοῦ Διὸς
 ἐκείνου

simile

δένδρον βουλόμην· ἐκτεμῆρ, τοὺς κλάδους ἀφείδς κάτωθεν
 ἐκκόπησιν τὴν ρίζαν, οὕτω δὴ καὶ οὗτος τοῖς τότε μαθηταῖς
 ἡλδερ, τὴν ρίζαν τοῦ κηρύγματος βουλόμηνος ἀνεῖρ, ἀλλ' οὐκ
 ἦν ρίζα τοῦ κηρύγματος οἱ μαθηταί, ἀλλ' ὅτι μαθητῶν δευ-
 τερ, διὰ τοῦτο καὶ ἔλεγεν. ἐγὼ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα
 τα, ἐκείνη δὲ ἀκαταγώνιστος ἡ ρίζα, διὰ τοῦτο ὅσω πλείονα θύεται
 μόνον κλήματα, τοσούτω καὶ πλείονα καὶ μείζονα πάλιν ἐβλά-
 σανερ, θύετ μὲν γοῶν σέφανος, καὶ ἀνεβλάσθησεν παῦλος, καὶ δι-
 διὰ παύλου πιεῖσιντες, ἐγένετο δὲ φησὶν ἐν τῷ ἐγγίσει αὐτοῦ
 τῇ δαμασκῷ, θύσιν αἴφνης περιήσφατον αὐτὸν φῶς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
 καὶ πεσὼν, ἐπὶ οἷον ἦεν, ἤκουσεν φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ, σαῦλε,
 σαῦλε, τί με διώκεις; τίνας ἔνεκεν οὐχὶ πρῶτον ἢ φωνὴ ἠνέχ-
 θη, ἀλλὰ πρότερον φῶς αὐτὸν περιήσφατον; ἵνα μετ' ἡσυχίας ἀ-
 κούσῃ οἷον φωνῆς. ἐπεὶ δὲ γὰρ ὁ πρὸς τι πρᾶγμα τεταρμένος καὶ οὐ
 μοῦ πλήρης ὢν, καὶ μυρίοι καλῶσιμ οὐκ ἐπιστρέφεται, ὅλος οἷον
 προκινῶν ὑποδέσσεως ὢν, ἵνα μὴ καὶ ἐπὶ παύλου τοῦτο γένη-
 ται, καὶ μεθ' οὗ τῇ μανίᾳ τῷ γεγεννημένῳ πρᾶξι μὴται τὴν
 φωνὴν, ἢ μὴδὲ ἀκούσῃ τὴν ἀρχὴν τὴν διάνοιαν ἅπασι πρὸς τὴν
 λεηλασίαν ἐκείνῳ ἔχωρ, πρότερον διὰ τοῦ φῶτος πηρώσας αὐτοῦ
 τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸν θυμὸν κατασείλας, καὶ σβέσας ἅπαν-
 τα οἷον ψυχῆς ἐν θόρυβον, καὶ πολλὴν ἐν τῇ διανοίᾳ γαλήνῳ
 ποιήσας, οὕτω τὴν φωνὴν ἀφῆκεν, ἵνα κατενεχθείσης τ' ἀλαζονείας
 σῶφρονι τῷ λογισμῷ προσέχῃ τοῖς λεγομένοις λοιπόν, σαῦλε
 σαῦλε τί με διώκεις; οὐ τοσούτον ἐγκαλοῦντος ἐσὶν, ὅσον ἅπασιν
 λογουμένου. τί με διώκεις; τί μικρόν ἢ μέγα ἐγκαλεῖς ἔχωρ ἐμοί,
 τί παρ' ἐμοί ἡδίκημένους, ὅτι τοὺς νεκροὺς ὑμῶν ἀνέστη, ὅτι

τοῦ

τὸν ἑαυτοῦ ἐκείνου, ὅτι τὸν δαίμονα ἀπὸ ἡλᾶς, ἀλλὰ διὰ τῶν
 τὰ προσκαυῶν αὐτοῦ, οὐχὶ δῖωκε αὐτὸν μετὰ ἑαυτοῦ, ἵνα μάθῃς ὅτι τὸ
 τί με δῖωκε, ἀπολογουμένου μᾶλλον ἐσὶν, ἄκουσον πῶς καὶ ὁ
 πατὴρ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἰουδαῖον τὸν κέχρηται τῷ ῥήματι, ὡς
 γὰρ οὗτος λέγει, σάυλε σάυλε τί με δῖωκε, οὕτως καὶ ἐν τῷ πρὸς
 τὸν ἰουδαῖον φησί, λαός μου τί ἐποίησά σοι, ἢ τί ἐλύπησά σε; Ἐν-
 λε γὰρ τί με δῖωκε; ἰδοὺ καὶ πρὶν ἢ, ἰδοὺ δέδεσσαι χωρὶς ἀλύ-
 πειας, ὡς ὅτι ὁ δειωθὴς οἰκέτω πολλὰ πρὶν φεύγοντα καὶ
 μυστὰ ἐργαζόμενον θανά, λαβὼν ὑπὸ χεῖρας καὶ δῖωκε λέγει
 πρὸς αὐτὸν, δέδεμένω, τί σοι βούλῃ ποιήσω; ἰδοὺ γέγονας ὑπο-
 χεῖρος, οὕτως καὶ ὁ χριστὸς τὸν παύλον λαβὼν, ῥίψας πρὶν ἢ καὶ
 ὁρῶν τρέμοντα, καὶ δεισοκτότα, καὶ οὐδὲν ἐργάζεσθαι δυνάμε-
 νοι, φησί, Ἐν λε γὰρ τί με δῖωκε; ποῦ οὖν ὁ θυμὸς ἐκείνου οἷ-
 χεται; ποῦ δὲ ἡ μανία; ποῦ δὲ ὁ ζῆλος; ὁ ἄκαρος; ποῦ τὰ δει-
 μά; καὶ αἱ πρὶν ἰδομαι, ποῦ δὲ ἡ ἀγριότης ἐκείνη; ἀκίνητος μὲν ἔσθῃ
 νῦν, καὶ οὐδὲ ἰδοῖν ὅτι δῖωκόμενον δυνάσασθαι, καὶ ὁ σπένδων καὶ
 πανταχοῦ πρὶν τρέχω, χερσὶν αὐτοῦ χεῖρας ἔχων νῦν, διὰ γὰρ τῶ
 τοῦ νῦν φησὶν αὐτῷ, τί με δῖωκε; ἵνα μάθῃς ὅτι καὶ ἐν τῷ πρὸ
 τούτου χρόνῳ, ἐκὼν αὐτῷ συνεχώρε, ὅτι οὐτε ἐκείνα ἀδενείας ἦν,
 οὔτε ταῦτα ὁμότητος, ἀλλὰ καὶ ἐκείνα φιλανθρωπίας καὶ ταῦτα
 κηδεμονίας, τί οὖν ὁ παῦλος; τίς εἰ κέρει. ἐπέγνω πλὴν δει-
 τείαν ἀπὸ τοῦ συγχωρήσεως, ἐμάδε πλὴν δυνάμιν, ἀπὸ τοῦ πω-
 ῥώσεως, ὁμολογῇ λοιπὸν πλὴν ἐξουσίαν, τίς εἰ κέρει; εἶδες μὴ καὶ ἐν γνῶ-
 μονα; δῖάνοισιν ἐλευθερίαν γέμουσαν; εἶδες συνεδρὸς ἀδελφαστον;
 οὐκ αὐτέτφηνε, οὐκ ἐφιλονείκησε, ἀλλ' ἐγνω τὸν δειωθῆναι ἐν δέ-
 τῳ, οὐ κατὰ πόλιν ἰσχυροὶ νεκρῶν ὁρῶντες ἀνισταμένους, πηροῦς ἀνα-

τοῦ πρὸς τὸν
 πρὸς τὸν

καὶ τὸν

βλέποντας, λεπτύνει καθάρουμένους, οὐ μόνον οὐ προσέτιχοι τῶν
 ταῦτα ποιοῦντι, ἀλλὰ καὶ πλάνου ἀντὶ ἐκάλου, καὶ πάντα τῶν
 πορνεύοντων ἐκίνοισιν. ἀλλ' οὐχ ὁ παῦλος οὕτως, ἀλλ' ἐνδύει
 μετετίθει. τί οὖν ὁ χρυσός; ἐγὼ εἰμὶ ἰησοῦς ὁμὸς διώκει. καὶ δὴ
 τί μὴ εἴπω ἐγὼ εἰμὶ ἰησοῦς ὁ ἀναστάς, ἐγὼ εἰμὶ ἰησοῦς ὁ ἐν δεξίᾳ τοῦ
 θεοῦ καθήμενος, ἀλλ' ἐγὼ εἰμὶ ἰησοῦς ὁμὸς διώκει, ἵνα πλήξῃ
 αὐτοὺς τὴν διάνοισιν, ἵνα κατανύξῃ αὐτοὺς τὴν ψυχῇ. ἀκούσοις γοῶν
 παύλου μετὰ πολλοὺς τῶν χρόνους, ὅτι μυρία κατόρθωματα τῶν
 ἔθνων, ἐγὼ γὰρ εἰμὶ φησὶν ὁ ἐλάχις ὁ ἡὺν ἀπρόσωπος, ὅς οὐκ εἰ
 μὴ ἰκανὸς καλεῖται ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν. εἰ δὲ
 μετὰ μυρία κατόρθωματα καὶ τῶν χρόνων τῶν ἐπένδων,
 τί εἰκὸς ἢ αὐτὸν παθεῖν κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον, κατόρθωμα
 μὲν οὐδέπω οὐδὲ ἔχοντα, τὴν δὲ δίωξιν αὐτοῦ συνιδοῦσα, καὶ
 οἱ φωνῆς ἐκείνης ἀκούοντα. ἀλλ' ἐπιφύονται ἡμῖν ἑνταῦθα.
 ὑμεῖς δὲ μὴ ἀποκάμνῃτε καὶ ἐσθίετε καταλάβοι. ὅπως τοῦ παύ-
 λου πᾶς ἡμῖν ὁ λόγος, παύλος τοῦ ἑστίαν νύκτα καὶ ἡμέ-
 ραν τῶν μαθητῶν διδάσκοντος. ἐπιφύονται τοίνυν τινὲς ἑνταῦ-
 θα καὶ λέγουσι, καὶ τί μέγα, ὅτι παῦλος προσῆλθε. καὶ γὰρ
 μόνον ὥσπερ χοῖνον πρὶ βαλῶν αὐτὸν τῶν τραχέων ὁ θεὸς τὴν
 φωνὴν ἐκείνῳ, οὕτως αὐτὸν ἐλκυσεν πρὸς αὐτόν. προσέχετε με-
 τὰ ἀκριβείας, καὶ γὰρ καὶ πρὸς ἑλλήνας κοινὸς ἡμῖν οὗτος ὁ λόγος,
 καὶ πρὸς ἰουδαίους, οἱ καὶ οἰκείας ἀπιστίας προκαλύμμα νομίζου-
 σιν εἶναι τὸ τῶν δικαίων κατηγορεῖν, οὐκ εἰδότες ὅτι διπλῶν ἡμαρτιῶν
 νομίζουσιν ἡμαρτίας, τῶν οἰκείων οὐκ ἀποτιθέμενοι πλάνῳ, ὅτι τὸν
 ἄγιον τοῦ θεοῦ τοιαύτας αἰτίαις ὑποβάλλει ἐπιχεροῦντες. ἀλλ'
 ἡμεῖς ὡς αὐτὸ τὴν ἀπολογία τῇ τῶν θεῶν χάριτι ποιησόμεθα
 τίς.

ἀρραγε τὸ νόμι-
 ζον τὸν πλάνον
 τῶν
 αὐτῶν

act: 20

Adversum eos
 qui dicunt
 in coram
 se primum

τίς οὖν ἐσὶν ἡ κατηγόρησις; ἀνάγκη, φησὶν, αὐτὸν ἑωπαῖστα τοῦ θεοῦ
 ποίει ἀνάγκη ἀνθρώπῳ, ἐκάλεισεν αὐτὸν ἄνωθεν. ὅπως πιστεύει ὅτι
 ἐκάλεισεν αὐτὸν ἄνωθεν; οὐκοῦν καὶ σὲ καλεῖ τήμερον δι' ἐκείνης τῆς
 φωνῆς, ἀλλ' οὐχ ὑπακούεις. ὁρᾷς ὅτι οὐχὶ ἀνάγκη ἦν τὸ πρῶγμα; εἰ δ' ἀν-
 ἀγκη ἦν, καὶ σὲ εἶδε ὑπακούειν. εἰ δ' οὐχ ὑπακούεις, εὐδηλοῦν ὅτι καὶ
 κείνος ἐκ προαφρέσεως ὑπακούσεν. **Θ** ἵνα μάθῃτε ὅτι πολὺ μὲν εἰς
 τὴν παύλου σωτηρίαν ἡ κλήσις, καθάπερ καὶ εἰς τὴν τῶν ἄλλων ἀπάν-
 των ἀνθρώπων, οὐ μὲν ἔρημον αὐτὸν ἀφῆκεν εἶναι τῶν δικέων καί
 τῶν ῥηθωμάτων, καὶ τῶν διὰ τὴν βέλυσιν ἐπαίνων, οὐδὲ ἐλυμῆναν αὐ-
 τὸν ἐξέδοσαν, ἀλλ' ἐκὼν προσῆλθεν οὗτος. **Θ** δὲ δικίας ἐγγνω-
 μοσύνης, δὲ ἐτέρου παραδείγματος τοῦτο ποιήσω φανερόν. ἦκουσα
 οἱ Ἰσραῖλοι φωνῆς ἄνωθεν λεγούσης, οὐχὶ τὸ ὑμεῖς, ἀλλὰ τὸ πατὴρ
 τοῦ τοῦ Χριστοῦ λεγούσης πρὸς τῶν Ἰσραηλίων ξείνων, οὗτος ἐσὶν ὁ
 ἰός μου ὁ ἀγαπητός, καὶ λέγουσιν ἐκεῖνοι οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος. εἴ-
 δετε φανερόν πόλεμον, εἴδετε δὴ ἡλὼν μάχην. εἴδετε ὅτι πανταχοῦ
 ἐγγνωμοσύνης χρεία, **Θ** ψυχῆς ἀδεκάστου καὶ μὴ προκαταλημμένης
 πάθει. ἰδοὺ καὶ ἐκείνη φωνή, καὶ ἡνταῦθα φωνή, ἀλλ' ὁ μὲν ἐπείδετο,
 οἱ δὲ ἀντέλεγον. καὶ οὐχὶ φωνὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ πνεῦμα ὃν εἶδε
 τοῖς Ἰσραῖταις. ἐπειδὴ γὰρ ἐβάπτιζε ἢ ἰωάννης, ἐβάπτιζτο δὲ ὁ Χριστός,
 ἵνα μὴ τῷ ἀνδρὶ πίνω χάριματι προσέχοντες, τὸν βαπτίζοντα μείζο-
 να τὸν βαπτίζομενον εἶναι νομίσωσι, ἦλθεν ἡ φωνὴ τῶν ἀπ' ἐκείνης
 διαίρου **Θ**, καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀδελότης ἦν πρὸς τίνος ἔλεγεν ἡ φωνὴ ὅπως ἔλε-
 γον, ἦλθεν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἁγίον ὃν εἶδε τοῖς Ἰσραῖταις, τὴν φωνὴν ἐπὶ
 τὴν κεφαλὴν ἔλκον τὸν Χριστόν. ἀλλ' ὅμως καὶ διὰ τῆς φωνῆς αὐτὸν ἐκ
 συξέμεν, καὶ διὰ τὸ πνεύματος εἰσέξωμεν. καὶ μετὰ τὸ καὶ ἰωάννης εἶδε,
 ὅτι οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς αὐτῷ λῦσαι τὸν ἱμάντα τοῦ ποδῆματός, καὶ

μυρία ἔπερα καὶ διὰ ῥημάτων ἐ διὰ πραγμάτων μαρτυρία ἐγένει
 τ, ἐ πρὸς ἅπαντα ἀπετυφλώθητε. μάλλον δὲ πάντα μὲν σωζώ-
 ρων, οὐδὲν δὲ τῶν λεγομένων, οὐδὲ τῶν πραττομένων ἐπείδοντο τῇ
 μανίᾳ. οὐ παρὰ τῶν πολλῶν δόξης προκατελημμένοι πλὴν διὰ
 νοίαν. ὁποῦ οὐ καὶ ὁ ἐυαγγελιστὴς φησὶν, ὅτι πολλοὶ δὲ τῶν ἰουδαί-
 ων ἐπίσενον εἰς αὐτόν, διὰ δὲ τοὺς ἄρχοντας οὐχ ὡμολόγουν,
 ἵνα μὴ ἀποσωσάγωγοι γένωνται, καὶ αὐτοὶ δὲ ὁ χριστὸς ἔλεγεν,
 πῶς δυνάσθε πιστεῦσαι δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ
 πλὴν δόξαν πλὴν παρὰ τοῦ μόνου θεοῦ οὐ ζητοῦντες; ἀλλ' οὐχ ὁ παῦ-
 λος οὕτως, ἀλλὰ μᾶλλον μόνος ἀκρόσας φωνῆς αὐτοῦ τοῦ διωκομένου,
 εὐδένως προσέειπεν, εὐθέως ὑπήκουσεν καὶ πολλὰ ἐπεδείξατο πλὴν
 μεταβολῶν. εἰ δὲ μὴ ἀπεκάμετε ὅτι μήν τῶν ἐρημένων ἐτι εἰς ἐγ-
 γύτερον παρὰ δειγμα ἄνω τὸν λόγον. καὶ γὰρ ἐπὶ τῇ ἡκούῃ
 καὶ οὕτως ἤκουσάν ὡς πάντες ἤκουσεν, καὶ οὐδὲ οὕτως ἐπίσενον.
 κατὰ δὲ γὰρ πάντες ὅτε ἐμαίνετο, ὅτε ἠγριάνετο, ὅτε ἐπολέμα-
 τες μαθηταί, ἤκουσεν οὐ φωνῆς, οὐτὼ καὶ ἰουδαῖοι. ποῦ ἐπὶ ποτε;
 ἐξ ἡλδορ ἐν τῇ νυκτὶ μετὰ φανῶν ἐ λαμψάδων εἰς πλὴν σύλλη-
 ψιν αὐτοῦ. ἐνόμιζον γὰρ ἀνδρώσῳ ψιλῷ ἐπιτίθεσθαι. βολό-
 μῃνος τοίνυν αὐτοὺς διδάσκει πλὴν δυνάμιν πλὴν ἑαυτοῦ, καὶ ὅτι
 θεός ἐστιν, ἐπὶ κέντρα λακτίζουσι, λέγει αὐτοῖς, τίνα ζητεῖτε; ἐμ-
 προθερ αὐτὸν καὶ πλησίον εἰσῆκατον, καὶ οὐχ ἑώρων αὐτόν. ἀλλ' αὐτοὶ
 ζητούμενος αὐτοὺς ἐχεράγων πλὴν εὐρεσιμ πλὴν ἑαυτοῦ, ἵνα μάθωσι
 ὅτι οὐκ ἄκωρον ἐπὶ τὸ πάθος ἐρχεται, ὅτι εἰ μὴ ἐβόλετο συγχωρῆσαι,
 οὐκ ἂν περὶ ἐγένοντο. πῶς γὰρ οἱ μηδὲ εὐρεῖν αὐτὸν δυνάμεντες; τί
 λέγων εὐρεῖν αὐτόν μὴ δυνάμεντες; ἀλλ' οὕτε ἰδοῦν αὐτόν
 ἵχυσαν

Collatio in dionys
 quod est in dionys
 benedictus
 Pauli

ἴχυσαν, οὐ μόνον δὲ παρόντα οὐκ ἴχυσαν ἰδεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐρωτῶν
 τι ἀποκρινόμενοι, οὐδὲ οὕτως ἤδεσαν ὅς τις ποτε ἦν ὁ πα-
 ρών. οὕτω μεν ὑπερβολῆς ἀπάσης ἀπεπύφλωσεν. αὐτῶν τοὺς
 ὀφθαλμούς, καὶ οὐ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπῆλθε ἐξέλειψεν αὐ-
 τοὺς τῆς φωνῆς. εἰπόντος γὰρ τίνα ζητεῖτε, ἀπ᾽ ἅλδον πάντες εἰς τὰ
 ὀπίσω ἀποφύγοντες ταύτης, ὥστε γὰρ τὸν παῦλον ἢ φωνὴ καί
 τεύαλεν καὶ πρὶν κἄν εἰσακοίμην, οὕτω καὶ τοῦτο, ἢ φωνὴ
 πάντας ἐξέλειψεν ὑπῆλθε, καὶ ὥστε οὗτος οὐκ ἐβλεπε τὸν δῖον
 κόμηνον ὑπὸ αὐτοῦ, οὕτως ἐκείνοι οὐκ ἐβλεπον τὸν ζητούμενον
 ὑπὸ αὐτῶν. ὥστε οὗτος ἐν τῷ καιρῷ τῆς μανίας ἀπετυφλώ-
 νη, κακῆνοι ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ τῆς μανίας ἀπετυφλώθησαν.
 καὶ γὰρ ἐκεῖνος, ὅτε ἐπορεύετο δεῖσαι τοὺς μαθητάς, καὶ οὗτοι
 ὅτε ἤλθον δεῖσαι τὸν χριστὸν ταῦτα ἑώρακον. καὶ ἐκεῖ δεσμά,
 ὅτι ταῦτα δεσμά, καὶ ἐκεῖ δῖωξις, ὅτι ταῦτα δῖωξις. ὅτι ἐκεῖ
 πῆρωσις, ὅτι ἐν ταῦτα πῆρωσις. ἐκεῖ φωνή, ὅτι ἐν ταῦτα φωνή.
 ὅτι ὁμοία τῆς τοῦ χριστοῦ διωγμῶς ἐν δεξις, ὁμοία τὰ φάρμα-
 κα, ἀλλὰ οὐχ ὁμοία ἢ δῖωξις. οἱ γὰρ κάμνοντες, πάλιν εἰχόμε-
 νον διαφορὰν. τί γὰρ ἀναισθητότερον, τί δὲ ἀγνωμονέστερον ἐκείνων, ἔπει-
 σον ὁπίσω, ὅτι πάλιν ἀνέστησαν ὅτι πάλιν ἐπέδεντο; ἄρα τῷ λί-
 νῳ οὐκ ἦσαν ἀναισθητότεροι; καὶ ἵνα μάθωσι ὅτι αὐτοὶ εἰσι
 ὁμοίως αὐτοῖς τίνα ζητεῖτε καὶ εἴπατε ὁπίσω αὐτοῖς, λέγει αὐ-
 τοῖς πάλιν, τίνα ζητεῖτε, πάλιν ὅτι ἀνέστησαν. καὶ λέγουσι ἰη-
 σοῦν. λέγει αὐτοῖς, εἴπω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ εἰμι. μονονοῦχι λέγω, μ-
 ἀνεῖτε ὅτι ὅτι πρὸ τούτου εἴπω τίνα ζητεῖτε ὅτι εἴπατε ὑμῶς
 ἐγὼ εἰμι. ἀλλὰ θυμὸν πλέον ἐκ τούτου ἐγένετο, ἀλλὰ ἐμνήσαν ἐπὶ
 τοῦ.

φησι αὐτῶν πωρώσεως, ταῦτ' οὖν ἅπαντα ἐκ πᾶσιν ἡλίου συγκρίνων
 μάνθανε ἀκριβῶς, ὅτι οὐκ ὄζει ἀνάγκης προσῆλθεμ παῦλον, ἀλλ'
 ἀπὸ ψυχῆς ἐγνώμον. καὶ ἀδεκάστου σωθεῖσθε. εἰ δὲ καρτερεῖ
 τε καὶ ὑπομνῆτε, ἔτι εἰς ἐγγύτερον τούτου λέγω πάλιν, ἀναντί-
 ρηκτον ἔχομεν ἀπὸ δεξιῶν, τῷ μὴ κατ' ἀνάγκην τὸν πάντοτε προσελ-
 λυθέναι θεῷ κυρίῳ. ἡλθον εἰς τὴν ἑλαμίαν φησι κύπρου μετατα-
 ντα ὁ παῦλος, καὶ εὗρον ἐκεῖ μάγον τινα ἀντιθέμενον θεῷ ὑπὸ τῷ
 σεργίῳ. ὁ δὲ πάντοτε πλεονεχὴς πνεύματος ἁγίου, εἶπερ πρὸς αὐτὸν,
 ὡς πλήρης παντὸς δόλου. ὁ πάσης ξαδίουργίας ἢ διαβολῆς, οὐ πάν-
 τη διασρέφωρ τὰς δόλους κυρίως τὰς εὐθείας, ταῦτα ὁ διώκτης. δοξά-
 σωμεν τίνων τὸν μεταβαλόντα αὐτὸν. πρὸ τούτου ἡκούετε ὅτι ἐλυ-
 μάνην τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος σύρωντε
 ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρὰ δίδου εἰς φυλακὴν. ὁρᾷτε πῶς παρρησια-
 ζεται νῦν ὑπὲρ τοῦ κηρύγματος. οὐ πάντῃ διασρέφωρ φησὶν τὰς
 δόλους κυρίου τὰς εὐθείας, ὁ νῦν ἰδοὺ χεῖρ κυρίου ἐπὶ σέ, καὶ ἔσθ' ἐν τυφλῷ
 μὴ βλέπωρ ἕως καὶ σὺ τὸ φάρμακον τὸ ποιῆσαι αὐτὸν ἀναβλέψαι.
 τοῦτο ἐπέθηκεν καὶ θεῷ μάγον, ἀλλ' ἔμενον ἐπὶ φησι πηρώσεως ἐκεί-
 νου, ἵνα μάθῃς ὅτι οὐχ ἡ κλήσις μόνον προσήγαγε τὸν πάντοτε,
 ἀλλὰ καὶ ἡ αὐτοῦ ἐκείνου προαίρεσις. εἰ γὰρ ἡ πηρώσις μόνη τοῦτο
 ἐποίησεν, ἐχρῆν καὶ ἐπὶ τοῦ μάγον τὸ αὐτὸ γενέσθαι. ἀλλ' οὐκ ἐγένε-
 τ. ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν ἐπηρεῖτο, ὃ ἂν δυνάμεως ἰδὼν τὸ γεγεννημένον ἐπὶ
 σθῆσεν. ἄλλος ἐδέξατο τὸ φάρμακον, ὁ ἄλλος ἀνέβλεψεν. ἴδετε πό-
 σον ἐστὶν ἐγνώμοσάν σου διανοίας, πόσον ἐστὶν ἀπειθεῖα. ὁ σκληροκαρ-
 δίας ἐγένετο πῆξ. ὁ μάγον, κακῶς μὲν οὐδὲν ἀπώνατο, ἀπει-
 ρῆς γὰρ ἦν. ἐγὼ δὲ τὸν χριστὸν ὁ ἀνθύπατος. ἀλλ' ὅτι καὶ ἐκὼν καὶ
 ἐκ προαίρεσεως προσῆλθεμ ὁ παῦλος, ἱκανῶς ὑποδείκνυται.

λομα δὲ τοῦτ' ἡμᾶς ἀκριβῶς εἰδέναι τὸν λόγον. ὅτι μὴ βδλομέ
 νου οὐ βιάζεται ὁ θεός, ἀλλὰ βδλομένους ἔλκει. διὰ τὸ τ' φησὶν,
 οὐδ' ἔτι ἐρχεται πρὸς με, ἂν μὴ ὁ πατήρ με ἐλκύσῃ αὐτόν. ὁ δὲ ἔλ
 κωμ, δ' βδλομένον ἔλκει, τὸν κάτω κείμενον καὶ χεῖρα ὀρέγον
 τα. ὅτι ἵνα μάθῃτε ὅτι οὐδένα βιάζεται, ἀλλ' ἐὰν αὐτὸς θέλῃ, ἡμεῖς
 δὲ μὴ θέλωμεν, διὰ τὴν πίστιν τὰ φησὶ σωτηρίας ἡμῶν, οὐκ ἐποφθῆναι ἀδελ
 φούς αὐτὸν τὸ βδλῆμα, ἀλλ' ἐποφθῆναι ἀναγκάσαι οὐδένα θέλῃ, ἀναγκάσω
 τὸν δ' ἐξετάσαι τὸν λόγον. ἐποφθῆναι πολλοὶ πολλὰκις προσφάσεσθαι
 μίας, τὸ τ' κέλευται ὅτι προσημασίᾳ φησὶ ἀπολογίας, καὶ παρα
 καλόμενοι πολλὰκις ἐπὶ φώτισμα ἐπὶ πολιτείας ἀρίστης μεταβο
 λῶν, ἐφ' ἑτέρα τριαῦτα κατορθώματα, εἴτα καὶ ὡς ὁκνοῦντες καὶ
 ἀναδύομενοι τὸ τ' ἀποκρίνονται, ὅτι ἐὰν θέλῃ ὁ θεός, πείσῃ με
 ταθήσομαι. ὅτι οὐκ ἐγκαλῶ ἢ αὐτοῖς ἀλλὰ ὅτι σφοδρὰ ἀποδέχο
 μαί ὅτι καταφένγουσιν ἐπὶ τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ. βδλομα δὲ καὶ
 τὰ παρ' ἐαυτῶν εἰσφέρειν, καὶ οὕτω λέγειν, ἐὰν θέλῃ ὁ θεός, ἂν γὰρ
 αὐτὸν ἡμῶν καὶ ῥαθυμίας παραδούε, μὴ ἐκχαρῆς ἢ ταῖς ἀγαθαῖς
 πράξεσιν, τὸ γὰρ τοῦ θεοῦ θέλημα προβάλλῃ μόνον, οὐδέποτε σοι οὐδέ
 ἐμοὶ ἢ δέοντων. ὅπως γὰρ ἐφω, ἀνάγκη ὅτι βίᾳ οὐδένα προσάγειται
 ποτέ ὁ θεός, ἀλλὰ θέλει ἢ ὅτι πάντα σωθῶναι, οὐκ ἀναγκάζει δὲ οὐ
 δέναι. καθ' ὅσον ὅτι πάντες φησὶν, ὁ θέλω πάντας ἀνδρώπας σωθῶναι
 καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἔλθῃ. πῶς αὖ οὐχ ὅτι πάντες σώ
 ζονται εἰ θέλει πάντας σωθῶναι; ἐπειδὴ οὐχ ἀπαμτων τὸ θέλημα,
 τῷ θέληματι αὐτοῦ ἔπεται, αὐτὸς δὲ οὐδένα βιάζεται, οὕτω ὅτι πρὸς
 τὴν ἱερουσαλὴμ φησὶν, ἱερὸς σαλὴμ ἱερὸς ἑλὴμ, ποσάκις ἡ δὲ ἐλὴμ ἐπὶ
 σωμαγαγῶν τὰ τέκνα σου, καὶ οὐκ ἡ δὲ ἐλὴμ σάπῃ; τί οὖν; ἰδοὺ ἀφίεται ὁ
 οἶκος ἡμῶν ἐρημος, ὁρᾷς ὅτι καὶ θέλῃ ὁ θεός, ἡμεῖς γὰρ αὐτοὺς

μή ἐπιδῶμεν, μένομεν ἐπὶ φθι ἀπωλείας. οὐ γὰρ ἄκοντὰ οὐδὲ μὴ
 βουλόμενοι, ὅπως λέγω πολλάκις, ἀλλ' ἐκόντα ὁ προαιρέμενος
 παρυσκεύασαι σώζειν ὁ θεὸς δι' ἀνθρώπων. ἀνθρώποι μὲν γὰρ καὶ
 ἐκόντων καὶ ἀκόντων τῶν οἰκετῶν, βούλονται εἶναι καὶ δεσπό-
 ζαν, οὐ πρὸς τὸ τοῖς οἰκέταις συμφέρον, ἀλλὰ πρὸς τὴν οἰκίαν
 χρεῖαν ὀρῶντες αὐτῶν δεσπόζουσιν. ὁ δὲ θεὸς ἀνενδεδίκα ὡς καὶ βου-
 λόμεν ὅσοι δεῖξαι, ὅτι οὐδενὸς τῶν ἡμετέρων δεόμεν, τῆς δ' οὐ-
 λείας ἡμῶν ἐφίεται, ἀλλ' εἰς εἰς μόνον σκοπῶν τὸ συμφέρον
 ἡμῶν, καὶ οὐ τῆς αὐτοῦ χρείας ἐνεκεν, ἀλλὰ τῆς ἡμετέρας ὡφεί-
 λειας ἅπαντα πράττει, ἅμ' ἐκόντες καὶ βουλόμενοι, καὶ χάρις αὐ-
 τῷ τῆς δουλείας εἰδότες ὅτι προσέλθωμεν. ἄκοντας καὶ ἀποπειρώ-
 τας οὐκ ἀναγκάζει οὐδὲ βιάζεται. αὐτὸς τοῦ θεοῦ οὐκ αὐτὸς
 ἡμῖν χάρις τῆς δουλείας, ἀλλ' ἡμεῖς αὐτῷ χάρις τῆς δεωποτείας
 ἔχαμε ὀφείλομεν. ταῦτ' οὖν εἰδότες, ὅτι τὴν τοῦ δεωπότητος φιλανθρω-
 πίαν ἡμετέρας ἀξίαν αὐτοῦ τῆς ἀγαθότητος κατὰ δυνάμιν
 τὴν ἡμετέραν πολιτείαν ἐπιδεσφόμεθα, ἵνα καὶ τῆς βασιλείας
 αὐτοῦ οὐρανῶν ἐπιτύχωμεν. ἥς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχῆναι
 χάριτι καὶ φιλανθρωπία τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, μεθ'
 οὗ θεὸς πατὴρ δόξα ἅμα θεῷ ἁγίῳ πνεύματι,
 τι, εἰς τὸν αἰῶνα τῶν αἰώνων.

ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΠΩΣ ΔΕΙ

ἑπιμαρτυρεῖ τῷ ἀδελφῷ ἡμαρτημασίμ, καὶ οὐ καὶ τῆς τῶ
 τω σωτηρίας προνοῆμ, καὶ διὰ τί ἄβραμ ἄβραμ ἐκλήθη,
 καὶ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ νῶε, οὐ οὐχ ἁπλῶς ταῖς
 ταῖς δίκαιαί ἐκαλεῖτο τὰ ὀνόματα, ἀλλὰ
 τῇ τῷ θεῷ οἰκονομίᾳ.

Ι ΜΕΝ ἡμ δαυαδρ ὑμῖν εἰδέναι, τί μὲν ἡμῖν εἰρη-
 τα, τί δὲ ὑπολέλειπται, καὶ πᾶς μὲν δὲ λόγον κατε-
 λύσαμεν πρῶτον, πόθεν δὲ αὐτὸν σήμερον ἀνελεύσεται
 καὶ, εὐθέως τὰ προοίμια ἀπὸ τῆς ἀκολουθίας τῷ πρῶ-
 τῷ εἰρηκένων ἐποιήσαμεν ἄρ. ἐπειδὴ ὁ Ἐϛ τότε ἀκκηκόσω ὑμῶν
 πᾶσι, σήμερον οὐ παρήκασι, καὶ τῷ νῶ παρόντων τότε οὐκ ἔκον
 ἔρ, δὲ διάφορον τῷ ἀκροατῶν, ἀναγκαῖα ποιῆ γενέσθαι τῷ εἰρηκέν-
 ων ἡμῖν πλὴν δὲ γήνησι. οὐτῶ γὰρ καὶ τοῖς δὲ ἀρχαῖς πρὸς ἀκκηκόσι
 τῷ λόγῳ, μᾶλλον ἐμπαγήσεται τῶν καὶ μνήμα, πάλιν ἀναμι-
 νησκομένοις ὡς ἡκῆσθαι, Ἐϛ τῶς ἀπλεφθῆσι οὐ τσαύτη ἔσται βλά-
 βη, τοῦ λόγου γνωριμωτέραν ἀντιτῆς ἀνωθεν προσηύτος πλὴν διδασκα-
 λία. καὶ μὴν ἴσως ἂν εἴποιεν οἱ ἀεὶ παραγινόμενοι, οὐ δὲ αὐτῶ
 καὶ οὐκ ἔστι, οὐκ ἐχρῶν ἀναλαβεῖν τὰ εἰρηκένων, ἵνα ἀπολεφθέντες, καὶ
 τῷ σωάξω κατὰ φρονήσιν, ἔργῳ πλὴν βλάβῃ ὑπέρβαιναντες, βελ-
 τίους γένωνται τῇ ζημίᾳ σωφρονιστοῦ. ἐγὼ δὲ ἐπαυῶ καὶ ὑμᾶς,
 οὐ οὕτως δὲ ἀκνεοδεύω τῆς ξαθυμίας τῷ ἀδελφῷ, Ἐϛ τὸν ζῆλον
 θαυμάζω. βέλομαι δὲ καὶ φιλανθρωπία τὸν ζῆλον ὑμᾶς κερᾶσαι το-
 τῷ. Ζῆλος ἁπλοῦς, ὁ ἀσχημὸς ἀπεσερμένος, οὐ ζῆλος, ἀλλὰ θυμὸς μάλ-
λον ἐστίν, καὶ νηθεσία φιλανθρωπία οὐκ ἐχρᾶσθαι, βασκανία τίς εἶναι δο-
κεῖται Ἐϛ ὑμᾶς μᾶλλον πρὸς ἀκαλῶ μὴ πικρῶς τὰ τῷ πλησίον κείνῳ

ἁμαρτήματα. ὡς ἂν ὁ χωρὶς συγγνώμης ὁρῶν τὰ τῶν ἀδελφῶν ἑαυ-
 ματα, εἶποτι καὶ αὐτὸς ἁμάρτη, οὐδένα ἐνείκη τὸν συγγνώμην αὐτῶν ἐ-
 μοντα, οὕτως ὁ μετ' ἐλέου δικάζων τῶν τῶν πλησίον παραπτώμα-
 σιν, εἴ ποτε ὑποσκελισθῇ, πολλοὺς ὀφείτω τὴν χεῖρα ὀφείλοντας.
 καὶ ταῦτα λέγω νῦν, οὐ πλὴν ξαθυμίας καὶ ἁπολὴφθέντων ἀνθρώ-
 ρων βυλόμενοι, ἀλλὰ πλὴν ἡμετέρων κηδεμονίαν ἐπιτεῖναι ὡς
 δάσω, ἵνα μετὰ λόγου γίνηται καὶ φιλοσοφίας. ἐπεὶ καὶ ἡμεῖς
 πολλοὺς ἐν μακροῦς τῇ προτερείᾳ κατ' αὐτῶν ἀπετείναντες λόγους,
 ἐν οὐδὲ ἀνθρώπους αὐτοὺς εἶναι ἐφαμην καθάπερ μέμνηθε, κατὰ
 γόρους αὐτῶν ἐπισήσαντες δύο προφήτας τὴν κορυφαίαν, τὸν μὲν
 λέγοντα, ἢ ἄλλοι ἐν οὐκ ἢ ἀνθρώπων. ἐκάλει, καὶ οὐκ ἢ ὁ ὑπακού-
 σον. τὸν δὲ καταβοῶντα πάλιν καὶ πυνθανόμενον, πρὸς τίνα
 λαλήσω καὶ δῖα μαρτύρομαι. ἀπρίτμητα τὰ ὅσα αὐτῶν, καὶ οὐ δύναν-
 ται ἀκούειν. ἐν σφοδρᾷ αὐτῶν δῖα τῶν καὶ τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν τῶν
 πλὴν δῖα νοίαν. ἀλλὰ νῦν αὐτοὺς πάλιν παρακαλῶμεν. οὕτω γὰρ καὶ
 ὁ παῦλος ἐκέλευσε. ἐλεῖ γὰρ γὰρ φησὶν, ἐπιτίμησον, παρακάλε-
 σον. οὐτε γὰρ τὸν αἰεὶ χρὴ ποιεῖν μόνον, οὐτε ἐκείνο μόνον, ἀλλὰ ἐκ-
 τερα μίξαντα, ἀπρητισμῶν ἐργάζεσθαι πλὴν ὡφέλειαν. ἔρτε γὰρ
 διαπαντὲς ἐλέγχωμεν, ἀναχωρετέρας αὐτοὺς ἀπὸ γὰρ μέγα.
 ἔρτε δῖα παντὲς παρακαλῶμεν, ξαθυμοτέρας ποιοῦμεν. δῖα
 τοῦτο καὶ ἰατροὶ οὐχὶ τέμνουσι μόνον, ἀλλὰ καὶ τραύματα
 ἐπιθεσμῶσιν, οὐδὲ αἰεὶ φάρμακα πικρὰ ἐπιβάλλουσιν, ἀλλὰ καὶ
 προσώβηται καὶ ἐκείνων μὲν καὶ προτείων, τὸ σεσητὲς ἀποκα-
 θαίροντες, δῖα τῶν δὲ καὶ δευτέρων, πλὴν δῖα ἐκείνων ὁ δῖα πᾶ-
 ραμυθόμενοι. δῖα τῶν ἐν ἀλλὰ χεῖρ φησὶν ὁ παῦλος, ἀδελφοί, ἔρτε
 ἐν πολλοῖς ἀνθρώπων ἐν τινὶ παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευματι-
 κοί

κοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον, σκοπῶν ἑαυτὸν μὴ καὶ εὐὴ δὲ παρὰ τοῦ
 ἀρίστη παραίνεσις, ἀπληρυσμὸν συμβολή, πολλὰ ἔχοντα πλὴν κηδε
 μονίαν, ἀλλά γὰρ ἐνδοκνυμὸν πνευματικά. ὅντως ἐνὶ παύλῳ
 γλώττης τὰ ῥήματα, ἀδελφοί. ἐνθέως ἀπὸ τοῦ ἐν γενεῖας ὀνόματι
 πρὸς πλὴν ἔννοιαν ἐπεσπᾶται ἐν ἀκροατῶν. τὰς αὐτὰς ὡδῖνας ἔλνυ
 ῥας αὐτῶν. τὰς αὐτὰς ἐξάφνης τροφάς, τὸν αὐτὸν ἔχεις πατέρας, ἐκοινώ
 νησας αὐτῶν. ὅν τὸ κοινὸν πνευματικόν, τὴν συγγένειαν τοίνυν ταύτην,
 ἐν τῇ τῇ πᾶσι πῶματάων ἐπιδείκνυστο διορθώσα. ἔαμ προληφθῆ. οὐκ
 εἴπωρ ἐὰν ἀμαρτή, ἀλλ' ἐπὶ εἰδῶ ἀμαρτίας κατέφυγεν, συγ
 γνώμῳ ἔχορ. ὃ γὰρ ἐὰν προληφθῆ, τὸτ' εἰμι, ἐὰν ἐψηρεαδῶ, ἐὰν
 ἀπατηθῆ, οὐ τὸν ἐκ μελέτης ἀμαρτή (ἀντα λέγω, ἀλλὰ ὅν περὶ ἀ
 ζοντα μὴ κατορθῶσαι, ὑπὲρ περιστάσεως δὲ διαβολικῆς ὑπερκελιζόμε
 νορ. ὃ γὰρ τριῶν οὐ τσοῦτον κατηγορία, ὅσορ συγγνώμης εἰμι ἄξι
 ος. ἐὰν καὶ προληφθῆ ἄνθρωπος. πάλιν ἐφ' ἐτέρον εἰδῶ συγγνώμης
 κατέφυγεν, ἐνὶ φύσεως πλὴν ἀοιδίαν, ἢ δ' ἰὰ ἐνὶ προσκοροῖας ἐνί
 ξας. καθάπερ ἐν μέγας ἰώβ, ἐπιπᾶσα αὐτῶν παρὰ τὸν δεῦρ συγγνώ
 μῳ βολόμηνος ἔλεγεν, τί εἰμι ἄνθρωπος ὅν λογίζῃ αὐτὸν, καὶ ἐπισι
 κοπῶν ἐποικίσω τῇ ἀμαρτημάτων αὐτῶν; οὕτω καὶ ἡμεῖς ποιῶμεν,
 ὅτ' ἂν τινὰ τῇ ἀμαρτηκότητι δ' ἐλαττώμεθα, ἄνθρωπος εἰμι σωει
 χῶς λέγοντες, ἐνὶ φύσεως ἀναμιμνήσκοντες, ἐν ταύτῃ πρὸς ἑλε
 ορ ἐφελκόμην τοῖς ἀγανακτοῦντα. δ' ἰὰ τὸ καὶ ὁ παῦλος ἐπὶ
 πλὴν φύσει ἐντέλεσθαι αὐτῶν κατέφυγεν ἐπὶ ὡρ. ἐὰν καὶ προλη
 φθῆ ἄνθρωπος ἐν τινι παραπῳματι. οὐχ ἀπλῶς τὰ μεγάλα λέγει
 ἀμαρτήματα τὰ συγγνώμης μείζονα, ἐν τὰ φιλανθρωπίας οὐκ
 ἄξια, ἀλλὰ τὰ μικρὰ καὶ κατεσλημμένα. ἡμεῖς οἱ πνευματικοί. ὃ μὲν
 ἀμαρτῶν ἄνθρωπος, οἱ δὲ κατορθοῦντες πνευματικοί. ἐκῆ ἐνὶ φύ

σεως εἴπωρ τὸ ὄνομα, ἔνταυθα ὅτι ἀρετῆς ἐθήκημ τὴν προσηγούσῃ.
 πλὴν δὲ τὸ μέσον τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πνευματικοῦ. ὑμεῖς οἱ
 πνευματικοί, εἰ πνευματικοὶ εἰ, δ' ἔξορ μοι τὴν ἰχάω σου, μὴ ἀπὸ
 τῆς σῆς σωτηρίας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ἐμῆς σωτηρίας, ἀλλὰ καὶ
 ἀπὸ τῆς βοηθείας τῆς εἰς τὸν πεπρωκότα. τοιοῦτον πνευματικόν
 κοῦ, μὴ περιόρα τὰ οἰκῆα μέλη ἡμελημμένα. καταρτίζετε τὸν
 τοιοῦτον, ἀχέριον προῖτε φησὶν, ἀκαταγώνισον, ἀμαχορ ὡς
 διαβόλῳ. σκοπῶν σεαυτὸν μὴ καὶ σὺ παραδῆς. αὕτη μεγίστη
 συμβουλὴ, ἀναγκαστικὴ παραίνεσις. καὶ μὴ λίσσῃ ἢ ὁ ἀκούων, ἵνα
 οὐκ αὐτὸν φοβῆσαι τὸ ξήμα, καὶ πρὸς ἀνάνηψιν διεγῆραι τοῦ περὶ
 πηκότος, οὐ βούλει φησὶν ὡς ἀδελφὸς ἐλεῆται, οὐ βούλει ὡς ἀνθρώ-
 πῳ ὅντι δοῶναι συγγνώμην, οὐ βούλει ὡς πνευματικὸς χεῖρα ὀρέ-
 ξαι, τὰ ἡλὶ σαυτὸν σκόπητον, καὶ οὐ δέησιν τοῦ συμβουλευόντος
 ὥστε βοηθῆσαι ὡς καμνύω, ἀλλ' οἴκοδεμ καὶ παρὰ σεαυτοῦ δέ-
 ξαι τὴν παραίνεσιν. πῶς καὶ τίνι τρόπῳ; σκοπῶν σεαυτὸν φη-
 σὶν μὴ καὶ σὺ παραδῆς. οὐκ εἴπωρ, πάντως γὰρ καὶ σὺ ἀμαρτή-
 σθ, ἵνα φορτικώτερον κινήσῃ τὸν λόγον. ἀλλὰ πῶς; μὴ ποτε καὶ
 σὺ πηραδῆς, ἴσως δὲ ἀμαρτήσῃς, ἴσως δὲ οὐχ ἀμαρτήσῃς. ἐπεὶ οὐκ
 ἀδελον τὸ μέλλον, προαποδοῦ σοι φιλανθρωπίαν ἔρανον, δι' ὧν εἰς
 τὸν πλησίον ποιῆς, ἢ ποτε πειτραπείης, πολλὰ ἔνρη σοι συγγνώ-
 μης ἀποδῆκον ἀποκαμνύω. οὐκ εἴπωρ μὴ ποτε καὶ σὺ ἀμαρτή-
 σθ, μὴ ποτε καὶ σὺ πέσης. προσέχετε ἀκριβῶς τῇ διατάξει τῶν ξημάτων
 αὐτῶν. ἀλλὰ μὴ ποτε καὶ σὺ πηραδῆς, ἐδίδειμ ὅτι περατὴν ἔχο-
 ρ μὴν ἐχθρόν. ὁ δὲ πηρατῆς, οὐχ ὡμολογημένον ὅτι ἐπιδίδεως
 τὸν καυρόν ἔχει, ἀλλὰ πολλάκις ἡμῖν καὶ καθεύδουσιν καὶ ξα-
 θυμοῦσιν ἐπιτίθεται. δι' αὐτοῦ τοῦτο κακῶν ὁ προληφθεὶς συγ-
 γνώμης

γνῶμης ἄξιον, ἔπειθ' ἡ ὑπὲρ πηρατοῦ ἐάλω. οὐ γὰρ ἦν αὐτῷ φανε-
 ρὰ ἢ μάχη, οὐδὲ ὠμολογημένον ὁ καιρὸς τῷ πολέμῳ, ἀλλὰ
 ἀγνοοῦντι ἐπέδωκε, καὶ διὰ τοῦτο πρῆγε γένετο. οὐτὼ καὶ οἱ πλεόν-
 τες πλὴν δάλατῃ πλὴν μεγάλῳ τάντῳ καὶ εὐρύχωρον ποιοῦσιν,
 καὶ ὁ ζουσίῳ αὐτοῖς φέρεται τὸ σκάφος, καὶ πάσης ἀπολαύ-
 σιν ἀσφαλείας, ἰδίῳ δὲ πόρρωθεν ναναγίσαντα ἐτέρους, οὐ πρό-
 πῳ οἰκείῳ εὐπρέπῳ βλέποντες, οἷ ἐκείνῳ καταφρονέσι συμ-
 φορᾷ, ἀλλὰ τὸ πλοῖον σῆσαντες, καὶ τὰς ἀγκύρας χαλάσσετε,
 καὶ ταῖς ἰακάδωντες, ὁρῶντες ἰσχυροῖς, καὶ εἰπὺς ἰσχυ-
 ροῖς, ὥστε ἐκείνῳ τὸν ὑπὸ τῆς κυμάτων βαπτίζεσθαι μέλλοντα,
 ἐνὸς τούτου ἐπιλαμβανόμενον διαφεύγειν τὸ ναυάγιον. μίμη-
 σι τοίνυν καὶ σὺ τὴν νύκτα ἀνδρωπεύου, καὶ γὰρ καὶ σὺ δάλα-
 τιν πλέεις μεγάλῳ καὶ εὐρύχωρον, τὸ μὴ καὶ τοῦ παρόντος βί-
 σιν δάλατῃ θηρία ἔχουσιν καὶ περατὰς, δάλατῃ σκοπέλους ἔχ-
 ον καὶ ἀπιδάδας, δάλατῃ ὑπὸ κυμάτων ταραττομένῳ πολ-
 λῶν καὶ χαμῶνων. καὶ πολλοὶ πολλάκις καὶ ἐν τῇ δάλατῃ
 τῇ ταύτῃ ναυαγίῳ περιπίπτουσιν. ὅτ' οὖν ἴδῃς τινα τῶν πλεόν-
 των ὑποτινῶν περιβάσσει διαβολικῆς ἀπολύσιντα τὸν πλοῖ-
 ον οἷ σωτηρίας, καὶ κλυδωνιζόμενον καὶ μέλλοντα ὑποβρύ-
 χιον γίνεσθαι, σῆσόν σου τὸ πλοῖον καὶ ἐτέρωθεν ἀνέσθης, προ-
 νόησον τῆς ἐκείνου σωτηρίας τὰ κατὰ σαυτὴν ἀφεί-
 ρει. οὐ γὰρ ἀνέχεται ἀναβολῆς οὐδὲ βραδυτῆτος ὁ βαπτίζεσθαι μέλλων.
 ἐπίσκηδι τοίνυν ταχὺ, ὁρᾶς πᾶσιν αὐτὸν ὁξέως τοῦ κλυδωνίου.
 πάντα κίνησον κάλον, ὥστε αὐτὸν ἀνιμῆσαι ἐκ τῆς βάθους
 τῆς ἀπωλείας, καὶ μετὰ σε ἔλκε πρᾶγματα, μηδὲρ ἔσω τῆς σωτη-
 ρίας τὸ κἄμνονος ἀναγκαιότερον, καὶ τὸ μικρὸν ἀναβαλέω βλαβῆς,
 προσώ

προσώσθης ἀνδρὶ τῇ το χαμῶνος οὐκ ἐστὶν. δι' ὃ τάχους ἡμῖν ἐν ταῖς
 τοιαύταις συμφοραῖς δεῖ, τάχους καὶ παροδῆς ἐπιπτομένης, ἀκού-
 σον πῶς παῦλα ἐπείγεται, καὶ ἑτέρους διανίσκοι πηλούς. ἰδὼν
 τινὰ ἀνδρωπορὸν βυθίζεσθαι μέλλοντα, κυρώσῃτε εἰς αὐτὸν ἀγάπην
 φησὶν, μή πως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῇ ὁ ποιῶν. διὰ τὸ
 τὸ κελεύει τάχους ὀρέξαι χεῖρα, ἵνα μὴ μελλόντων ἡμῶν καὶ ἀνα-
 βαλλομένων φθάσῃ καταποθῆναι ἐκείνῳ. γινώμεθα τοίνυν καὶ
 δεμονιοὶ πρὶ τῶν ἀδελφῶν τῶν ἡμετέρων. τοτ' κεφάλαιον φη-
 σὶν ἡμᾶς πολιτείας ἐσὶν, τοτ' γνώρισμα, τὸ μὴ τὰ ἑαυτῶν σκο-
 πῆν μόνον, ἀλλὰ καὶ μέλη ἡμῶν δι' ἐστραμμένα διορθῶν καὶ κα-
 ταρτίζῃν, τοτ' δεῖγμα φησὶ πίσεως μέγιστον. ἐν τούτῳ γὰρ γινώ-
 σονται φησὶν πάντες ὅτι μαθηταὶ μου ἐσὶ, ἐὰν ἀγαπᾷτε ἀλλήλους.
ἀγάπην δὲ δείκνυσιν γυνήσιν οὐ κοινωνία τραπέζης, οὐδὲ πρόσθεν
φιλή, οὐδὲ κοιτακία ἐκμάτωρ, ἀλλὰ δὲ διορθῶσαι καὶ σκοπῆσαι τὸ
συμφέρον τοῦ πλησίον, τὸ τὸν πεπρωκῶτα διανασῆσαι, τὸ τῷ κημένῳ
χεῖρα ὀρέξαι, φησὶ οἰκίας ἀμελήσας σωτηρίας, καὶ πρὸ τῶν οἰκίων
ἀγαθῶν τὰ τοῦ πλησίον ζητῆσαι. τοτ' ἀγάπης γυνήσας, ἢ γὰρ
 πᾶσι τὰ αὐτῆς οὐ βλέπει, ἀλλὰ πρὸ τῶν αὐτῆς τὰ τοῦ πλησίον ὄρα,
 δι' ἐκείνων τὰ αὐτῆς εἶδεν. ἐπεὶ καὶ ἐγὼ νῦν, οὐχὶ δι' ἑμαυτὸν
 ἀποτείνω ῥσαύτους λόγους, ἀλλὰ δι' ὑμᾶς. καὶ ὑμεῖς τοίνυν, μὴ
 δι' ἑαυτοὺς ἀκοῦντε μόνον, ἀλλὰ καὶ δι' ἑτέρους τῶν παρ' ὑμῶν πα-
 ρένεσθαι μέλλοντας. καὶ γὰρ πλὴν ἀκολουθίαν τῶν μελῶν, καὶ τὸ
 φησὶ ἐκκλησίας τρέφεται σῶμα. ὥστε οὕτως τὸ μέλη, ἐὰν κατὰ χῆ-
 παρ' ἑαυτῶν πλὴν τροφῶν πᾶσιν καὶ μὴ μεταδῶ τῶν πλησίον, καὶ ἑαυ-
 τῶν λυμάνετε καὶ δὲ λοιπὸν δι' ἀφθέρῃ σῶμα, οἷον δὲ σόμαχον, ἐὰν
 πλὴν τροφῆν αὐτὸς κατὰ χῆ μόνος, καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα τῷ λιμῶ κα-
 τατάκῃ

Simple

τατήκα, καὶ ἐαυτὸν ὑπὸ φθι ἀμεξίας διαφθείρει, ἅμ δὲ τὸ ἀρκοῦν λα-
βὼν ἡ τὴν φυσικὴν ἀκολουθίαν τὸ λοιπὸν τῆς ἐτέρας πρὸς αὐτὴν
ἡ μέλει, καὶ ἐαυτὸν καὶ τὸ λοιπὸν σώμα ἐν ὑγείᾳ διατηρεῖ, οὐ
τῶς καὶ σὺ νῦν, ἅμ ἀκούσας τὰ παρ' ἡμῶν κατάχρη, ἐτέρῳ δὲ μὴ
μεταδῶς, καὶ κενὸν ἐξημερίσας, καὶ ἐαυτὸν δι' ἐφθρίας, χαλεπώτατα
νοσήματα ἐπιποασάμενος, νοσήσας φθόνου, εἰ γὰρ διὰ πονηρί-
αν ἢ δι' ἀρετήν καὶ ἡσυχίαν οὐ μεταδίδωμι ἐτέροις, ὁ πότερος ἢ
ἅμ ἢ τῷ τῶν ἡμετέρων ἀπολέσει τὸν ἔχοντα. ἅμ δὲ ἀφθόνως καὶ εἰς
ἐτέρας παραπέμψας τὴν τροφὴν, καὶ ἐαυτὸν καὶ ἐκείνον ὠφέλη-
σας, ἀλλ' ὑπερὺν μὲν κύττω, ἱκανὰ τὰ ἐκμενύα. δὲ δὲ λοιπὸν ἐπὶ τὴν
ἀκολουθίαν ἐλθὼν, τῷ πρώτῳ λεχθέντῳ, τίνα οὖν ἡ ἐκείνα; πρὸ
σαύλου καὶ παύλου τότε ἐκτεμνῶν, διὰ τί ποτὲ μὲν ἀλλ', πρὸ
τῆ δὲ παύλου ἐλέγετο. εἴτα δὲ ἐβημεν ἐκ φθι ἀκολουθίας τανύτης
εἰς ὀνομάτων ἰσορίαν πολλῶν, καὶ ἐπειδὴ δὲ ἐβημεν ἀπὸ αὐτῶν, οὐκ
ἐδοξε ἡμῖν ἄξιον εἶναι παραδραμεῖν τὴν ἐμπορίαν ἐκείνων, εἰ γὰρ
καὶ διὰ παῦλον ἡλδομεν, ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν τανύτην, ἀλλ' ὅμως καὶ
τὴν τῷ ἄλλῳ ὀνομάτων εὐρεσίαν ἐμπορεύσας ἐγνωμεν. οὕτω καὶ
οἱ τὴν διάλκτῃαν πλέοντες κατ' ἐμπορίαν ποιῶσιν πλεονέκεις, ὑπερ-
πραγματείας ὀλίγων τινῶν ἐπιδημήσαντες, ἐπεὶ δὲ εἰς τὴν πό-
λιν ἐλθόντες εἰς ἡμῶν ἐξέλλοντο, ἴδωσιν καὶ ἐτέρων ἀγαθίων ἔχον-
τες ἀφθονίαν, πολλὰ πλείονα τῇ παρεσκευασμένης ποιοῦνται τὴν
ἐμπορίαν, καὶ ἐγκαλέσῃ τις, ταύτην λέγουσιν τὰ ῥήματα, μακρὰν
φκσίμ ἡλδομεν ὁ δὲ, πολλοὺς χαμῶνας ὑπεμείναμεν, πολλοὺς κιν-
δύους, διὰ πονηρίαν ἀποδημίαν ἐσφλάμεθα, τί δὲ καλὴ ἀφθο-
νώτερον γενέσθαι τὴν πραγματείαν ἡμῖν; ταῦτα δὲ καὶ ἡμεῖς
ἀπολογώμεθα, εἰ γὰρ ἡμεῖς ζητῶντες πρὸ τῷ ὀνομάτων τῷ παύ-
λου,

λου, εὐρομῶν ἐκ τῆ ἀκολυθίας. Ὁ ἑτέραν ἐμπορεύσιν ὀνομάτων, οἷον
 τί, ὁ πέτρος σίμων ἐκαλεῖται πρὸ τούτου, Ὁ οἱ υἱοὶ ζεβεδαῦ ἰακώβος
 Ὁ ἰωάννης, υἱοὶ βροντῆς ὀνομάσθησαν, εὐρομῶν καὶ ἐν τῇ παλαιᾷ δὲ
 ἄβραάμ, πρὸ τούτου Ἰσραὴλ καλεῖται, μετὰ δὲ ταῦτα ἄβραάμ
 καὶ τὸν ἰακώβ ἰσραὴλ μετακληθέντα, καὶ πλὴν σάρξαν σάραν. εὐροι
 μῶν πρὸς τούτοις, οὐκ ἔτεροι τινες οὐ μετωνομάσθησαν ὥστε ὁ οὗ
 τοις, ἀλλὰ διὰ ἀρχῆς ἔλαβον τὰ ὀνόματα, ὥστε ἰωάννης ὁ βαπτιστής, ὁ
 ἰσαάκ, ὥς ὁ ἀδάμ. ἄτοπον τοίνυν ἡμῖν εἶδομεν εἶναι, καὶ βλακίαν
 ἐχάτης, τοσούτῳ ἅπῃ χρεῶν εἶναι θησαυρόν. διὰ τὸ μακρότε
 ρον ἐποιήσαμεν τὸν λόγον, καὶ πρὶν τῷ διὰ ἀρχῆς ὀνομασθέντων
 πρῶτον εἰπόντες, σήμερον διανοούμεθα πρὶν τῷ διωνύμων εἰπεῖν. ὦν
 εἰς εἰς ὁ ἄβραάμ. ὁ μῶν γὰρ ἀδάμ, τὸν ἐκλήθη διαπαντός τὸ ὄνο
 μα, Ὁ οὐκ ἔσχευεν ἔπεσον. καὶ ὁ ἰσαάκ οὕτω πάλιν οὐκ ἐδέξατο δευτέ
 ραν προσκροσίαν, ἀλλὰ διὰ ἀρχῆς μέγιστον τέλος ἰσαάκ ἐλέγετο. ὁ δὲ
 τὸν ἰσαάκ πατὴρ ἄβραάμ, ἄβραάμ, ἀλλὰ πρὸ τούτου Ἰσραὴλ ἐλέγετο, με
 τὰ δὲ ταῦτα ἄβραάμ. εἶπερ ἢ πρὸς αὐτὸν ὁ θεὸς φησί, οὐκ εἶα
 ὄνομά σου ἄβραάμ, ἀλλὰ ἄβραάμ κληθήσεται τὸ ὄνομά σου. καὶ γὰρ
 ἄβραάμ ἐκαλεῖται τὸ πρότερον, ἀλλὰ τὸν δὲ ὄνομα οὐκ εἰς ἐλλήνι
 κόν, οὐδὲ τῇ ἡμετέρᾳ γλώττῃ, ἀλλὰ τῇ τῷ ἑβραϊῶν οὕτω λέγεται
 τί οὖν εἰς ἐρμηνευόμενον τὸ ὄνομα τὸν περάτης. καὶ γὰρ τὸ ἄβρα
 ἀμ τῇ σύμφων φωνῇ τὸ πέρας λέγεται, Ὁ ἰσαάκ ὅσοι φωνῆς ταῖ
 της εἰσὶν ἐμπροσθεν, πλὴν δὲ τῇ σύμφων φωνῇ, πρὸς πλὴν τῷ ἑβραϊῶν
 γλῶττι ἢ συγγένειαν. καὶ διὰ τί περάτης ἐλέγετο φησί, ἢ ἰουδαία
 χώρα τὸ εἶς ἢ παλαιστίνη πᾶσα, ἢ ἅπῃ φωνῇ αὐτοῦ μέγιστον. τὸ
 φράττει, κατ' ἀντικρὺ κέται τὸ βαβυλωνία, ὅθεν ἡμῖν ὁ ἄβραάμ. καὶ
 μέσος εἶναι δὲ ἀμφοτέρων ὁ ποταμός, κοινὸν μεθόριον ὦν ἐκατέρας
 τῆς γῆς. ὥστε οὐκ ἔστι τὸ παλαιστίνης ἡμῖν, ἀλλὰ ὡς τὸ πέρας ἡλ

Abraham

+ ἄβραμ πο
 + Νόμος Μωϋσέως
 ἑβραϊκῶν ἑβρ.
 con in diuina
 729

θεῖν ἅπ' ὅφρ' βαβυλωνίαν, διὰ τοῦτο ἅπ' ἑ τὸ πᾶν καὶ τὴν πράγματι
 τὸ ὄνομα ἔλαβεν καὶ πρῶτης ἐλέγχετο ἐπὶ δὴ ἅπ' τοῦ πέρας ἡλθε.
 διὰ τί ἡ ἅπ' τοῦ πέρας ἡλθε; ἐπεὶ δὴ ὁ θεὸς ἐκέλευσε, καὶ διὰ τί ὁ θεὸς
 ἐκέλευσε; ἵνα δείξῃ πᾶσι ὑπακοὴν τῷ δικαίῳ. καὶ πῶς ἐδείκνυ πᾶσι
 ὑπακοὴν τῷ δικαίῳ; οὗ διὰ τὸ αὐτὸ πρὸς αἶμα πᾶσι οἰκίαν ἀφείρε,
 πᾶσι ἁλλοτρίαν ἀντὶ ἐκείνης ἡλλάξατο. εἶδες πόση πλέκειν σφραγὶς ἅπ'
 ὅφρ' τοῦ δικαίου προσκηνόσας, ὁλόκληρον ἡμῖν πέλαγρον ἰσορίας τὸ
 ὄνομα ἡνοίξε τούτῳ. μάθε τοίνυν αὐτῷ τὸ ὄνομα τὸ παλαιόν, ἵνα
 οἶ ἅπ' ἴδῃς αὐτὸν πᾶσι παλαστίνῃ οἰκοῦντα, διὰ ὅφρ' προσκηνόσας
 αὐτοῦ, πρὸς πᾶσι ἀρχαίαν πατρίδα χεῖρα γάμειρος καὶ μαν-
 θάνων πᾶσι αὐτίαν δι' ἡμ' αὐτῶν ἐγκατέλιπε, ἱκανῶς πρὸς τὸν
 αὐτὸν ῥῆλον λάβειν πρῶτα κλησιν. ἀνθρώπου γὰρ πρὸ νόμου. ὅφρ'
 ἡννόμοις κλητέας ὦν, πᾶσι ἐν τῇ χάριτι φιλοσοφίαν ἐπεδείξατο, ὅφρ'
 ἐλέγχετο ὑπεροπὴν ὁ χρεῖστος τῶν ἀπεσόλοις, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι
 οὐκ ἔσιν ὅσις ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρας, ἢ μη-
 τέρας, ὅς οὐχ ἐκατόντα πλάσιονα λάβεται, καὶ ζῶν ἀνώνυμον κληρο-
 νομήσῃ. τὸ ἐκείνος διὰ τῶν ἔργων πρὸ ὅφρ' χάριτι ἐποίησε, οὐκ
 ἅπ' τούτῳ δὲ μόνον πᾶσι φιλοσοφίαν ἔσιν ἰδῆν τὸ δικαίον, ἀλλὰ ὅφρ'
 ἅπ' ὅφρ' ὑποχέσσεως αὐτοῦ τῷ θεῷ. δι' ὅφρ' φησὶν εἰς πᾶσι γὰρ ἡμ' ἅπ' σοι
 δείξω. εἰ δὲ ὅφρ' ἀμφοτέρωθεν αὐθιχταὶ αἱ πατρίδες, ἀλλ' ἡ μὲν οἰκία ἡμ',
 ἡ δὲ ἁλλοτρία. καὶ ἡ μὲν φανερά, ἡ δὲ ἁδηνά. καὶ ἡ μὲν ἐν χερσίν, ἡ δὲ ἐν
 ἐλπίσιν. καὶ ὅμως τὰ φανερά καὶ δῆλα, καὶ τὰ ἐν χερσίν ἀφείρε, πρὸς τὰ
 ἀφανῆ καὶ ἁδηνά καὶ ὦν οὐκ ἡμ' κύριος ἔξεχε, ἵνα σε πείσῃ ὅφρ' παιδεύ-
 σῃ, ὅτ' ἅπ' ὁ θεὸς τὰ μὲν δῆλα ἀφῆναι κελεύει, πρὸς ἡ τὰ ἁδηνά ἐλέγχει,
 καὶ ἀνυλέγει μὴ ἀμφισβητῆν. οὐ δὲ οὕτω δῆλα ἔσιν ἐν χερσίν, ὥς
 ἐκείνη τὰ ἐν ἐλπίσιν, οὐχ οὕτω δῆλα ἔσιν ἢ πρὸς ζῶν, ὥς ἐκείνη ἡ

*Abraham imitatus
 dicitur nobis*

μέλλουσα ταύτην ἢ ἡ ὁρῶμεν τῆς ἡμετέρας ὀφθαλμοῖς, ἐκείνῳ ὁρῶ
 μιν τοῖς τ' πίσεως ὀφθαλμοῖς, ταύτην ὁρῶμεν ἐν ταῖς ἡμετέραις χεῖ
 σὶ καὶ ἐκείνῳ ὁρῶμεν καὶ ταῖς ἐπαγγελίαις τ' θεῶν φυλαττομένην.
 αἱ δὲ ἐπαγγελίαι τ' θεοῦ, πᾶσι δυνάτωται τ' ἡμετέρων χερῶν. βέλ
 μαθῆν πῶς αὕτη ἢ ἡ ζωὴ ἢ παρ' ἡμῶν ἐν ἀδελφῷ κείται διὰ παντός, ἐκεί
 νη δὲ ἢ μέλλουσα, ἢ δοκῶσα ἀδελφῷ εἶναι, φανερωτέρα τ' παρ' ὅσων
 ἐσιν καὶ βεβαιότερα ἐμὸν μῦθος, διζετάσωμεν εἰ δοκεῖ τὰ λαμπρὰ
 ἐν παρ' ὅσων ζωῆς, τὸν πλοῦτον, τὸν δόξαν, τὸν δυνασίαν, τὰς τι
 μάς, τὰς παρὰ ἀνδρώπων, ἐπὶ τῶν τούτων οὐδὲν ἀδελότερον. τί ἂν
 ἀποσώτῃς πλὴν τῶν μηδὲ μέγα ἐν ἐσώσεως ἡλλάκις ἡμῶν πα
 ραμύοντες, καθάπερ γὰρ δραπέτης ἀγνώμων ἀπὸ τούτου εἰς ἐκείνον
 συνεχῶς μετίσταται, ἐπὶ πάλιν ἀπὸ τούτου πρὸς ἄλλον. τίς γὰρ τί καὶ
 ἢ δόξα ἐσιν, ὃ γὰρ πρὸ τούτου λαμπρὸς καὶ ἐπίσημος, ἄλλος καὶ
 ἀνώνυμος, διὲ ἀίφνης γίγνεται. καὶ τὸ ἐναντίον πάλιν, καὶ καθάπερ
 ἐν τροχῷ συνεχῶς σφαιρόμενον οὐκ ἐσιν ὁρᾶν ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἐν
 ἀντιποδῶν μέρεσι, τῇ γὰρ πυκνότητι ἐν δίνῃ, διαφανὲς τὰ ἄνω καί
 τῷ γίνεται, καὶ τῷ ἐναντίον πάλιν, οὕτως καὶ ἡ πρᾶγμα
 τῶν τ' ἡμετέρων φορὰ συνεχῶς σφαιρομένη, τὰ ἄνω καὶ ὡς ποιεῖ. οὕτως
 καὶ ἐπὶ τῷ πλούτῳ καὶ ἐπὶ τῇ δυνασίᾳ καὶ ἐπὶ τῷ ἄλλῳ. οὐδὲ
 ποτε ἐπὶ ἐν αὐτῇ ἐσθῆκεν ἑδρα, ἀλλὰ τὰ πᾶσι ποταμῶν μιμνῆται
 ρεύματα, μηδ' αὖ ποτε ἰσάμενα. τί οὖν τούτων γένοιτο ἂν ἀδελό
 τερον, τῷ οὕτως συνεχῶς μεταβαλλομένην, ἐπὶ ἢ φανῆναι ἀφί
 πῆσιν, ἐπὶ ἢ παραγενέσθαι ἀποσπένδωνται, διὰ τὸ καὶ ὁ πρὸ
 φήτης πρὸς ἑαυτῆς ἐπὶ πλὴν ἐπὶ τῷ τρίτῳ διαλεγόμενος, καὶ σκό
 πῳ εἰς τοὺς πρὸς αὐτὰ κεχλωότες, ὡς δὲ ἡ ἀμύνη φησὶν. ὡς ἐσώτα
 ἐλογίσατο τὰ πάντα, καὶ οὐχ ὡς φεύγοντα. οὐκ εἶπερ οὐ παρ' ἐσχόμην.

Collatio p.
 eius vixit
 ad futurum

ἀλλ' ὁ πολλὸς μᾶζόν ἐστιν, ὡς φέρονται. οὐδὲ γὰρ ἡρέμα ἀναχωρεῖ,
 ἀλλὰ μετὰ πολλοῦ τοῦ τάχους. ἀλλ' οὐχ ὁ παρ' ἰάρεως οὕτως, ἀλλὰ
 πάντα ταῦτα ἀφείρε, πρὸς τὰς ἐπαγγελίας τὰς παρὰ τοῦ θεοῦ μό-
 νοις ἐβλεπεμεν, προσδοκίῳ ἡμῖν πρὸς τὴν τῶν μελλόντων πίσιν, ἵνα
 ὅτ' ἂν ἐπαγγέλληται σοὶ ὁ θεὸς τὰ μέλλοντα καὶ οὐχ ὁρῶμενα, μὴ
 λέγῃς ὅτι ἄδηλά ἐστιν ἐκείνα καὶ ἀφανῆ. τὰ γὰρ ἄδηλα ἐκείνα, τοῦ
 τῶν ὅτι ἀφ' ἑσέως τ' ὁρῶμεν, ἐὰν τὴν τῆς πίστεως ἔχωμεν ὁφθαλ-
 μούς, εἰ γὰρ καὶ μὴ ἑώρακαμεν αὐτὰ, ἀλλ' ὁ θεὸς αὐτὰ ἐπηγγείλα-
 τ' ἡμῖν ὡς ἔχει. ὅτ' ἂν δὲ ὁ θεὸς ἐπαγγέλλεται, οὐδὲ μία μεταβολὴ τῶν
 ὑποχέσεων ἂν πείσῃ, ὥστε ἐκείνῃ μάλιστα μένῃ ἐπεπνευμένῃ τῇ χα-
 ρὶ τοῦ θεοῦ. ἐκ γὰρ ὅτι καὶ πρὸς τοῦ θεοῦ ἀρπάξαι οὐδέ τις δυνάμη φησὶ.
 ἀρπάξῃ ἐκ τῆς καὶ πρὸς τοῦ πατρὸς μου οὐδέ τις δυνάμει. ἐπεὶ οὖν
 οὐδέ τις δυνάμει ἀρπάξῃ ἐκ τῆς καὶ πρὸς τοῦ θεοῦ, ἢ δὴ λῶν μένῃ θησαυ-
 ρὸν διαπαντός. ταῦτα δὲ παντοίας μεταβολαῖς ὑπὸ κηται ἐπὶ τῶ
 πατρὶ, διὰ τὸ τῶν πλῆθους τὸ μὴ πόνον αὐτῶν ὑπεμένον, τὸ ἢ τῆς
 λους αὐτῶν ἀποσερῶμεθα. ἐπὶ δὲ τῶν ἐλπίδων ἐκείνων, οὐκ ἔστι τῶ
 τ', ἀλλὰ τὸν πονέοντα πάντως δεῖ ἐπὶ τῶν σεφάνων ἐπιτυχῆ. ἢ ἂν
 ἐλπίς οὐ καταχύνει, θεοῦ γὰρ ἐστὶν ὑπόχεις, καὶ τὸν ὑποχόμεν-
 νοι μιμᾶται τὰ δῶρα. ἀφείρε τίνων τὰ ἄδηλα, κατέχει τὰ φαινόμε-
 να. τὰ γὰρ φαινόμενα οὐ τὰ παρόντα ἐστὶν, ἀλλὰ τὰ μέλλοντα. εἰδέ-
 τινες πρὸς τὰ παρόντα ἐπὶ ὁμῶν τῶν μελλόντων ὑποδρωσιν, ὥστε
 δὴ ἂν ἐν ἐσέσι εἰσὶν τῶν ὑφ' οὗ καὶ ἐλπίδες ἐκείνης, διὰ τὸ τῶν ὑπο-
 δρωσιν, οὐκ ἐπὶ δὴ ἂν φανῇ ταῦτά ὅτι καὶ ἄδηλα. σκόπει γοῦν τὴν
 φιλοσοφίαν τοῦ δικαίου. ὁ δὲ ἐπὶ πηγείλας αὐτῶν αἰσθῆται πρὸς
 γματά, ἐπὶ αὐτῶν νοκτὰ ἐξήτα. καὶ ποῦ ὁ θεὸς αἰσθῆται αὐτῶν ἐπὶ πηγεί-
 λατο, αὐτῶν δὲ νοκτὰ ἡθέλει; ἐξελθε φησὶ ἐκ τῆς γῆς σου, καὶ ἐκ τῆς

συγγενείας σὺ, καὶ ἐκ τῶ οἴκου τῷ πατρὶος σὺ, καὶ δεῦρο εἶς γλῶσση ἢ ἄρ-
 σοι δεῖξαι. αἰδομένη ὅτι ἢ προτέρα γλῶσση ἢ μέλλουσα διδούσης ὑσερόμ.
 τί οὖν αὐτὸς; μάλλον ὅτι μὴ αὐτὸ ἀκρόσωμιν, ἀλλὰ παύλας πρὶ αὐτὸ λέ-
 γοντες, ἵνα μάθωμεν ὅτι οὐ πρὸς ταύτῃ ἐβλεπεμ τὴν γλῶσση, εἰ καὶ
 ταύτῃ ἐπαγγελία τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ παρόντα ἀφείρε, πρὸς τὰ μέλλον-
 τα ἐκεχλῶν. τί οὖν ὁ παῦλος φησὶν; καὶ πῶς ἂν πέθανον οὗτοι πάν-
 τες, πρὶ ἀβραάμ λέγων καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰακώβ καὶ τῶ δικαίῳ ἅπαν-
 τω. οὐδὲ γὰρ ἀβραάμ μόνος, ἀλλὰ πάντες ἐν αὐτῇ ἡσάρ φιλο-
 σοφίας κοινωνοί. καὶ πῶς ἂν πέθανον οὗτοι πάντες, μὴ κομισάμενοι
 τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ πόρρωθεν αὐτὰς ἰδόντες. τί λέγεις, οὐκ ἐκο-
 μίσαντες τὰς ἐπαγγελίας ὁ ἀβραάμ, οὐδὲ ἦλθεν εἰς τὴν παλαισίνην;
 καὶ δεῦρος οὖν τὰ εἰρημνύα. οὐχὶ φησὶν. ἦλθεν ἢ ὅτι εἰς τὴν παλαισί-
 νην, οὐ πρὸς ταύτῃ δὲ ἐβλεπεμ τὴν ἐπαγγελίαν, ἀλλ' ἐτέρας ἔπει-
 θναι ἐν οὐρανοῖς, καὶ τῶ παρόντων ξέρον ἑαυτὸν ἐνόμιζεν εἶ-
 ναι ἅπαντων, ὥστε οὖν ὅτι αὐτῶ μαρτυρῶν ὁ παῦλος ἐπήγαγε.
 ὅτι ὁ μολογῶντες οὐ ξένοι καὶ πρὸς ἡμῶς μοι εἰσὶν. ξένος ὁ πατρίδα λα-
 βῶν εἰσέ μοι καὶ χώσαντα αὐτῷ, καὶ φησὶν. οὐ γὰρ πρὸς ταύτῃ, ἀλ-
 λά πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐβλεπεμ. οἱ γὰρ ταῦτα λέγοντες, ἐμφανίζου-
 σιν φησὶν, ὅτι ἐτέραν πατρίδα ζητοῦσιν, καὶ τεχνίτης καὶ δημῖους
 γὰρ ὁ θεός, ἐκείνην τὴν ἐπουράνιον ἱερουσαλήμ τὴν ἄνω. εἶδεις πῶς
 ἐπηγγείλαντο αὐτῶ ὁ θεός αἰδομένη, πῶς ἐκείνος τὴν ἄνω ἱερουσαλήμ
 ἐζητά; οἱ γὰρ ταῦτα λέγοντες, φησὶν, ἐμφανίζουσι ὅτι πατρίδα ζη-
 τοῦσιν, ὅτι καὶ ἐκείνη ἐπέμνηντο ἀφ' ἧς ἐζητοῦσιν, εἰς ἡμῶν καὶ οὐ
 ἀνακάμψαι, νυνὶ δὲ ἐτέρας κρείττονος ὁρῶντας, τοῦτο εἰς ἐπουρά-
 νιον. οὐκ οὖν αἰδομένη ἢ ὑπόχρεσις, νοκτὴ δὲ ἢ ἐπιθυμία τοῦ δικαίου,
 ἀπειναντίας ἡμῶν, ἐκείνην ἢ ὅτι ἐπαγγελία τοῦ πάλαιον, ὅτι
 πρὸς ἐλπίδα

πρὶ ἐβλέπετο τὸν οὐρανόν. ἡ μὲν δὲ ἔπαγγέλλεται τὸν οὐρανόν,
 καὶ πρὸς τὴν γλῶσσαν κεκλῆσθαι. ταῦτα ἐκερδάναντες ἀπὸ τοῦ ἄβρα-
 ᾶμ ὀνόματι μαθόντες, διὰ τί περὶ αὐτοῦ ἐλέχθη, καὶ ὅτι τὴν οὐ-
 κείαν ἄφειδον γλῶσσαν, πρὸς τὴν ἀλλοτρίαν μετέστη, καὶ τὰ δῶλα πα-
 ραδραμῶν, πρὸς τὰ ἄδελφα ἐβλεπε, τὰ ἐν χειρὶ ῥίψας, ἐκεκλῆσθαι
 πρὸς τὰ ἐν ἐλπίσιν, καὶ τὰ αἰσθητὰ ἀντεείνεν, καὶ ταῦτα πρὸ
 τῆς χάριτος, πρὸ τοῦ νόμου, πρὸ τοῦ ἀπὸ τῆς προφητῶν διδασκα-
 λίας. ὅθεν δῆλον, ὡς οὐδένα ἔχευεν κατηχητῶν, ἀλλ' ἤρκεσεν αὐ-
 τῷ. ἡ φύσις, τῆς τοῦ σωθεῖστος κινήσεως λογισμοῦ, καὶ οὕτως
 εὗρεν τὸν θεόν. τὸ παντὸς δημιουργόν. διὰ τοῦ ἄβραμ ἐλέ-
 γετο, διὰ τοῦτο καὶ οἱ γονεῖς αὐτῶν τὸ ὄνομα ἐπέθηκαν τοῦτο.
 ἀλλὰ τάχα ἴσως εἴποι τις ἂν, ὅτι τοῦτο μεῦδος, μὴ γὰρ δίκαιοι
 ἦσαν οἱ γονεῖς τοῦ ἄβραμ, μὴ γὰρ εὐάρεστοι τῷ θεῷ, μὴ γὰρ ἠδαι-
 τὰ μέλλοντα ἔσειον, μὴ γὰρ προεώραν τὴν ὑπόσχεσιν, τὴν παρὰ
 τοῦ δευτέρου μέλλοντος ἐκθέσαντες, οὐχὶ ἀσεβεῖς. ἦσαν καὶ ἐιδωλο-
 λάτραι, βαρβάρων βαρβαρικώτατοι, διὰ κατὰ καὶ διὰ τῶν ἐπα-
 νῶν τὸν δίκαιον, ὃν πρῶτον ἐχωρπατέρει, τοῦτο αὐτὸς ἐγένετο.
 ὁ δὲ θάυμασόν καὶ παράδοξόν τοῦτο εἶμι, ὃν δὲ ἀλλοτρίως ῥίψε-
 ναι ἄχρηστος, ἡμερὸς ἠνέχθη καρπός. οὐ γὰρ εἰς κατηγορίαν παίδων ἐν-
 ευσείει ζώντων, ἡ τῆς πατέρων κακία, ἀλλ' ἐν χρεῖ τι θαυμασὸν εἰ-
 πέει, καὶ ἐγκώμιον μάλλον, ὃν μὴ παρὰ προγόνων δεξιὰ μὲν τὴν
 εὐσεβείαν, μὴ δὲ τῆς χριστιανισμοῦ ἔχοντες, ἀλλ' ὡς ἐν ἐρήμῳ καὶ
 ἀβάτῳ δεινόντες, ἠδυνήθησαν τὴν δόξην τὴν εἰς τὸν οὐρανὸν φέρου-
 σιν εὐεργεσίαν. οὐ γὰρ κατηγορίαν ἀσεβῆ πατέρα ἔχαυον, ἀλλὰ μιμῶ-
 ναν τὴν εὐσεβείαν τοῦ πατρὸς. καὶ ἐγκλημα μέγιστον, οὐχ ὅτι ἂν
 φανήλους ἔχωμεν γονεῖς, ἀλλ' ὅτι ἂν αὐτῶν μὴ ἐπιμελώμεθα,

τὰ πατρί

τὰ παρ' ἐαυτῶν πάντα εἰσφέρειμεν, πρὸς τὸ τῆς κακίας αὐτοῦ ἀπολ-
 λάζειν ταύτης, ὥς ὅτ' ἂν ἡμεῖς μὴ πάντα ἐπιθεξώμεθα πρὶ τῶν
 ἐκείνων ψυχῶν, ἐκείνοι δὲ ἐπὶ τῇ αὐτῶν μένωσιν πονηρίας, πάσης
 μέμφεως ἀπὸ κληῖσθαι καὶ αἰτίας. ταῦτα δὲ εἶπομεν, ἵνα μὴ ἀχαι-
 οὺς ἀγαπητέ, ὅτ' ἂν ἀκούσῃς ὅτι πατέρα ἄσεβη ἔσχευ ὁ ἀβραάμ·
 εἰ γὰρ ὁ τιμόθεος ἄσεβη πατέρα ἔσχευ, ὅς γὰρ ἰουδαίας γυναι-
 κὸς ἦν φησὶν, πιστὸς μητέρα, πατρὸς δὲ ἑλλήνων καὶ ὅτι ἔμεινεν
 ἐν ἄσεβείᾳ καὶ οὐ μετεβάλετο ὁ πατήρ, δῆλον ἐκῆθεν. ἐπαινῶν γὰρ
 τοῦ τιμοθέου τὴν πίσιν, οὕτω φησὶν ὁ παῦλος, ἥτις ἐνῴκησεν ἐν
 τῇ μάμμη σου λωΐδι, καὶ τῇ μητέρι σου ἐννίκη, πέπρωμαι ἡ ὅτι καὶ ἐν
 σοί, καὶ οὐδ' αὖτε τοῦ πατρὸς τὸ ὄνομα, διὰ τί, ὅτι ἐν τῇ ἄσεβείᾳ ἔμα-
 νεν, οὐκ ἦν ἄξιός τ' ἀριθμῆσθαι μετὰ τοῦ πατρὸς. οἱ ἀπόστολοι δὲ πρὸς
 νεκροὺς ἔσχεον πατέρας, καὶ τοῦτο εἰρήλωσαν ὁ χριστὸς ἐπὶ ὧν. εἰ ἐγὼ ἐν
 βεελζεβούλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβαλοῦ-
 σιν; διὰ τοῦτο αὐτοὶ ἔσονται κριταὶ ὑμῶν, ἀλλὰ μὴ σε θορυβεῖτω το-
 το, μηδὲ σκανδαλίζετω, καὶ γὰρ ἐκ τούτου μαθηάνομεν ὅτι αὐτοὶ φύσει
 ὡς, ἀλλὰ προσερέσωμεν ἡ κακία. οἱ ἄγγελοι εἰ γὰρ φύσεως ἦν, πάντως
 ἂν οἱ πονηροὶ πονηροὺς ἔτεκον, καὶ οἱ χρηστοὶ τίς τε. ἐπειδὴ δὲ προαι-
 ρεσίᾳ ἐσιν τὸ φαῦλον εἶναι καὶ ἀποδοῦναι, διὰ τοῦτο καὶ πατέρων
 πονηρῶν παῖδες ἐγένοντο χρηστοί, καὶ πατέρων ῥαθύμων πατέρες ἀγα-
 θοὶ πολλοί, ἵνα μὴ τῇ φύσει, ἀλλὰ τῇ γνώμῃ πανταχῶς ταῦ-
 τα ἐκείνα λογιζώμεθα. ἀλλ' ὅπως ἔλεγον, ὅτι ἄσεβεες ὄντες οἱ γὰρ
 ἡμεῖς τοῦ ἀβραάμ, πῶς τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐπέδωκεν τοῖς; ὅτι τοῦ θεοῦ
 σοφίας μάλα ἐργον, καὶ τοῦτο ἦν, διὰ ἀπίστου γλώττης δικονομή-
 σαι, ἐπιπικνῶσαι ὄνομα τοῦ μελλόντων ἔχον τὴν ἰσορίαν. εἰ γὰρ
 ἐν βαλαὰμ ἠνάγκασεν ποτὶ τὰ μέλλοντα ἐπιπρὶν, τὴν οἰκίαν δαῖσα

καὶ ἐπιδοκίμους καὶ δὴ κλῶν, οὐδὲ οὐχὶ ἐν τοῖς οἰκείοις μόνον, ἀλλὰ
 καὶ ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις κρατῶν δάματα, καὶ ἵνα μάθῃς, οὐδὲ ἐπὶ
 τῶν δικαίων καὶ μὴ εὐσεβεῖς ὥσιν οἱ πατέρες, πρῶτον οὐκ εἰδότες
 ἐπιτιθέασιν ὀνόματα, πρὸς τὴν μελλόντων δὴ κλῶν τὴν οἰ-
 κονομίαν, καὶ δι' ἑτέρου σοὶ προαδείγματες ἔτε ποιήσω φανερόν. ὁ δὲ
 μετὰ τὸ νῦν πατὴρ, τὸ νῦν ἐκείνου ἐφ' οὗ ὁ κατακλυσμὸς ἐγγύς,
 οὐκ ἦν δίκαιος, οὐκ ἦν εὐάρεστος θεῷ, οὐκ ἦν δόκιμος θεῷ, θεῷ.
 εἰ δὲ ἦν δίκαιος, εἰ ἦν εὐάρεστος, εἰ ἦν εὐδόκιμος θεῷ, θεῷ, οὐκ ἂν εἰ-
 περ οὐδὲ νῦν μόνος εὐρέθη τέλειος ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ. οὐκ ἂν παρὲν
 δὴ κλῶν τὸ δικαίον τὸν πατέρα εἰ δίκαιος ἦν. τί οὖν ἐκείνο; ἐπεὶ ἐθελ-
 κερ ὄνομα θεῷ παιδίον, πρὸς τὴν μελλόντων προσηγορίαν
 τὴν ἰσορρίαν, ὅτι αὐτὸ προφητεία ἦν ἡ προσηγορία τὸ δικαίον. τὸ γὰρ
 ὄνομα τὸ τὸν μέλλοντα κατακλυσμὸν ἐσεῖς εἰδήσει. καὶ πῶς τὸν
 μέλλοντα ἐσεῖς κατακλυσμὸν εἰδήσει τὸ ὄνομα τὸ νῦν; ὁ νῦν τὸν
 τὸ ὄνομα ἐβραϊκῇ λέγει γλώτῃ ὅτι ἐρμηνεύεται ὁ ἀναπαύων.
 τὸ γὰρ νῦν, τῇ σύμφωνῃ φωνῇ, ἀναπαυσία εἰσι. ὥστε οὐδὲν ἐκεῖ ἀπὸ
 ἄβραμ ὅπως εἰσι πέρα ἄβραμ ἐλέγερ. ὅτι ἀπὸ τῶν αὐτῶν ὅπως
 εἰσι γῆ, ἀδὰμ ἐλέγερτο ὅπως ὅτι γῆν. οὕτως καὶ ἐν ταῦθα ἀπὸ
 τῶν νῦν, ὅπως ὅτι ἀναπαυσίς, νῦν ἐκλήθη ὅπως εἰσι ἀναπαύων. δι-
 λοῖ δὲ τὸν ἡ ἐπαγωγῇ. ἐκάλεισε γὰρ αὐτὸν νῦν λέγων, οὗτος ἦν
 μᾶλλον δὲ ἀναπαύων, ἀναπαύσις τὸν κατακλυσμὸν καλῶν. ἐπεὶ δὲ γῆ
 ἐμελλεν εἶναι αὐτῶν ὁ κατακλυσμὸς γίνεσθαι, ὁ δὲ κατακλυσμὸς θάνα-
 τος ἦν, θάνατος δὲ ἀνδρὶ ἀναπαυσίς, διὰ τὸ τὸν ἀνθρώπον ἐφ'
 οὗ γέγονεν ὁ κατακλυσμὸς, τὸν ἀναπαύοντα ἐκάλεισε. καὶ οὐδὲν οὐ
 βιάζομαι τὴν ἐρμηνείαν, ἀπὸ αὐτῆς φησὶ γραφῆς ἀκρόσωμα τὸ ἐξ-
 σεμ λᾶμεν ἔτη ὀκτώ καὶ ὀγδοήκοντα καὶ ἑκάτῃ, καὶ ἐγέννησεν

ἦδ' ἡμεῖς ἐκάλεισεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ νῶε λέγων, οὗτος δὲ ἰσχυρὸς καὶ
 ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πόνου ἡμῶν, καὶ τοῦ λυπώμεν, καὶ τοῦ ἔργου τοῦ κα-
 ρῶν ἡμῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ γῆρας, καὶ κατηράσσει ὁ θεός. τί λέγεις, ἀναπαύ-
 σαι ἡμᾶς, καὶ δὲ τί μὴ εἴπῃς φησὶν οὗτος ἀποκτενεῖ ἡμᾶς, οὗτος καὶ
 σε δὲ κατακλυσμὸν γενέσθαι, ἀλλ' εἴπῃς, ἀναπαύσῃς ἡμᾶς. ἀνέσθι
 χιῶν ἡ κτίσις ἀπαρτίζουσι ἀνθρώποις καὶ ζώοντες, καταράσσει
 ἀνέσθῃς ἀνθρώποις, ἀπανταπέλας ἢ ξένον καὶ παρὰ δόξον καὶ
 φρικώδες, καὶ ἐν τάφῳ κοινῷ τῇ ἰλῦι, ἐν σώματι ἀνθρώπων ἐν σώ-
 ματι ἰσχυρῶν καὶ θηρίων ἐκρύβηται. καὶ τὰ αὐτὰ κακὰ εἶπέ μοι, καὶ
 τοσαύτῳ συμφορᾷ ἀνάπαυσιν καλεῖται, ναὶ φησὶν, ἐπεὶ δὲ καὶ
 καὶ ἐξωμ' ἀνθρώπων, ὁ δὲ κατακλυσμὸς πῶς καὶ ἀνέσθῃ, οἱ καὶ
 κακίαι ἀπαλλαγύπτει ἀνέσθῃ, καὶ πᾶς ὁ σῶμα ποικίλοις νο-
 σήμασι κατεχόμενον, καὶ ἰατρίας οὐδὲ μίαν ἐνρίσκον, ἐὰν ἐπὶ
 δὴ ὁ θάνατος λάβῃ ἀνέπαυσιν, οὕτω δὲ καὶ πῶς ἀνθρώπων
 ἐκείνων γενεὰν, καὶ πᾶς σῶμα ἀνίατα νοσοῦν, ἐπὶ πολλοῖς προκα-
 λημυλίοις θάνατοις παραμυθία οὐδὲ μίαν ἔχουσι, ἐπεὶ δὴ ὁ κατα-
 κλυσμὸς ἐξήρπασεν καὶ ἀνέπαυσιν. εἰ καὶ θάνατος ἀνδρὶ ἀνά-
 παυσιν, πολλῶν μᾶλλον τοῖς ἐν κακίᾳ ἀδύοξω τῶν ζώων, ἀνά-
 παυσιν ὁ θάνατος, καὶ πόνου αὐτοῦ ἀπαλλάττω, καὶ οὐκ ἐν
 πῶς αὐτῷ καὶ πονηρίας πῶς νομῶν προελθεῖν, οὐδὲ βαρύτερον τοῦ
 τὸ γενέσθαι καὶ ἀμαρτημάτων ἐφορτίον. οὐδὲ γὰρ οὕτω βαρὺ ἐ-
 δυσβάστακτον, ὥς ἀμαρτίας φύσις, οὐδὲν οὕτω κάματον καὶ πό-
 νον ἡμῖν παρέχει, ὥς τῆς πονηρίας εἶδος καὶ τὰ πλημμελήμα-
 τα. διὰ τοιοῦτον ὁ χριστὸς τοῖς ἐν ἀμαρτίαις ζώοντες ἐλεγεν, δεῦτε οἱ κο-
 πῖόντες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ γὰρ ἀναπαύσῃς ἡμᾶς, δὲ τὸ τοιοῦτον
 ἐλάμεθα, ἀνάπαυσιν δὲ κατακλυσμὸν ἐκάλεισεν ἐπελθόντα, καὶ ἐκεί-
 τα πῶς

τα πλὴν πονηρίαν, ἐξ ἐλόμενων περ αὐτέρω τὸν λόγον ἐκτίθεναι τῶν, καὶ
 ἢ πολλὰ ὑπολέληται ἀπὸ τοῦ προσκυροῦς τῶν, ἀλλὰ τέως ταῦ
 τα τῇ μνήμῃ τοῦ ὑμετέρου διανοίας ὑποθέμενοι, ὅτι πρὸς τοὺς
 ὑμετέρους ἀδελφούς τοὺς ἀπολιθθέντας εἰπόντες, ἵνα μὴ πάλιν
 ἀναγκάζωμεθα μακρότερα ποιῆναι τὰ προοίμια, τῶν ἐκκλήσεων πλὴν
 ἀκολουθίαν ἀναλαμβάνοντες, εἰς εὐχὰς τὸν λόγον καταλύσωμεν,
 εὐχαριστοῦντες θεοῦ ταῦτα δεδωκότι ἐπιθεῖν θεῷ, ὅτι αὐτοῦ ἡ δόξα,
 εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

ΤΟΙ ΑΙΤΟΙ ΧΡΙΣΟΣΤΟΜΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ
 τὴν ἀνακλήσεων τὴν λέγουσαν, ὑψώθη ἡ καρδία οὐρίου, καὶ πρὸς ταπεινο
 προσώπου, ὅτι καὶ μὴ διαξῆναι τὸν ὄντα, καὶ ὅσον κακὸν ἡ ἀπόνοια

ΛΟΓΗΤΟΣ ὁ θεός, ὅτι ἐπὶ τῇ γενεᾷ τοῦ ὑμετέρου
 ἐβλάσκησαν μέγας, κατηξιώθημεν καὶ ἡμεῖς ἀνδρῶ
 πρὸς ἰδίαν ὑπὲρ χριστὸς σφαττομένους, αἵμα σάζοντας
 ἅγιον πλὴν ἐκκλησίαν ἄρδον. αἵμα σάζοντας, δαίμο

σι, καὶ φοβερόν, ἀγγέλους καὶ ποθενόν, ἡμῖν καὶ σωτήριον, κατηξιώθημεν
 ἰδίαν ἀνδρῶν πρὸς ὑπὲρ εὐσεβείας πλεμοῦντας, νικῶντας, ἐσεφανώμε
 νους. οὐκ ἰδίαν δὲ κατηξιώθημεν μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ σώματα τῶν
 ἀθλητῶν δέξασι, καὶ παρ' αὐτοῖς τοὺς σεφανίτας ἔχομεν νῦν. ἀλλὰ καὶ
 καὶ πρὸς μαρτύρων λόγον ἀφίσωμεν, θεοῦ τῶν μαρτύρων καὶ σωτῆ
 κοινῶν διδασκάλων. αὐτοῖς δὲ τὰ κατὰ ὁρίαν πρὸς ὑμᾶς ἐρῶμεν νῦν, πα
 λαὸν κατὰ βέλλοντες χρεῖς, καὶ χρονοῖς ὁρίαν ἀκροάσεως λύον
 τες. ὁρίαν ἢ ἐκαστος ὑμῶν εἴ οἶδ' ὅτι τοῦ ἰσορίας ἀκροῖται ἐκείνης. ὅτι
 πλὴν ὁρίαν ταύτῃ ἡμεῖς παρετείναμεν, οὐ πλὴν ὁρίαν ὑμῖν ἐπιτε
 ναί. βελόμενοι, ἀλλὰ τὴν ἐπιθυμίαν ἀνελθεῖν ἀποδίδοντες, ὥστε ἡδύ
 σιν ὑμῖν φανῆναι πλὴν ἡμετέρων ἐρίων. οἱ καὶ εὐπρόσοι ἐρίων,

περοφύω

breuiter singula
verba de oratione

ἔαμ' ἐμπέπλησμένους λάβωσι τὴν δαίτυμόνας, δ' αὖ αἰνέτ' ἄρ' τῇ πρῶ-
 τελείᾳ τῇ πρῶσκειυαδιέντων δι' ἐγχεῖσαι πλὴν ἐπιθυμίαμ' αὐτοῖς. πλὴν ἡ
 πενήτωρ ἔστω ἐξαρ, οὐδὲμ οὐτ' αὖ πρὶν φαίνεσθ' λαμπρῶν, ὥς τ' πρὶ
 νῶντας ἀπαυτῆσαι τὴν μέλλοντας μετέχειν αὐτῆς, τίς οὖν ἐσιμ
 ὀξίας, καὶ τίνων ἀπόγονοι, καὶ τίνων βασιλεὺς, καὶ πόσοι ἐβασί-
 λευσεν ἰσθονομ, καὶ τί μὲν κατώρθωσεν, τί δὲ διήμαρτεν, πῶς δὲ τὸν
 βίον κατέλυσεν, πάντα ταῦτα πρὸς ὑμᾶς ἐροῦμεν νῦν, μάλλον δὲ
 ὅσα δ' αὖτε ἐπ' αὐτῶν, ὥς μὴ τῷ πλήθει καταχῶσαι πλὴν μνήμης
 ὑμῶν, ὃ γίνεται καὶ ἐπὶ τοῦ λυχνιαίου πυρός, ἄρ' μὲν γὰρ καὶ μὴ
 κρὸν ἐπιστάξας τῇ θρυαλλίδι δ' ἔλαον, ἱκανὸν ἔδωκας τῷ πυρὶ πλὴν
 τροφῶν, ἄρ' δὲ ἀθρόον καταχέας καὶ πλὴν οὐκ ἀφ' ὧν κατέσβεσται
 οὗτο τὸ ροῖνον δ' ὀξίας ἀπόγονος μὲν ἦν τοῦ δαίδη, βασιλεὺς ἡ
 ἰουδαίωρ, ἐβασίλευσεν δὲ δύο καὶ πενήκοντα ἔτη, καὶ τὰ πρῶτα
 εὐδ' ὀκίμος ὡν, ὕστερον πρὸς ἁμαρτίαν κατέπεσεν, μείζον γὰρ φθι-
 οικήας φρονήσας ἀξίως, ἐπεπῆδ' ἡσεν τῇ φθι, ἱερωσάωνος ἀρχῇ, τοσοῦ-
 τὸν ἐσιμ ἀπόνοια κακῶν, καὶ γὰρ αὐτόμ τινα ἑκάστον ἀγνοῖν ἀνα-
 παίδια, καὶ μετὰ πολλοὺς πόνας ἄπαντα κenoί τ' ἀρετῆς τὸν θησαύ-
 ρον, καὶ τὰ μὲν ἄλλα κακὰ ξαθυμόωσιν ἡμῶν πρὶν γίνεσθαι πέφυ-
 κεν, αὐτὴ δὲ κατορθώσιν ἡμῶν ἐπιφύεται, οὐδὲμ δ' οὕτως ἀπονοοῖται
 τίκτην εἶθε, ὥς σωφροδὲ ἀγαθὸν, ἔαμ' μὴ προσέχωμεν, διὰ τοῦτο
 καὶ ὁ χρῖστος εἰδὼς, ὅτι μετὰ τὰ κατορθώματα ἐπεισέρχεται τὸ πά-
 θος ἡμῶν, τῆς μαθηταῖς ἔλεγεν, ὅτ' ἄρ' πάντα ποιήσκητε, λέγετε ὅτι
 ἀρχεῖοι δ' ἔσμεν, ὅτ' ἄρ' γὰρ μέλλει ἐπεισέναι τὸ θηρίον ὑμῶν, τότε
 διὰ τῶν ξημάτων τῶν φησὶν ἀποκίληται τὰς θύρας αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔ-
 σται ὅτ' ἄρ' πάντα ποιήσκητε ἀρχεῖοι ἐσε, ἀλλ' ὑμᾶς λέγετε ὅτι ἀρχεῖοι
 ἐσμεν, εἰπὲ μὴ φοβηθῆτε, οὐκ ἔστι φθι κρῖστος φθι σὺς φέρω πλὴν φθι
 ἐγώ

ἐγὼ αὖ γὰρ σὺ σαυτὸν εἶπες ἀχρεῖον, ἐγὼ σε ὡς κηδύμορ σεφανῶ. οὐ
 τῷ καὶ ἀλλαχοῦ φησὶν, λέγε σὺ πρῶτον τὰς ἀνομίας σου ἵνα δι-
 κάω ἡ ἐπὶ μὲν γὰρ τῷ ἔξωθεν δίκασκῶ, μετὰ τὴν κατηγορί-
 ας τῷ ἀμαρτημάτων, θάνατον, ἐπὶ δὲ τῷ θεοῦ δίκασκῶ, μετὰ
 τὴν κατηγορίαν σεφανῶ. διὸ καὶ ὁ σολομῶν ἔλεγεν, μὴ δικάου
 σαυτὸν ἐνώπιον κυρίου. ἀλλ οὐδὲ τῷ ἡκιστὶν ὁ ζῆλος, ἀλλ ἐπὶ ἐν-
 στήθεσιν αὐτοῦ νὰ καὶ καὶ θυμῷ ἐσβῆκεν. καὶ τῷ ἱερῶς κωλύοντο,
 οὐκ ἠνείχετο. τί οὖν ὁ θεός; ἐπαφῆκεν αὐτῷ λέγειν καὶ ἡμεῖς μετῴψομεν,
 τὴν ἀνείχωμεν κολάζομεν ὅτι, καὶ παρὲν αὐτὸν οὐ θέομαι ἐπὶ τῷ
 δίκασκῶ, καὶ οὐ πρὸς ἀνδρώπων αὐτῷ ὁ πόλεμος ἦν. τὰ μὲν
 καὶ ὁ ζῆλος ταῦτα. φέρε δὲ καὶ ἡ ἀνωδὴ τὴν ἰσορίαν αὐτῷ ἐπέ-
 λωλεν. διὰ τὸ τῷ καὶ αὐτὸς προλαβὼν ἐν βραχὺ δίκην ἀσάμην
 ἡμῖν τὰ συμβεβηκότα πάντα, ἵμ' ὅτ' αὐτὸν ἀκούετε φησὶ γραφῆς ταῦτα
 ἀπαγγέλλει, παρακολυθῆτε μετὰ ἀκριβείας αὐτοῖς. ἀλλὰ πρόσεχε.
 καὶ ἐποίησε μὲν ὁ ζῆλος δὲ ἐνδὲς ἐνώπιον κυρίου. μετὰ αὖ αὐτῷ διὰ
 τῷ ἐμαρτύρησε ἀρετὴν. οὐ γὰρ τὸ ἐνθὺς ἐπιδί μόνον, ἀλλὰ καὶ
 ἐνώπιον κυρίου, οὐ πρὸς ἐπιδίξιμ ἀνδρώπων, καὶ ἀπὸ ἐκείνων οἱ πα-
 ρὰ τοῖς ἰουδαίοις πρὸ φησὶ ἐλεημοσύνης σαλπίζοντες, οἱ ἐν ταῖς νη-
 σεῖς τὰ πρόσωπα ἀφανίζοντες, οἱ τὰς εὐχὰς ἐν τῇ ἀφόδοις πρὸς
 μὲν οὖν τί γὰρ οὐτ' αὐτὸν ἀθλιώτερον, ὅτ' αὐτὸν μὲν πόνονος ὑπομέ-
 νωσι, φησὶ δὲ ἀμοιβὴς ὑπεροῦται ἀπάσης. τί ποιεῖ ἀνδρώπων; ἐτέρω
 μέλλει ἐνθάδε διδόναι τῷ πεπραγμένῳ, καὶ ἔτερον μάρτυρα καί
 λαὸν τῷ γινωσκένῃ; ἔτερον ἔχει δικάσαν, καὶ ἔτερον καθίζας δι-
 κτῶν; οὐχ ὅςδε τοὺς ἡνιόχους, οἱ φησὶ πόλεως ἀπάσης ἄνω καθήμε-
 νος, ἐν ταῖς τῷ ἴστω ἀμίλλαις ἅπασι τῷ πατρὶος παρατρέχοντες
 ἐμῆρος, ἐκὲν φιλονεκτοῦσι τὰ τῷ ἀντιπάλῳ ἄρματα κατὰ σφῆν.

*Althus capiti
id qd dicitur
dixit*

*no ad offensionem
sed fandi bonu*

ἐνθα ἄρ' ἴδωσιν τὸν βασιλέα καθήμενον, καὶ τοσούτων ὅψεω ἐν
 νομίζουσιν ἀξιοποισόπερον ὀφθαλμοῖς. σὺ δὲ τὸν πῶν ἀγγέλω αὐ-
 τῶν βασιλεία, τοῖς σοῖς δρόμοις ἀγωνοθεῶντα δρόμῳ, ἐκένον ἀφεί-
 ἐπὶ τὰς τῶν ὁμοδύλων καταφενγῆς ὁφείας; δῖατι τοῦ μετὰ τὰς μυ-
 ρίας πάλας, ἀσεφάνωτος ἀναχωρεῖς, μετὰ τὴν πλῆθος ἰδρωτῶν
 χωρὶς βραβείων ἀπέρχῃ πρὸς τὸν ἀγωνοθέτην; ἀλλ' οὐκ ὀξίας τρι-
 τὴν ἡμῶν, ἀλλ' ἑνώπιον κυρίως τὸ εὐθὲς ἐποίει. πῶς οὖν οὕτω μετὰ ἀκρι-
 βείας πλιπυόμενος ὑπεσκέλιθῃ κατέπεσεν; τὸ δὲ καὶ θανάτω
 καὶ δῖα πρῶτον, μᾶλλον δὲ οὐκ ἄρ' εἶκ' ἔτ' διατρήσεως ἀξίον. ἀνθρῶπος δὲ ἡμῶν
 πρῶτον πρὸς ἀμαρτίαν ἐνόλιθον, καὶ πρὸς κακίαν δὲ ἐξέστην, καὶ οὐ
 ἔτ' μόνον ὅτι τὸ χαλεπὸν ἀλλ' οὐδὲ σενὸν καὶ περὶ μὲν ὁ δὲ
 φησὶ περὶ τῆς μὲν ὑπὸ κρημνῶν ἐκατέρωθεν ἀπὸ κρημνῶν. ὅτ' ἂν οὖν
 καὶ προαιρέσεως εὐκολία, ὅτ' ὁ δὲ δυσκολία, σωθήσονται εἰς ταῦτα, καὶ
 θαύμαζε λοιπὸν ὑπὲρ τῆς πρῶτης μάχης. καθάπερ δὲ ἐν τοῖς θεάτροις οἱ
 τὴν χοῖνον τὴν κατὰ τὴν ἄνω περὶ μὲν ἄνω, ἀναβαίνῃ καὶ καταβαίνῃ με-
 λείωντες, ἂν μικρὸν πρὸς ἐλπίων, πρὸς ἄνω ἔντες κατενεχθήσονται εἰς
 τὴν ὀρχήσασθαι καὶ ἀπολαύσασθαι. οὕτως καὶ οἱ τὴν ὁδὸν ταύτην ὁδὸν
 τῆς, ἂν μικρὸν ῥαθυμῆσωσιν κατὰ κρημνίζονται. καὶ δὲ ἐκεῖνος τὸ χοῖνον
 ἢ ὁ δὲ αὐτὴ καὶ σενότερα ὅτ' ὁ δὲ πρὸς ἀντικειμένης μᾶλλον ἐσιν καὶ ὑψη-
 λοτέρως πολλῶν. πρὸς δὲ αὐτὸν ἄνω τελευτᾷ τὸν οὐρανὸν, ὅτ' ἂν καὶ ἡμῶν
 σφαλερώτερα ἔσται τὰ διαβήματα, ὅτ' ἂν ἄνω ὅτ' πρὸς αὐτῇ γενώ-
 μεθα τῇ κορυφῇ. τοῖς γὰρ ἐφ' ὕψους ἐσώσιν, πολλὸς δὲ τρῶμα, καὶ
 μία μόνον ἀσφάλεια λείπεται, τὸ μὴ κατακλύσασθαι κάτω, καὶ εἰς
 γλῶσσοις, ὅτ' ἂν χαλεπὸς ἐντεῦθεν ὁ σκοτόδινος γίνεταί. δῖατι τοῖς
 τῶν σωχῶς ἡμῶν ὁ προφήτης ἐπιβοᾷ λέγων, εἰς τὸ τέλος μὴ διαφθεί-
 ρῃς. ῥαθυμῶσα ἡμῶν τὴν ψυχὴν ἀνασέλωμεν, καὶ μέλλουσα κατα-
 πίπτειν

Τίτλος γλῶσ-
 56. αὐτῆς
 οὐκ

καὶ πῶς ἀνέχωμιν καὶ διακρατῶμεν. ὅν ἄρχῃ μὴ γὰρ οὐκ ἔλλοιπε δεινότητος
 καὶ παρακλήσεως. τί δὴ ποτε; ὅτι πᾶς ἄνθρωπος καὶ ἀπάντων νο-
 θέσας τῆς μέλλουσας ἀπὸ τῶν πραγμάτων, πολλὰ καὶ τῶν προοιμί-
 ῶν εἰκνυται πρὸς τὸ πρῶτον, καὶ τὴν προθυμίαν ἀκμαζούσης, καὶ τὴν δυνάμε-
 ῶς νεαρῆς οὐσης ἔτι, ὁρῶντες πρὸς τὸ προκείμενον ἐπιβάνει, ὅτ' ἂν ἢ
 τὸ πλεον καὶ ὁ δὲ προέλεσται, καὶ μαρτυρῇ τὰ τὴν προθυμίαν ἡμῶν,
 τὰ δὲ καὶ τὴν δυνάμεως ἡμῶν λήξῃ, μέλλωμεν δὲ κατασπίλναι, τότε
 ἡμῶν ὁ προφήτης ευκαίρως παρίσταται, καθάπερ βακτηρίαν τινὰ
 τὸ ἐπιφθελμα τὸ τοῦ ὁρέγων καὶ λέγων, εἰς τὸ τέλος, μὴ διαφθεί-
 ρῃ. καὶ γὰρ ὁ δὴ ἀβόλος τότε σφοδρότερον πνέει, καθάπερ οἱ πρὸς
 θάλασσαν πλέοντες πνέονται, οὐχ' ὅτ' ἂν ἴδωσιμ' ἐξισιόντα τὴν λιμῆ-
 νος τὰ πλοῖα τότε ἐπιφθενται, τί ἢ αὐτοῖς ὠφέλος κενὸν καταδύσαι
 τὸ σκάφος; ἀλλ' ὅτ' ἂν ἐπαυρῇ πληρὴ τὸν φόρον ἔχοντα, τότε πᾶσαν
 κινῆσιν μηχανὴν. οὕτω δὲ ὁ πονηρὸς δαίμων ἐκείνος, ὅτ' ἂν ἴδῃ πολ-
 λὰ σωτηριόχότας, νησεῖα, εὐχὰς, ἐλεημοσύνας, σωφροσύνας, πρὸς
 ἑαυτὸν ἀπαύριον ἔρετον, ὅτ' ἂν ἴδῃ γέμον ἡμῶν τὸ πλοῖον ἢ πολυ-
 τελῶν καὶ εὐσεβείας λίθων, τότε προβάλλει πάντῃσι δι' οὐρανὸν τὸν
 πονηρὸν, ὥστε παρ' αὐτὰ τὴν λιμνὴν τὰ σώματα καταδύσαι, καὶ
 γυμνοῦς παραπέμψαι πρὸς ἐκείνον τὸν λιμνὴν λοιπὸν. διὰ τοιοῦτον
 προφήτης παραινέει πᾶσι λέγων, εἰς τὸ τέλος μὴ διαφθείρῃς. καὶ γὰρ
 μετὰ τὴν τοιαύτην πῶσιμ, δυσανάχλητος πάλιν ἢ ἀνάσσει, ὃ δὲ ἐλ-
 θὼν εἰς εἶδος κακῶν, κατὰ φρονέει. καὶ τῷ μὴ ὅν ἄρχῃ πεσόντι συγγινώσκο-
 μιν ἅπαντες διὰ τὴν ἀπείριαν, τὸν ἢ μετὰ πολλοὺς δρόμους ὑπὸ σκελε-
 σθένει, οὐκ ἂν ἴδῃ ἀξιώσμεν συγγνώμης, ὁρῶντες τὸ πῶμα εἶναι
 δοκῆν. καὶ οὐ τὸ μόνον εἰς τὸ δεινόν, ἀλλ' ὅτι καὶ πολλοὶ οἱ σκωδάλιζο-
 μενοι, τοῖς τὸ δεινὸν πῶμασιμ εἰσίμ, ὥστε καὶ ταύτην πάλιν ἀσύνγνωστον
 τὸ ἁμαρτ-

τὸ ἁμαρτήμα γίνεται. ταῦτ' οὖν εἰδότες ἀκρωμῆν τῷ προφῆτῳ,
 καὶ εἰς τὸ τέλος μὴ δῖα φθέρωμην. τῷ καὶ ἰεζεκιήλ. ἐὰν γῆνηται
 τις δίκαιος, ἔτι μετὰ πεσὼν ἁμαρτή, οὐ μὴ μνηστῶσιμ αὐτοῦ αἱ δὲ
 καιροσῶναι αὐτῷ, ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ ἀποθανῆται. Ὁ γὰρ καὶ
 οὗτος δέδοικεν ὑμῶν τῷ τέλει. καὶ οὐκ ἐντεῦθεν μόνον, ἀλλὰ καὶ
 δῖα πῶν ἐναντίων δείκνυσιν, πάλιν τῷ πρᾶγματι πῶν ἰσχύων οὐ
 σαρ. ἔρ γὰρ γῆνηται τις ἁμαρτωλὸς φησίμ, ἔτι μετὰ βαλόμενος
 γῆνηται δίκαιος, οὐ μὴ μνηστῶσιμ αἱ ἁμαρτίαι αὐτοῦ, ἐν τῇ δικαιο
 σῶν αὐτοῦ ζήσεται. ὁρᾷ καὶ ἐνταῦθα πάλιν τῷ τέλει ποιοῦμεν
 νομ πρόνοιαν. ἵνα γὰρ μήτε ὁ δίκαιος τῇ δικαιοσῶν αὐτοῦ θαρσύνῃ
 εἰς ῥαθυμίαν ἀποκλίνας ἀπολήται, φοβεῖ δῖα τῷ τέλει αὐτοῦ
 μήτε ὁ ἁμαρτωλὸς ἀπογνοῦς ἐπὶ τῷ παραπῳμασίμ, μὴ δὲ
 πῶν τῶν ἐν τῷ πῳματι, ἀνίσκωμ δῖα τῷ τέλει αὐτοῦ. ἡμαρτία
 πρὸς φησίμ, μὴ ἀπελπίσῃ. ἔστι γὰρ ἐπ' ἀνόδοι, ἐὰν ἐναντίον
 ἐρχῇ δειξῇ τὸ τέλος. πάλιν πρὸς τὸν δίκαιον, κατ' ὁρῶσας πρὸς
 λα φησίμ, ἀλλὰ μὴ θαρσύνῃ. συμβαίνει γὰρ καὶ πεσῆμ, ἔρ μὴ δῖα
 τέλει πῶν ἰσχύων ἀποδῶν. εἰδὲς πῶς τῷ πῶν ῥαθυμίας
 τῷ δὲ πῶν ἀπόγνωσιμ ἀνῆλεμ, οὐδὲν ὁρῶς τούτων ἡκουσεν ὁρῶς, δὲ
 καὶ κατ' ὁρῶσας, κατέπεσεμ πῳμα χαλεπὸν καὶ ἀνίατον, οὐδὲ γὰρ
 πᾶντα τὰ πῳματὰ ἴσον ἡμῖν ὁ πρᾶγμα ἐργάζονται, ἀλλὰ πῶν
 ἁμαρτιῶν, τὰ μὲν ὑπὲρ κατ' ἀγνωσιμ κῆται μόνον, τὰ δὲ χαλεπὰ
 τάττω δέχεται τιμωρίαν. τοῖς γοῦν οὐκ ἀναμύλουσιμ τῶν ἀδελ
 φῶν ἐν τῷ κοινοῖς δειπνοῖς, ὁ παῖς τῷ ἐπιτιμῶν οὕτως ἐλεγμ
 τῷ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινώ. ὁρᾷ μεχρὶ καταγνώσεως ἰσάμλουμ τὸ
 ἁμαρτήμα, καὶ φόρον ἔχομ τὸ ἐπιτίμιον, ἀλλ' οὐχ' ὅτ' ἔρ πρὸς πρὸς
 νείας δῖα λέγεται οὕτως ποιῆ, ἀλλὰ πῶς, εἴ τις ἔρ νόμ τῷ θεῷ
 φθέρῃ.

ῥιπαῖον ἀφαι
 ρῆν

φθείρει, φθερεῖ τούτῳ ὁ θεός. ἔν τανύθα γὰρ οὐκ ἔστι φόγος οὐδὲ κα-
 τ' ἀγνώσεις, ἀλλ' ἡ χαλεπωτάτη τιμωρία. οἷδ' ἐμ' ἡγῶ ὁ σολομῶν ἁ-
 μαρτημάτων διάφορος. πῶν γοῶν κλοπῶν τῇ μοιχείᾳ συγκρί-
 νωμ, οὕτως ὡς φησὶν, οὐ θαυμαστόν ἐστ' ἄλλω τίς κλέπτωμ, κλέπτει
 γὰρ ἵνα ἐμπλήσῃ πῶν ψυχῶν αὐτ' πλῆξωμ. ὁ δὲ μοιχὸς δὲ ἐμδύει
 φρενῶν, ἀπώλασται τῇ ἐαυτοῦ ψυχῇ προιοῖται. ἁμαρτημα ὅ τούτῳ
 κακῆνο φησὶν, ἀλλὰ τ' ἴ' ἐλαττωμ, τ' δὲ μᾶζομ. ὁ μὲν γὰρ ἔχει πῶν
 ἀπὸ φθι πενίας πρόσφασιν, οὗτ' ὅτ' δὲ πάσης ἀπολογίας ἐξέρχεται.
 ἀλλὰ ἡγῶ οὗτος ἔχει φησὶν, πῶν ἀπὸ φθι φυσικῆς ἐπιθυμίας ἀνάγ-
 κῶν. ἀλλ' οὐκ ἀφίσιμ' ἡ κληρωθεῖσα αὐτῷ γυνή, ἀλλ' ἐφέσκειν ἀπ' ἑ-
 σερῶν φθι συγγνώμης αὐτόν. δ' ἴα γ' τοῦτ' γάμος ὅτ' ἀπόλαυσίς ἐν
 θεσμός, ἵνα μηδὲν ἔχῃ τῷτ' ἄλλωμ λέγειν ὁ ἀνὴρ. διὰ τοῦτο βοηθὸς ἐδὲ
 θῆ ἡ γυνή, ἵνα μακρομυλίῳ κατὰ δὲ πῶν φύσιν, ἵνα σορῆσθ φθι ἐπι-
 θυμίας τὰ κύματα. ὡς οὗν κυβερνήτης ἔν λιμνῇ ναυάγειον ἐργα-
 ζόμενος, οὐκ ἔμ' τύχοι συγγνώμης τινός, οὕτως ἄνθρωπος μετὰ πῶν
 ἀσφάλεια πῶν ἀπ' τοῦ γάμου, τοὺς ἐτέρων δ' ἰορύτῳ γάμους, ἡ
 γυνὴ καὶ ἦντινα οὗν προίεργως ὁρῶμ, οὐκ ἔμ' τύχοι ἄνός ἀπολογί-
 ας, οὐ παρὰ ἀνθρώποις, οὐ παρὰ θεῶν, καὶ μνηστῆρας λέγει πῶν φθι φύ-
 σιος ἡ δ' οὐκ. μᾶλλον δὲ ποία γῆνοιτ' ἔμ' ἡ δ' οὐκ, ὅπου φόβος ἢ ἀγῶν
 ἡγῶ κίνδυνος ὅτ' προσδοκία ποσῶν δ' ἴνωμ, ὅπου δικαστήρια ἡγῶ
 εὐθῶν. ἡγῶ δικαστὴς θυμὸς ὅτ' εἴφορ ἡγῶ δ' ἡμῶς ἡγῶ βάρβαρον ἡγῶ
 ἀπαγωγῇ, πάντα ἔξέμει ἡγῶ δ' ἐδοικεμ ὁ ποιῶτ' ὅτ' τὰς σκῆτας, τὺς
 τοίχους, τὺς λίθους αὐτοὺς καθάπερ φωνῶν ἀφ' ἑντας. πάντας ὑφο-
 ρᾷται ἡγῶ ὑποπτεύει, τὺς οἰκέτας, τὺς γείτονας, τὺς φίλους, τὺς
 ἐχθρούς, τὺς πάντα εἰδότες, τοὺς οὐδὲν εἰδότες. μᾶλλον δὲ εἰ βέ-
 λε ἡγῶ ταῦτα ἀναιρεῖσθαι ἡγῶ μὴ ἰδέτω τὰ τετραμνημῆα, ἀλλ' ἡ μό-

ἀφ' ἑσθ' ἰου

Superbia mul
mul malum

νοε αὐτῶς μετὰ τῆς ὑβριζομένης γυναικός. πῶς οἶδ' ἅτ' ἄρ' ἔστι σωα
 δ' ἴστωε ἐλεγχον πικρὸν πανταχῶς πρὶ φέρων κατήγορον. ὡς αὖτ' ἔστι
 αὐτῶν οὐκ ἄρ' ποτε φύγοι, οὕτως οὐδὲ πλὴν ἅπῳ τῷ κριτηρίου ψυφον
 ἐκείνῳ. ἔτι τὸ δικαστήριον οὐ χθίσμασιν διαφθείρεται, οὐ κολακείαις
 ἐν δ' ἰδωσιν, θῆον γὰρ ἔστιν καὶ παρὰ θεοῦ. ταῖς ἡμετέροις ἐνδρῶν
 μένον ψυχῶν, ὅντως ὁ μοιχὸς δ' ἐνδρῶν φρενῶν, ἀπώλῃ τῇ ἐαυ
 τοῦ ψυχῇ πρὶ ποιῶται. οὐ μὴν οὐδὲ ὁ κλέπτης ἀπεσέρχεται. ἀλλὰ δ' ἰ
 δώσει μὴν δ' ἰκλῶ, ἐλάττωσα δέ. αἱ γὰρ κρίσεις, οὐκ εἰς πλὴν ὧν αντίαν
 θῆωθ' οὐσί τάξιμ τὰ συγκρινόμενα, ἀλλ' ἀφ' εἰς ἐμμένειν ἐπὶ ἔστι οἱ
 κείας χώρας αὐτὰ, ἐλάττωσιν εἰσάγουσιν καὶ ὑπεροχῶν. τάχα οὐ
 σωθήκατε τὸ λεχθῆν, οὐκ οὐκ ἀναγκὴ ἔφ' ἐξέρομ' εἰπέμ. καλὸν δ' ὁ γὰ
 μοε, ἀλλὰ κρείττω ἢ παρ' ἐνεία, διὰ τὸ οὐ κακὸν ὁ γὰ μοε, ἀλλ'
 ἐλαττωρ μὲν ἐκείνου, καλὸν δὲ καὶ αὐτό. οὕτω καὶ ἐνταῦθα, κακὸν ἢ
 κλοπῇ, ἀλλ' ἐλαττωρ μὴν ἐκείνου, κακὸν δὲ καὶ αὐτό. εἶδ' εἰς ἀμαρτι
 μάτῳ δ' ἰαφοράς, ἰδ' ὡμῶν οὐμ ποίαν οὕτως ἀμαρτίαν ἡμαρτεμ.
 ὑψώθη φησὶν ἢ καρδία αὐτοῦ. χαλεπὸν τὸ τραῦμα. ἀπὸ νόου γὰρ
 ἔστιν, ἀπὸ νόου ἢ πηγὴ πάντων τῶν κακῶν. καὶ ἵνα σωτόμεθα μάθῃς τ'
 νοσήματος πλὴν κακίαν, ἐκείνο ἀκρεστον. τὰ μὲν ἄλλα ἀμαρτήματα πρὶ
 πλὴν ἡμετέρων σφ' ἐφ' ἴα φύσιν, ἢ δὲ ὑπερηφανία, δῶναμιρ ἀσώματ' ἡ
 κατέσπασεν, καὶ κατέβαλεν ἄνωθεν. τὸν δὲ δ' ἰάβολον οὐκ ὄντα. πρότε
 ρον δ' ἰάβολον, ἐποίησεν. καὶ μὲν τὸν ἡσάϊαν πρὶ ἀγάθῳ μὴν μάρτυρα
 λέγοντα οὕτως πρὶ αὐτῶν, εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβήσομαι, ἔσομαι ὁμοιος
 θεῷ ὑψίστω, οἱ τὰς ἀλλήλοισι οὐχ ἡδέως δεχόμενοι, πρὶ ἀγάθῳ ἰα
 πλὴν μαρτυρία ἡμῶν. ἀρ' ἔτι τὸν παῦλον ἐπισήσωμην αὐτῶν κατέγο
 ρον, οὐδ' εἰς οὐκ ἔτι λοιπὸν ἀντερεῖ. τί οὐκ ὁ παῦλος ὑποθέτω ἡράφωμ;
 οὐκ ἔτι ἄρ' ἔτι κεν γματρε ἀφ' ἀμύνομ, οὐ δ' εἰς πρὸς τὸ μέγα τ' ἐπισπασ
 πῶς

τῶν ἀγαθῶν ἀξιωμα, οὕτως εἰσὼν φησίμ; μὴ νεόφυτον ἴνα μὴ τυφθεῖς
 εἰς κριμα ἐμπεσῇ. Ὁ παγιδά τ' δ' ἰαβόλῳ, ἵνα μὴ τὰ αὐτὰ ἀμαρτῶν
 ἐκείνῳ φησίμ, τὰ αὐτὰ αὐτῷ πῆσθηται. καὶ οὐκ ἐντενθεμ ἢ μόνον δ' ἡλόμ
 εἰσιμ, ἀλλὰ καὶ ὅς ὃν τῷ πρώτῳ πάντῳ ἀνθρώπῳ γενομῶν σωθεῖς
 λευσεμ ὁ πνευρὸς δαίμων ἐκένος. ὥστερ ἂν τῆς ἀγαθοῦς ἔθος, τῆς τῆς
 πλκσίον πῶναιμ, δ' ἵ ὃν αὐτῷ γεγόνασιν ἀγαθοί, οὕτω καὶ οὕτως, δ' ἵ
 ὃν αὐτῷ γεγόνεμ φανίλος, ἐμ γὰρ τῷ πονηρίᾳ αὐτῷ εἰδός ἐσιμ,
 καὶ πῶναιμ ἢ γὰρ τῷ οἰκίᾳς κολάσεως πλὴν εἴρωμ ἀπώλῃμ.
 τί οὐκ ὁ δ' ἰαβόλῳ σωθεῖς λευσεμ τῷ ἀδάμ; μείζονα καὶ οἰκίᾳς φῶ
 σεως λαβεῖν ἐννοίᾳμ, καὶ ἰσοθείᾳμ ἐλπίσαι. εἰ γὰρ ἐμὲ τῷ οὐρανῷ τῷ
 τῷ φησίμ δ' ἐβόλεμ, πλὴν μᾶλλον τοῦτ' ἐμ τῷ πῶναιμ τὸ αὐτὸ τῷ
 ἐκβάλλει, δ' ἵ τῷ καὶ ὁ σολομῶν ἔλεγεμ, ὁ θεὸς ὑπὲρ ἡφάνους ἀντάσ
 σετα. οὐκ εἴπεμ ὅτι ὁ θεὸς ὑπὲρ ἡφάνους ἀφίκοιμ καὶ ἐγκαταλιμῶν
 καὶ καὶ τῷ οἰκίᾳς βοηθείας γυμνοῖ, καὶ ἀντάσεται φησίμ, οὐχ ὅτι
 πῶναιμ τῷ αὐτῷ ὁ μᾶχης εἶδ' ἐμ πρὸς τὸν ὑπὲρ ἡφάνον, τί ὁ ὑπὲρ ἡφ
 ἢ γενεοῖτ' ἂν ἀδινέσερον; ὥστερ ὅς ὁ τὰς ὁλῆς ἀπλέσας, ἀπασι πρὸ
 κήται πρὸς τὸ κακῶς παθεῖμ, οὕτως ὁ ὑπὲρ ἡφάνος ὁ μὴ εἰδὼς δ' ἐμ κῆ
 ρίον, ἄρχει δ' φησίμ ὑπὲρ ἡφάνους τὸ μὴ εἰδέναι δ' ἐμ κῆρίον, καὶ ἀνθρώποις
 εὐάλωτός ἐσιμ, τῷ φωτὶς ἐκπεσὼν ἐκείνῳ. εἰ δὲ καὶ ἰχυρὸς εἶν, οὐκ ἂν πῶν
 τῷ αὐτῷ εἰδέναιμ τῷ θεῷ πρὸς αὐτὸν. ὡ γὰρ ἢ βόλκσις ἤρκεσεμ πρὸς δ'
 πάντα πῶναιμ, πλὴν μᾶλλον καὶ πρὸς τῷ ἀναίρεσιμ αὐτῷ ἀρκεῖ.
 τίν' οὐκ ἐνεκεμ φησίμ ἀντιτάσσεται; ἵνα δ' σφοδρὸν τῆς ἀπει
 χείας ἐνδείκται τῆς πρὸς τὸν ὑπὲρ ἡφάνον. ὅτι μὲν οὐκ χαλε
 πῶν τὸ τρανema τῆς ὑπὲρ ἡφάνους καὶ ἐκ τούτων καὶ ἀλλὰ
 χόδεμ δ' ἡλόμ. εἰ δὲ βούλεθι, ὁ ἀλλοχόθεμ πλὴν αὐτίμ αὐτῷ μάθω
 καὶ, ἀφ' ἧς δ' ἔλκος ἐγένετο, καὶ δ' ἔθος τῆς γαστρί, ἐπιδάμ μέλλῃ

Some of the notes from
 the manuscript are
 from the same place

τινός καταγορεῖται, μή τι ἁμαρτίαν αὐτῶν λέγειν μόνον, ἀλλὰ ὅτι
 τι ἁμαρτίαν μετὰ τοῦ αἰτίαι διδάσκειν ἡμᾶς. ποιεῖ δὲ τοῦτο πῶς
 ὑγιάνοντες ἀσφαλεστέρας καὶ ἀσθενέστερας, πρὸς τὸ μὴ τριτόναι πρὸς
 πεσοῖν. οὐτῶς οἱ ἰατροὶ πρὸς τοὺς κάμνοντας εἰσδόντες, πρῶτον νοση-
 ρμάτων ἀνιχνεύουσι τὰς πηγὰς, ὥστε ἄνωθεν ἀναστῆλαι καὶ κακὸν.
 ὅτι ὅταν εἴημεν μενέσσης τὰ βλαστήματα ἐκτέμνωμεν μόνον, οὐδὲν ἔτι
 ἔσται ἢ ματαιοῦσθαι. τοῦ οὖν ἢ γραφὴ καὶ τι ἁμαρτίαν καὶ τι
 αἰτίαν τοῦ ἁμαρτῆαι εἶπεν; καταγορεῖται ὅτι πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ
 γενομένων, ἐπὶ ταῖς οὐ προσήκουσας ἐπιμιξίας, ὁ ἄκοντορ πῶς
 τίθησι τι αἰτίαν. ἰδόντες οἱ τοῦ θεοῦ τὰς θυγατέρας ὅτι ἄνθρωποι
 ὅτι καλὰ εἰσιν, ἔλαβον ἑαυτοῖς εἰς γυναικάς. τί οὖν; τὸ ἅλ-
 λος τοῦ ἁμαρτῆαι αἴτιον; μή γάρ οἱ. τοῦ θεοῦ σοφίας ἔργον εἰς
 θεοῦ δὲ ἔργον, οὐκ ἄν ποτε γάρ οἱ πονηρίας αἴτιον. ἀλλὰ τὸ ἰδεῖν
 δὲ τοῦ καὶ ὅτι τοῦτο τῆς φύσεως ἔργον εἰς. ἀλλὰ τί; τὸ κακὸν
 ἰδεῖν, τοῦτο γὰρ προαφύσεως διέσπραμμένης εἰς. διὰ τοῦτο καί
 τις σοφὸς παρὰ τὴν λέγειν, μή καταμάνθαι καὶ ἄλλος ἀλλότριον. οὐκ
 εἶπεν μή ἴδης. συμβαίνει γὰρ ὅτι ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου ποτὶ γενέσθαι,
 ἀλλὰ μή καταμάνθαι φησὶν. τίς ἐκμελέτης κατανόησις, τίς περὶ
 εἰς ἔργον ὅτις, τίς μετὰ διὰ τριβῆς θεωρίαν, τίς ἀπὸ ψυχῆς διὰ
 φθαρμένης καὶ ἐπιθυμίας ἀναισῶν. καὶ τί φησὶν ἐκ τούτου γὰρ
 νοτῶ ἄν βλάβος; ἐκ τούτου φησὶν εὐλὶα ὡς πῦρ ἀνακαίεται. καὶ ἀπὸ
 γὰρ τὸ πῦρ ἐπιδάμναι καλὰ μὲν ἐπιλάσθαι, οὐκ ἀναμείνῃ χόλον τινα
 ἀλλ' ὁμοῦτε ἤφατο τοῦ ὕλης, καὶ λαμπερὰ ἤφεν τίς φλόγα. οὕτως
 ὅτι τὸ πῦρ τῆς ἐπιθυμίας τῆς οὐκ ἡμῶν, ἐπιδάμνῃ διὰ τῆς οὐκ φθαρ-
 μῶν ὅτις, εὐεθέως καὶ λαμπερὰ καλλοῦς ἄφκται, εὐδῶς ἐμπίπτει
 σὺν τίς ψυχῇ, μή τίνυν τίς προσκαίροισι ἴδης ἡδονὴν τίς ἀπὸ τῆς
 θεωρίας.

θεωρία ἀλλὰ τὴν δὲ κενὴν σκόπῃσιν οὐδ' αὖτε τὴν ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας
 ἢ τῆς τρυφῆς ἐκείνης, ἀπεκρίθησεν πολλάκις, ὅτι τρυφῆς οὐκ
 ἀποκρίθη, ἀλλὰ μένει πολλάκις καὶ ἀπολλύσιν. *Ὁ καὶ ἀπὸ τοῦ* *Simile*
φοῦ δ' ἐξαμένη βέλῃ *ἐν καίρῳ τοῦ σώματος* *καὶ φῶς αὐτῆς* *δικα*
τῶν τὰς χερσίν, οὐδὲν κερδαίνει λαοὶ οὐδ' οὐτὼ καὶ ψυχὴ δ' ἐξαμένη
βέλῃ *ἐπιθυμίας, ὅτι ἀκολάστον καὶ περιέργου θεωρίας, καὶ ἢ τῆς* *ἡ ποίως*
λαοὶ ἀφῆσα *ἀπελθὼν, αὐτὴ δ' ἀφθίρεται καὶ ἀπολλύται, πανταχῶς*
δ' ἢ πολέμιον ὁρῶν *καὶ ἐπὶ οὐκ ἐχθρῶν, ἀλλ' ὅπως ἐλεγομεν, οὐ γὰρ*
ἐστὶ μακρὰς συγχωρῶν *τοῦ λόγου ποιεῖν τὰς ἐκτροπὰς, οὐκ ἢ ἡ* *ἡ*
φῆ καὶ τὰ ἀμαρτήματα καὶ τὰς αἰτίαις *αὐτῶν λέγειν εἴωθε, ἀκού*
γὰρ καὶ ἐνταῦθα τί φησὶν *πρὶ τοῦ ὁρίσασθαι, οὐ γὰρ ὅτι ὑψώθη ἡ καρ*
δία αὐτοῦ *μόνον ἡμῶς ἐδίδασκεν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς ἐν ὑψώθῃ* *πρὸ*
σέθεν, πόθεν οὐκ ὑψώθη, ἡνίκα ἵχυσεν *φησὶν, ὑψώθη ἡ καρδία*
αὐτοῦ, οὐκ ἦνεγκεν *ἐν δυνάσει αὐτῆς τὸ μέγεθος, ἀλλ' ὥσπερ ὅτι ἀδύ*
φαιαίς γίνεσθαι *φλεγμονή, ἐκ φλεγμονῆς δὲ τίκτεται πυρετός, εἴτα*
ἐκείνην θάνατον *πολλάκις, οὐτὼ καὶ ἐνταῦθα ἀπὸ τῆς τῆς* *πρὸ*
γμάτων *πρὶ βολῆς ἀπονοία γέγονεν, ὅπως γὰρ ἐπὶ τῆς* *σωμάτων*
φλεγμονῆς, τοῦτο ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἀπονοία, εἴτα δὲ ἀπονοίας ἐπιθυ
μία *τῆς οὐ προσκόντων αὐτῶν πρὸ γμάτων, ταῦτα οὐκ ἀπὸ τῶν*
μηκρόν, ἀλλ' ἵνα *μηδέποτε ζήλωται εἶναι νομίζετε, μηδὲ μα*
καρίζετε *τὴν δυνάσει αὐτῆς ὄντας, ἰδοὺ ὅσοι τοῦ πρὸ γμάτων* *τὸ*
ἐπισφαλές, ἵνα μὴ δέωτε *τὴν πενίαν* *ὅτι ἐυτελεία ἀδελφῶν ἡ γὰρ*
οὐ, ἰδοὺ ὅτι πλείων ἐν τεύθει *ἢ ἀσφάλεια, δι' ὃ καὶ ὁ προφήτης*
εἰβόα λέγων, ἀγαθὸν μοι *ὅτι ἐταπείνωσάς με, ὅρα γὰρ ὅσοι ἐκ*
τοῦ ὑψοῦς γέγονεν *τὸ κακόν, ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ ὥς τὸ δὲ ἀφῆ*
ρα φησὶν, τί εἰσι *ὥς τοῦ δὲ ἀφῆρα, τῆς πονηρῶν λογισμῶν, οἱ* *ἢ*

οὐδὲ ὅλως ἡμῶν ἐπιβαίνουσιν φθι ψυχῆς, ἅμ πλὴν πρὶ φράζω μου
 ἑαυτοὺς ἀσφαλεία, οἱ δὲ τίκονται ἢ ἐνδὸν ῥαθυμῆσάντων ἡμῶν
 βλασάνουσιν, ἅμ δὲ προσληφθῶσιν, ἀποπνίγονται ταχέως καὶ κατα
 χώννυται, ἄλλοι καὶ τίκονται καὶ ἀνδάνονται, καὶ πρὸς τὰς πονη
 ρὰς ἐκβαίνουσι πράξεις, καὶ πᾶσι ἡμῶν τὴν ψυχὴν πλὴν ὑγίαν δια
 φθείρουσιν, ὅτ' ἅμ ἐν πλὴν γενώμεθα ῥαθυμίας. τοῦ οὖν φησὶν οὗτος,
 ὅτι ὑψώθη ἡ καρδιά αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔμνην ἐνδὸν ἢ ἀπὸ νοῖα, οὐδὲ κα
 τεσβέδην, ἀλλ' ὅπως ἔδιδασκεν, καὶ πρὸς ἔργον ἐλθὼσα πονηρὸν, πᾶ
 σιν αὐτοῦ δι' ἐφθαρσιν πλὴν ἀρετῶν, τὸ μὲν οὖν μακάριον, μήτε ὅλως
 διέξαδ' τὸν πονηρὸν λογισμόν. ὅπως οὖν καὶ ὁ προφήτης ἔλεγεν,
 κύριε οὐχ ὑψώθη ἡ καρδιά μου. οὐκ ἔιπερ ὑψώθη μὲν, κατέσπλα δὲ
 αὐτῷ, ἀλλ' οὐδὲ πλὴν ἀρχὴν ὑψώθη, τοῦτ' ἐστὶν ἄβατον διὰ πᾶσας
 ἐτήρησεν τῇ κακίᾳ πλὴν ψυχῶν. τὸ μὲν οὖν μακάριον τοιοῦτον, τὸ ἡ μετ'
 ἐκείνου ἐπασσιλόντας τοὺς λογισμοὺς, ταχέως ἀπώσαδ', καὶ μὴ
 συγχωρῆσαι ἐν διατρίψει πλέον, ὥστε μὴ πνηστὴρ ἐν ἡμῶν ἐργάσα
 θαι πλὴν νομῶν. εἰ δὲ καὶ μετὰ τούτου ῥαθυμῆσάμεν, ἐστὶν διὰ
 πλὴν τοῦ θεοῦ φιλανθρωπία, καὶ ταύτης φθι ῥαθυμίας παραμυθία,
 καὶ πολλὰ παρὰ τὴν ἀγαθότητ' ἐκείνης φθι ἀφάτου ὁ μεγάλῃς
 τοῖς τοιοῖσι τραύμασι κατεσκεύασαι τὰ φάρμακα. ἀλλὰ φέρε
 λοιπὸν τὸν λόγον καταπαύσωμεν, ἵνα μὴ τᾶς ὅπως εἰδείσάμεν
 ἐν ἀρχῇ, γένοιτο νῦν, καὶ τὸ πλῆθος λυμῶνται πλὴν μνήμων ὑμῶν.
 δι' ὃ καὶ διὰ βραχέων ἀνακεφαλαιώσαδ' τὰ εἰρημνία ἀναγκαῖον
 ἐστὶν. οὕτω δ' αἱ μητέρες παιδῶν, ἐπὶ δ' αὖν ὁ πόσιος ἢ ῥαθυμίας, ἢ
 παιδῶν εἰς τὸν παιδικὸν ἐμβάλλωσι κόλπον, ὥστε μὴ τῇ ῥαθυμίας
 παιδίον, ἐκπεσῇν τῇ δοθέντων αὐτῶν, πρὶς εἰλαῖαν πάντῃ τὸν χι
 τῶν ἴσκειν ὑπεράλλουσι τῇ τὴν ζώης ἀσφαλείᾳ. τὴν καὶ ἡμῖς πρὶς σωμῶν.
 εἰς μὲν

εἰς μῆκος ἐκταθέντα τὸν λόγον πρὶς εἰλωμῶν, καὶ τῇ τ' μνήμῃς πρὸς ἀκα
 ταθώμεθα φυλακῇ. ἡκούσατε πῶς οὐδὲν ἡμᾶς πρὸς ἐπίδοξιν καὶ κέρδι
 καὶ πόσον ξαθυμία κακόν, πῶς, ὅτι τὸν ἐν ἀκριβῇ ζῶντα βίω, ξαθίως
 ὑπεσκέλισε. ἔγνωτε πόσην ἡμῖν δὲ τ' ἀποδοῖν, καὶ μάλισα πρὸς
 αὐτὰ τ' βίου τὰ τέλη, καὶ πῶς οὐτε ἀπογοινώσκειν ἐπὶ τῇς πρὸς πῶμα
 σι τὸν μετὰ βαλδόμενον, οὐτε θαρξέειν ἐπὶ τοῖς κατορθώμασι, δὲ ξαθυ
 μήσαντα καὶ δ' ἐτελέσθη μὲν πρὶς διαφορᾷς ἀμαρτημάτων ὑμῶν, πρὶς τ'
 μὴ κεχλυνέναι πρὸς τὰ λαμπρὰ τ' σωματῶν, πόσον ἐκ τῶν κακόν.
 εἰδείξα μὲν τὰ πρὶς ἀπονοίας εἰρημνία ὑμῶν μέμνησθε, τὰ πρὶς τῶν π'
 νηῶν λογισμῶν, ταῦτα φυλάσσοντες, ἀναχωρήσωμεν οὐκ ἄδελφαι. μάλ
 λον δὲ ταῦτα φυλάσσοντες, διεξώμεθα ὅτι πῶς τελειότερα τ' καλὸν δι
 δασκάλα παρὰ νου, τὰ μὲν γὰρ ἡμέτερα οἷα ἄν εἴη, ἔχει τὰ τ' νεότε
 ρα δ' εἰ γμάλα, τὰ δ' ὅτι οἷα ἄν ἦ, πλείω κενόσμεται. ὅτι φρονήμα
 τι, καὶ τὰ μὲν ἡμέτερα προσέοικεν εὐακίᾳ, καὶ καὶ δὲ φερομνίᾳ, τὰ δὲ τῶ
 τῶ προσέοικεν πηγῇ ποταμὸν ἐκφύεισθαι, μεθ' ἡσυχίας πελάγους ἐλαίω
 μᾶλλον ἢ ὑδάτων μιμνῶμεν τὸν δρόμον. διεξώμεθα οὐρ τὰ νάμα
 τα, ἵνα γλῶσσαι ἐν ἡμῶν πηγῇ ὑδάτος ἀλλομνῶν εἰς ζωὴν αἰώνιον,
 καὶ γλῶσσαι πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχῶν, χάρις καὶ φιλανθρωπία τοῦ κυ
 ρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΕΡΙ ΠΡΑΟΤΗΤΟΣ.

ΙΜΑΙ πάντας ὑμᾶς ἐπίσαοις ὁφῶς, οὐκ ἀποσῆναι τὴν
 τῶν λογίων τῶ θεοῦ σωετώως ἀκούοντες, ἡθὺς ἀγαθόν
 καὶ τρόπον ἀρετῶν ἀσκήσθαι. τοῦτο γὰρ εἰς τὸ μάλισα
 διαφέρουσιν οἱ δοῦλοι τοῦ χριστοῦ, τῶν πῶς ἀληθῶς ἀγνοοῦν
 τῶν, ὅτι χριστότητι συζῶν, καὶ βίον ἄξιον τ' εὐσεβείας πρὸς χριστόν. τὴν
 μὲν γὰρ δὲ χριστὸν ἀγνοοῦντες, οὐδὲν ἀπακόρε, πρηνεῖς τε εἶναι, καὶ
 μοχθηροῦς

μοχληροὺς δὲ τὸν τρόπον. ὁ δὲ τὸ χρεῖσθαι δ' ἔσλος ἐκ τῆς τῆς ἡμερῶν
 τῆς καλῆς δὲ μᾶλλον, ἢ τῶ παρὰ τῆς γονέων αὐτῶν τεθέντες ὄνο
 μάτος, οὐ γὰρ οὕτως ἀγαπᾶται πᾶς αὐτῶν δὲ τῆς ἀνδρῶν γέ
 νος, οὐκ ἀπὸ παρ' ἐνείας, οὐκ ἀπὸ νηθείας, οὐκ ἀπὸ τῶ τῆς χρεμᾶ
 τῶν καταφρονῶν, οὐκ ἀπὸ τῶ προθύμως χεῖρα τῆς δειομένοις ὀρέ
 γων, ὡς ἀπὸ τῆς ἡμερότητας καὶ τῆς τῆς ἡμερῶν εὐταξίας. καὶ τοι
 τὸ προθύμως ἐπαρκεῖν τοῖς δειομένοις, οὐκ ἄλλοθεν οὐδ' ἀμύθεν,
 ἀλλ' ἀπὸ τῆς χρηστότητος περιγίνεται πᾶσι τοῖς τῶ χρεῖσθαι ἀγα
 πῶσι. καὶ ὡς ἐκ τῆς πηγῆς οἱ ῥυάκεις, οὕτως ἡ προνοία τῆς πᾶσι
 χεῖρας ἐκ τῆς τῆς ἡμερότητας, πᾶς γὰρ ἐπισηκῆς τε καὶ πρῶτος
 ῥαδίως εἰς ὠλανθροπῶν κατέλκεται, ὅθεν ἀνάχοιτο περιστάσεων
 τῶν ἐν δειξίᾳ καθεσκότας, ἑαυτοῦ νομίζων συμφορὰν πλὴν πενίαν
 τῆς ἄλλων. ἐξοί τοίνυν φθόνος ἢ ἀπάντων κἀκίς. ἀνὴρ δὲ χρυσός
 καὶ πρῶτος, οὐ παρὰδέχεται τῆ ψυχῇ τὸ πονηρὸν τῶ νόσημα, ἀλλὰ
 τῶ ἐνδοκιμῶντας ἀδελφούς ὄντων, συγχάρις καὶ σωφρονεῖται ἑαυ
 τῶ νομίζων ἐνδοξίαν, πλὴν τῆς ἄλλων ἐνδοξίαν, κοινὰ τὰ τῆς ὧν
 ἡ γούμην. ἐν ἢ τοῖς ἀγαθοῖς, συγχάρις, ἐν δὲ τῆς λυπηροῦς
 συναλγῶν. τριαῦτα τὰ τὸ πρῶτον δ' ὄντα, τοιοῦτος ὁ βίος τῆς
 ἐν ἐπισηκίᾳ συζώντων. ὁ πρῶτος ὀφθαλμῶν πατήρ, χρεῖρας προσάτης
 πενίας κηδεμῶν, ἀδικομένων βοκνός, πανταχῶ ποίω τῶ δικαίου
 τὸ κρᾶτος. καὶ πατὴρ πατὴρ αἰδέσιμος πρῶτοντι συζῶν, καὶ
 πᾶς πατὴρ, ὁ δ' ἔσλος δειπνῶν, καὶ τῶ δειπνῶν οὐδὲν ἔτερον
 παρὰ τῆς οἰκετῶν ἐννοίας ἀπολαύειν ποιεῖ. ὅτ' ἂν γὰρ ἰδῶσι αὐτῶν
 ἐπισηκίᾳ χαίροντα καὶ πρῶτος ἀπασιν προσφερόμενον, πρὶ πολ
 λῶν ποιοῦνται ὁ δ' αὖ μᾶλλον, πατέρων μᾶλλον ἢ δειπνῶν τῶ
 κεκτημένον νομίζοντες. φέρε δὲ ἡ δ' αὖ μᾶλλον ἡμετέρας ἀκριβῶς ὅτι
 τὰς αὐτῶν

ex παρρησίας
δοξα

τάσωμεν, ὅσα τῆς ἐπιφάνειας ἐκ τοῦ πᾶν ἡμερότητες ἀγαθὰ πρὸς
 γίνεται. οὐκ οὖν ὁ πρῶτος οὐλῶν μὲν τῆς ὁρώσιμης, οὐλῶς δὲ καὶ τῆς
 ἐκ τοῦ γνωρίμοις, καὶ οὐδ' αὖ ἐστὶν ὅς ἡμεροσὶ ἀνδρωποσὶ ἐπαυνόμεν
 ὅρ' ἀκῶν, οὐκ ἄρ' ἐπιθυμήσειμ' ἰδέσθαι καὶ ἀπάσασιν καὶ σωεχῶς ὁρᾶν,
 ὅν κέρδιος μέγα πλὴν τοῦ τριῖτος οὐλῶν ποιῶμεν, καὶ ὅπως χρῆσι 2
 μάτων ἡνέες πρὸς ἀλλήλους δ' ἐνεχθῶσι, ἐπὶ τὸν χρῆσιν καὶ πρῶτον
 ἐπιφέρονται, νομίζοντες πᾶσαν ἔξιν καὶ οὐλῶν καὶ λυθῆσεως τὰ
 κῆρας, ὅπως οὐλῶν ἐκείνους χρῆσιν καὶ καὶ ὅπως ἐν τῷ ἀνδρῶπι
 οὐλῶν καὶ ἐκείνους πρὸς ἀλλήλους, ἢ τοῦ δ' ἐκείνους ἡμερότης δ' οὐλῶν
 πᾶν γενέσθαι πρῶτος, τὸν δ' ἐκείνους εἰς ὁρών καὶ θυμὸν ἐκφερομένης.
 ὅν δ' ἄλλοι φανώσιμ' ἡνέες εἰς οὐλῶν ἀγῶν τὸν μαχομένης ἐξεί
 λοντες, οὐκ ἄρ' δ' οὐλῶν ἀδ' ἐσόμενοι φαίνεσθαι, ἐφ' ἐκείνους δ' οὐλῶν
 πρῶτον σὺμβουλον πρῶτος ὁ πρῶτος πᾶν πρῶτον, ὅπως ἐκεί
 νους σωεχῶς ἐπὶ ἀπὸ μόνους, ὅτι ὅπως οὐλῶν οὐλῶν ἐκείνους δ' ἐκείνους
 λος, πρῶτος φανῶν τὰ παραγέματα βεβαίως, ὅπως ὅπως καὶ τὸν
 μεμνηνότες ἡμερότης, καὶ οὐδ' αὖ αὐτῶν δ' ἐκείνους δ' ἐκείνους δ' ἐκείνους
 πρῶτον φθέγεσθαι πλὴν ἐκείνους ἐκείνους καὶ ὅπως ἐκείνους ἐκείνους
 ὅπως, τὸ σκότος ἀπὸ λαλῶντα χέως, οὐτως ὁ χρῆσιν δ' πρῶτος, πλὴν
 τὰς καὶ καὶ πλὴν μάχης, εἰς ἐκείνους καὶ ὅπως ἐκείνους μετὰ ἐκείνους τὰ
 χέως, ὅπως ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους, ὅπως ἐκείνους 3
 τὸν πρῶτον, ὅπως ἐκείνους τὸν θεοῦ φησὶν ὁ χρῆσιν, τίν' οὐκ ἐκείνους
 προσκροσθῆναι οὐκ ἐκείνους, μόνους τῆς ἐκείνους μετὰ ἐκείνους, ὅπως ἐκείνους
 νος ὁ οὐλῶν καὶ ἐκείνους ἀλλ' οὐλῶν τοῖς ἄλλοις καθιστάμεν, τὸν ἐκείνους
 τοῦ θεοῦ μιμᾶται καὶ δ' αὐτάμιν. ἐκείνους μὲν γὰρ ὅπως θεὸς καὶ πᾶν
 ὅλων καὶ πᾶν, τὸν ἀγῶν ἀγῶν ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους τῆς ἀνδρῶ
 πᾶν, εἰς οὐλῶν σωεχῶς ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους δ' ἐκείνους θεὸς αὐτοῦ

ὁμοῦ, χρυσὸς δὲ ἄνθρωπος ἀδελφούς καὶ συγγενεῖς καὶ οἰκείους πο-
 λεμοῦντας ἀλλήλοισι, ἀδελφεὶς πείθει τὸ νόμον τοῦ θεοῦ, καὶ πᾶσι
 ἔχθραν ἀποξείφωτας, φιλεῖ ἀλλήλους καὶ τὸ θεῖον ἐπίταγμα.
 καὶ μὴ ἀπορῶν τοῖς σώμασιν τοῖς ἐμμέτεροις τὰ νεύρα, τὴν κα-
 ρδίαν ἀνδρῶν ἐν οἰκίᾳ καὶ ἐκκλησίᾳ καὶ πόλει, σώμα μὲν γὰρ
 καὶ μέλη ἀλλήλων ἔθους ὀνομάζουσι, τοῦ παύλου τὸς ἀδελφούς, ὁ δὲ
 τὸν δῖον ἀσπιδίον καὶ μαχομένους εἰς φιλεῖν ἀγων, ἐβεβαίωσε
 τὸν παύλου τὸν λόγον, πείθω ἀπαντας μὴ ἀγνοεῖν τὰ μέλη, καὶ
 δὲ κατεδίφει ἀλλήλους, οὐκ οὐκ ἀλλήλους ὁ λόγος ἐκείνους, ὥστε πᾶσι
 αὐτοῖς ἔχει δάσμιον ἐν ἐκκλησίᾳ καὶ οἰκίᾳ καὶ πόλει, ὅτι εἰς ἡ-
 νος αὐτοῖς τοῖς ἀδελφοῖς καθιστάμενοι, ἢ ἔχει δάσμιον ἐν τοῖς
 σώμασιν τὰ νεύρα, συγκολλῶν καὶ συνάπτει τὸς δῖον ἀσπιδίον
 καὶ πολεμοῦντας ἀλλήλοισι, ταύτῃ μὲν τοῖς λαμβάνει πᾶσι δάσ-
 μιον ἐπὶ τῇ ἁλῶν ἑκάστοις, ὅτι ἅπαντες φανὴ πρῶτος ἐπὶ ἑκείνῃ συ-
 ζῶν, ὃς ῥαδίως εἰς ὄργην ἐκφερόμενος, καταγέλαστος εἶναι δόξεν
 ἅμα τοῖς πολλοῖς, ὅτι ἅμα ἐπιχαρῶν τὸς θυμουμένους πρᾶνται, τί γὰρ
 ἅμα γένοιτο χεῖρον ὄργην δαυλεόντων ἀνδρῶν, τίς δὲ τὸν τοῖς
 τοῦ ὄργου οὐκ ἀποξείφει τὸς ὀφθαλμούς, ἀλλὰ ὄργην, ἀλλὰ
 μὴ τοῖς ἀπαντῶσιν, ἀλλὰ δὲ τοῖς γένεσιν, ἅμα εἰς χρεῖαν κατὰ
 τὴν χρημάτων, οὐ ῥαδίως εὐπορεῖ τῇ κουφίζοντων πᾶσι πενίαν, κοι-
 νόις ἐσιν πολέμοις καὶ πολιτῶν καὶ ξένων, βοῶν καὶ κενεργῶν, πληθῶν
 τοῖς ἀπαντῶσιν ἐν τείνῳ, ῥητὰ καὶ ἄρρητα λέγων, τοῦ τριῶν τοῦ
 βλέμμα ταρατίζεται, τὸ πρόσσωπον οἰδαίνει, ἡ γλῶσσα λυσαῖ ῥαδί-
 ως, αἱ χεῖρες ἐπὶ πάντα φέρονται, τὰ τῇ δαυμονώντων ὁ τριῶν ἐξ
 γάζεται, ὅτι τὸς ὄργου θυμὸς μελὸς ἄνθρωπον, ἀπορήσας ὅτι εἴτε δα-
 μονῶν ἐλαύνει ὅτι ἀθλῖον, εἴτε ἐκὼν εἰς τσαντὶν δυνέχθη μακίαν.
 ὄργη,

αὐτοῦ

Miserere esse qui
de facinorosis

ὁρῶν δαίμων ἐκδοῖτο· αὐθαίρετο· μανίᾳ ἐρημίᾳ φρενῶν, ὁ θυμὸς
 μενέτω διαβόλου παίγνιον, ἐργαστήριον δαυμόμων, τὸ ἐκείνων
 πονηρίας ὑπερήτης ἄξιον· εἰπέ μοι τί μάλιστα βδολονται τὸν ἀν-
 θρώπου οἱ δαίμονες ἐργάζεσθαι; οὐχὶ γυνέας ὑβρίζουσιν; οὐχὶ τὰς μί-
 ρας χεῖρας τῆς γεγεννηκόσιν ἐπάγουν; οὐχὶ βλασφημίᾳ τὸν θεόν;
 τὰν τὰ τοίνυν ἅπαντα τῶν θυμουμένων ἐργαζώμεν καὶ ἀσεβείας ὁ θυ-
 μὸς ἐξεδίωκε αὐτὸν· γίνεται τῆς ὁρῆς δουλεύουσιν, οὐδὲ γὰρ κρεί-
 ττερ ἑαυτοὺς δύνανται ταχέως, οἱ δεδοκότες ἑαυτοὺς τῶν θυμῶν,
 ἀλλ' ὥσπερ ἐν χημῶνι καὶ ζάλῃ θαλάττης, κυβερνήτου μὴ παρόντος,
 παραλαμβάνοντα τὰ κύματα πλὴν ναῦν ἐρημον ὑποβρύχιον ποιεῖ
 ταχέως, οὕτως ὁ θυμὸς ὥσπερ τις σκηπτός καὶ χημῶν ἐμπεσὼν
 τῇ ψυχῇ, ἐκφρονα καὶ παραπλήγῃ ποιεῖ ταχέως τὸ αὐτῷ δου-
 λεύοντα, τί οὖν; εἰ φρονοῦσιν ἀνθρώπων ἐσιν, προσανασέλλουσιν τὴν
 νόσημα, καὶ πρὶν εἰς ὁρῆν ἐξενεχθῆναι, κατέχουσιν πλὴν ψυχῆς, καὶ
 τοῖς ἀπὸ τοῦ γραφῆς νοουθεσίαις κοιμίζουσιν τὸν θυμόν, εἰ γὰρ τῶν νοή-
 των ἐπωδῶν ἦκει τὰ θερία ἐξεδίωκε, τί θαυμάζεις εἰ τὰ λόγια τοῦ χρι-
 στοῦ ψυχῶν ἀγριότητος εἰς γαλήνην καὶ ἰσοψυχίαν μεταρρυθμίζου-
 σιν; τὰ χεῖρας, πᾶσα φησὶν πικρία καὶ ὁρῆς καὶ θυμὸς ἐκ κραυγῆς, ἀρδῆς
 τῶν ἀφ' ἑμῶν σὺν πάσῃ κακίᾳ, γίνεσθε ὅτι εἰς ἀλλήλους ἔχουσιν, εὐπλοῦ-
 λτοι, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς ἕαντις πρὸς τινὰ ἔχη μομφὴν, καθ' ὅσον καὶ
 ὁ θεὸς ἐν χριστῷ ἐχαρίσθη ἡμῖν, γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τῆς δεξιᾶς τοῦ
 οἰκτοῦ, τίνος ὀνομάζεσθαι μιμητῆς; οὐκ ἀγγέλων, οὐδὲ ἀρχαγγέλ-
 ων, ἀλλὰ τῶν δειπνῶν τῶν ὁλῶν, καὶ τοῖς κακίοις προδότης καὶ πάσης ἀρε-
 τῇ γέμοντες, ἀλλ' ὅμως ὁ πᾶντος ζήλωτος θεὸς τοῦς ἡμέρους ὀνομάσας,
 ἵνα διὰ τῆς μεγέθους τῆς ἡμῶν, προδότης εἶναι παιδεύσῃ τοῦς ἀκούοντας,
 ἵνα πᾶς ὁ ὑβριζόμενος ἢ ἀλλότῳ πάσχων διθυόμ, πρῶτος ἐνέγκῃ τὰς

παρὰ τὴν ἐν τῇ
 προσηγορίᾳ τῶν
 ὁρῶν.

Ερ 6. 4
 col 3

λοιδορίας, καὶ κρατήσῃ φιλὶ ὀργῆς, ὥς θεῷ μέλλωμ ἄκολουθεῖν ἣν
 θεῷ κρατῆρ φιλὶ ὀργῆς. τίνα γὰρ δὴ τὰ θεοῦ; ἄνωθερ ἢ ἅπαντα καὶ
 ὀρεᾶ καὶ ἀκούει, ἣν δὲ τῆς ἐπὶ γῆς ἐλεγομύνοις καὶ πρᾶπτομύνοις,
 ἀδικήματα πλῆλᾶ. εἰσὶν δὲ τινες εἰς τοσοῦτον ἥκοντες ἀσεβείας, ὥς ἐ
 βλασφημεῖν τὸν θεόν, ὅτ' ἅμ τι πρὸς τῷ πρᾶγμα τῶν λυποῦντων,
 ἐβλέπωντες εἰς τὸν οὐρανόν, οὐδ' ἐνός ἄνεχονται ῥήματι. ὁ δὲ
 θεὸς ἀνέχεται, καὶ τσαύτῳ ἔχωρ δάναμιρ τῷ λαμβάνειρ δίκην
 πρὸς τῷ ἀσεβοῦντων, οὐ δάναται λαμβάνειρ, εἰς πάντας τὺς ἡμέρας
 τάνοντα ἐκόλαζεν ὁ θεός, σφοδρὰ ἅμ ὀλίγοις ἢ τὸ σωζόμενον, καὶ
 οὐδ' ἅμ θύμηνουσι οἱ ζῶντες πρὸς τὰς ταφάς. διὰ τοιοῦτον φησὶν ὁ δα
 βίδ. ἔαρ ἀνομίας πρὸς τῆς κῆρυς, κῆρυς τίς ὑπερήσανται, ὅτι πρὸς σοὶ ὁ
 Ἰλασμός ἐστιν. νῦν δὲ καὶ ἣν αὐτῷ τῷ δίκῃ τῷ ἐάντ' φιλονεικῶν
 πῶς ὁ θεός, θεῷ μηδὲ δικάως κολάζει. ὅς τις οὐκ εἰσὶν ἐκείναι βούλονται
 θεῷ. καὶ δάναμιρ ἀνδραπῶν, πρῶτος ἐσὼ καὶ ἡμέρας καὶ φερέ
 τῷ γενναίως, ὅτ' ἅμ τι πάχην παρὰ τῷ ἄλλωμ δεινόν. ἀγαπᾷτε φη
 σὶν τὺς ἐχθρούς ὑμῶν, καλῶς ποιῆτε τῆς μισθῶν ὑμᾶς. προσέυχ
 ονε ὑπερὶ τῷ ἐπικραζόντων ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς, ὅπως γλῶσ
 σιν ὅμοιοι τοῖς πατρὸς ὑμῶν τοῖς ἣν τῆς οὐρανοῖς, ὅτι δὲ ἡλίον αὐτῶ
 ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροῦς ἐλεγεῖν, ἐλεγεῖν, ἐλεγεῖν ἐπὶ δίκαιους καὶ ἀδί
 κους. πολλὰ μὲν οὐκ εἰσὶν ἀρεταὶ χριστιανῶν ἀνδράσι πρέπουσαι,
 μείζων δὲ ἅπασων ἡ πραότης. τὺς γὰρ ἣν ταύτη διαλάμπουσα,
 μόνος θεῷ ζηλωτὰς ὁ χριστὸς ὀνομάζει. προσήκει τοίνυν ἡμᾶς
 ὅτ' ἅμ ὑπερήκῃς ἢ τύπῃ, ἢ ἄλλοις πρᾶτῃ δεινόν, ἢ συσχεζόμεν ψυχῇ πάν
 τα γενναίως ὑπομείνῃ, ὑπομεινόμενος ὅτι τῷ δειῖ μιμητὰς ἢ πρᾶο
 της ποιῆ. καὶ γὰρ αὐτὸς ὁ δεσπότης. ἐσωτῆς ἡμῶν ὑπερήκῃς, πλη
 γὰς λαμβάνων, προσηλθόμενος, εὐαγέζομενος, πρᾶως ἢ νέγνερ πῶς
 ἰουδαίωμ

μαρτυρ. v.

ἰσθ' αὐτῶν μανίαν, καὶ τοσαύτῳ ἔχωρ δ' ὥαμιρ τῷ λαβῆρ δ' ἰκλῶ
 πρὸ τῶν ἄσεβοῦντων οὐκ ἔλαβερ, ἀλλὰ τὴν μὲν δ' ὥαμιρ ἔδειξερ, ὃν
 τῷ σῆσαι τὴν γλῶττι νεκρούς ἀνασῆσαι, ὃ κρύψαι δ' ἡλτορ, καὶ νύ
 κτα τὴν ἡμέραν προῖσαι, τὴν δὲ πρᾶοτήτα καὶ φιλανθρωπίαν ὃν
 τῷ μηδ' ἓνα τῶν ἡσεβηκότων κολάσαι, ἵνα μάθωσιρ ἅπαντες οἱ τὰς
 ἄσεβ' εἰς χεῖρας προσάγοντες τῷ δειπνότη, ὅτι ξαδίως ἄρ' ἔνδε μα
 νέντας ἐκόλασε, ὃ ξαδίως οὕτως σείσας τὴν γλῶττι, ὃ τὸν ἡλτορ ἔ
 ἄφηνς ἀφανῆ γενέσθαι προσέειπε, νῦν δ' ἐπειδ' ἡμέρ' ἔσιρ ἡμερῶς, καὶ πρᾶ
 ως φέρει τῇ μανίαν τῷ ἄσεβῳ, οὐκ αὐτὸς μόνος ἡμέρως ἡνέχετ' ἑ
 σαυ
 ροῦντων, τῶν βλασφημῶντων, ἀλλὰ καὶ τὸν πατέρα παρεκάλει μὴ
 χρῆσθαι καὶ τῶν ἄσεβῶν τῆς οὐρανίου βέλεσιρ, ὅτ' ἄρ' οὐ σοὶ πά
 χοντα δ' ἐνὸρ καὶ ἀφόρητόντι, ὃργῇ παραστῇ ὃ θυμὸς, ἀναμνηστικὴ
 φησι τῷ χρῆσθαι πρᾶοτήτῳ, ὃ ταχέως ἡμερῶς ἔσθ' καὶ πρᾶος. οὐκ
 αὐτὸς μόνος ἐκ φησι ἡμερότητ' τὰ μέγιστα κερδαίνωρ, ἀλλὰ καὶ
 τὸν ἐχθρόν ὥφελῶρ καὶ χρυσὸν εἶναι παιδεύωρ, ὅτ' ἄρ' ἴδῃ σε τὸν
 τὰ ἔχοντα πᾶχοντα πρᾶως φησι ὃργῆς ἀνεχόμενον, ταχέως καὶ αὐ
 τὸς ἐπιφθῆς ἔσθ' καὶ χρυσὸς, ὃ δ' ἐν θυμῷ ἀπορρίψας, ζηλωτὴς ἐπι
 θυμῆσαι γενέσθαι φησι τῇς ἡμερότητ' ὅς τις οὐκ ἐθέλοι τὴν θυμῶν
 νῦν νικᾶρ, γενναίως φερέτω τὰς ὑβρεας καὶ τὰς πληγὰς, καὶ πολλὰ
 ὀφείτω μεταβολῶν τῷ μεμνηότῳ καὶ τίπποντ' ὃν δὲ καὶ αὐτὸς
 ὑπὲρ φησι ὃργῆς ἡττηθεὶς τῆς ἰσοῦς ἀμύνασθαι ἀποδράζει τὸν ἐχθρόν, οὐ
 δέποτε πέρας ἔσθαι τῆς ὃργῆς καὶ τῆς μάχης, ἀλλ' αἰεὶ μεμνηότες καὶ
 λυτῶντες, καὶ νικᾶρ ἀλλήλους ἐπιθυμοῦντες τὰς λοιδορίας καὶ
 τὰς πληγὰς, εἰς ἀπέραντον πόλεμον καὶ μάχην ἐκφέρονται, ὥστε
 βουλευόντες ἀλλήλοις, συκοφαντίαις ἀπάγοντες, ἐπιτορκαῖρ τολμῶν
 τες, ὃ μήτε εὐφράσασθαι, μήτε ἀνηκούσθαι κατ' ἡγορᾶν μελετῶντες, ὃν
 ἡμέρ'

ex matheandine po
 (ubi tantum sed et
 iniqua allegoria
 fuerit

Incaudat / sine
 fine ostendit

ἡμέρᾳ μὲν ὡς ἄνθρωποι λυτῶντες ἐζητοῦντες τὸν ἐχθρὸν, ὃς δὲ νυκτὸς
 τὸ πλεῖστον ἀναλίσκοντες, οὗ ὅθεν βουλευέσθαι τί κακὸν καὶ ῥᾶ-
 πῆμ ἐπιβουλὰς. τοῖς τοιούτοις οὐδὲ ὁ ὕψιστος καθαρῆναι παθημά-
 τω, ἀλλὰ τὸν ἐχθρὸν παρῆναι καὶ λοιδορεῖσθαι καὶ τύπῃν νομί-
 ζοντες, ἐκ τῶν ὕψων ἀναπνέουσιν, ἐρῶντες οὐκ ἀλλήλων σφα-
 γῆς πλεονῇ ἢ τραπέζης. ἔτεροι δὲ ὑπὸ τῆς ὀργῆς μεθύνοντες,
 συνοφθάντας μισθίζοντες, καὶ πράγματα ἀμύθητα παρέχον-
 τες ἀλλήλοις, ὅσων ἂν πλείω κακὰ παράχουσιν ἀλλήλοις, πε-
 σούτω μᾶλλον εἰς μανίαν ἐρεθίζόμενοι. ὅθεν γὰρ φασιν τῶν μεθύ-
 οντων πάσχαμ, ὑπὸ οὐκ ἀπώλει μέρους, χαλεπωτέραν δὲ φασί-
 ναι ἐκφέρειν, τὴν πάχουσιν οἱ δὲ αὐτὸντες ὀργῇ ὑπὸ οὐκ ἀμέτρου
 φιλονητίας, εἰς μείζω καὶ χαλεπωτέραν ἐκφερόμενοι μανίαν. ὁ μὲν
 δὲ ἄλλος ἐκάλεισε, ὁ δὲ πόρνευε ἢ ὁρμὴν μὲν ἀνόητος, ὁ δὲ μακρόμορος,
 ὁ μὲν κλέπτει καὶ ἀδικοῖ, ὁ δὲ πάσης πονηρίας ἀνάμεσον. ἔτι καὶ ὑπὸ
 οὐκ ὀργῆς μεθύνοντες, συμπολακέντες ἀλλήλοις μικροῦ δέου, τὰ
 τῶν δεινῶν μιμοῦνται, τύπτοντες, λακτίζοντες, δάκνοντες, κατακ-
 τήντες τὰ σώματα, οὐδενὸς φειδόμενοι μέρους, οὐκ ὀφθαλμῶν,
 οὐκ ὠτῶν, οὐκ ῥινός, οὐκ προσώπου, οὐκ ἄλλου μέλους τινός, ἀλλὰ
 συζῶντες ἀλλήλοις καὶ κατακτόφοντες ἑαυτοὺς, καὶ τί κακὸν οὐ
 ποιήσαντες, ἀναχωρεῖσιν ἐκ τῆ μάχης. οἱ μὲν ὀφθαλμοὺς ἐκκοπέντες,
 οἱ δὲ ὦτα, οἱ ἤ χεῖρες, οἱ δὲ ἄλλοι τοῦ σώματος μέρη, πλεονῇ τῶν
 ψυχῶν ἢ τῶν σώματι δὲ φειδόμενοι, μεμνηότες, πρὸς φρονοῦντες, λυτῶν-
 τες, ἀγνοοῦντες δὲ νόμον τοῦ θεοῦ καὶ σωτῆρος, τὸν κελεύοντα, ῥᾶ-
 πίζομένους καὶ τυπόμενους καὶ τὰ ἄλλα πάσχοντες, ἡσυχασού-
 σκ τῇ ψυχῇ πάντα φέρειν γενναίως, καὶ νικᾶν τῇ πραότητι. ὁ μὲν
 τῶν ἀδικοῶτων θυμὸς οὐ γὰρ τὸ τοιοῦτον ποιεῖ, ἐπαίνεται μὲν ὑπὸ δὲ ἄν-
 ῥωπῶν

ἡρώδης, σφαίνονται δὲ ὑπὸ θεοῦ καὶ σωτῆρος. οἱ ὅσοι χρεὶ
 κατεργεῖται, καὶ τῶν ὀργιζομένων ἡμέρας ἀνέχεσθαι, βλέποντας
 πρὸς τὸν σέφανον, ὃν ὁ θεὸς ἐτοιμάζει τοῖς ἐπισηκέσι καὶ χρηστοῖς.
 ἄτοπον γὰρ τοῖς ἡ γυμνικῶν ἀγώνων ἀθληταῖς, καὶ κονίοντος τοῦ
 καὶ πληγῶν καὶ τραυματῶν ἀνέχεσθαι, πρὸς δόξαν κενὴν, καὶ
 σέφανον οὐδ' ἐνόησεν ἀξίον βλέποντας, ἡμᾶς δὲ τοῖς ὑπὸ χριστοῦ σε-
 φανῶνται μέλλοντας, μὴ κρατῆν ὀργῆς, μηδὲ πάντα φέρειν γεν-
 ναίως, ἀλλὰ βραχέως ἡδονὴν καὶ θυμὸν ἀδικοῦ τῆς ὧν οὐρανοῖς
 προτιμᾶται τιμῆς τε καὶ εὐδοξίας. καὶ μὴν κακῶν ἀγαθῶν ἴσμεν, ὅτι πολ-
 λῶν ὄντων καὶ μεγάλων, οἷς ὁ τῶν δικαίων κεκόσμηται βίβλος,
 τοῦτο πρὸ τῶν ἄλλων λαμπρὸν πεποιήκειν τοῖς ἀνδράσι, τὸ χρυσοῦ
 τητι συζῆναι, καὶ τοῖς ἀδικοῦσιν ἡμέρας προσφέρεισθαι. τοῦτο γὰρ
 ὁ μωσῆς πρῶτος ἀνεχώρησεν. καὶ τῶν ἰουδαίων μανίας, καὶ ταῖς
 εὐχαῖς τοῖς ἐχθροῖς διασώζων, τῆς ὧν οὐρανοῖς τιμῆς τε καὶ εὐδο-
 ξίας, πρὸ τῶν ἄλλων ἀπελάυσεν, καὶ τὸν θεοῦ φίλος ἐκλήθη.
 τοῦτο δὲ ὁ δαβὶδ τῶν ἐχθρῶν καὶ πολέμων φασάμηνος, εἰς πολ-
 λὴν εὐνοίαν καὶ φιλίαν τὸν θεὸν ἐπεσπάρσατο. ὅσωντα γὰρ
 ἀνδρωπομοῦ τοῦτο κοσμεῖν δάμναται, διαφερόντως δὲ τοῖς ὧν ταῖς
 ἡρώδης, τὸ γὰρ πάντα ποιῆν ἐπιτρεπομένη τῆς βασιλείας, κα-
 τέχευεν αὐτὰν καὶ τὸν τῶν θεοῦ νόμον ἡγεμόνα ποιῆσθαι τῶν ἔργων,
 μέγα μὲν εἰς εὐφημίαν τε καὶ δόξαν. καὶ μὴν καὶ πάντες καὶ πέτρος
 τῆς οὐρανίας ἀφίδοι ἀφάμνητοι διὰ πλὴν ἀρετῶν, ἢ σωέσθαι,
 ἀπὸ τῆς ἡμερότητος μάλλον, ἢ τῶν ἄλλων ἐξέλαιμα ἀγα-
 θῶν, τοῖς λοιδοροῦσιν τιμῶντες, τοῖς ἐχθροῖς εὖ ποιοῦ-
 ντες, τοῖς καταλιδοῦσιν πολλὰς ταῖς εὐχαῖς διασώζοντες.
 ἡρώδης γὰρ τοῦτο μάλα κεχαρισμένον ἔχει τοῖς ποιοῦ-

Strophos

τες, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν ἐν οὐρανότης θαυμαζόμενον, δι' ὅπερ
 αὐτοῖγε τὸν ἑαυτῶν βίον ἡμερότητι κοσμοῦντες ἐφάνησαν, ὅτι τῶν
 ἄλλους ἀνδρώπων ἐπὶ ταύτην παρακαλοῦνται. ἐπεὶ καὶ τὸν σέφα
 νομ ἐν τοῖς ὑπὲρ τοῦ ἐυσεβείας κινδύοις, ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν ὀρῶντες
 ἐυχόμενον ὁμοίως ἐπὶ τῇ πρᾶοτητι καὶ τῇ ἀγῶσιμ διαμαρτ
 ρον. ἐπεὶ δὲ τὸν τοῖνυν πρᾶοτουν, ὅτι τοῖνυν ἡγεμόνας ἐπὶ τῇ κείνῃ ἐχο
 μιν, παρακαλέσωμεν ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, τοῖς ἐκείνων ἵχνεσιμ ἐπὶ
 οἷα, καὶ διὰ πρᾶοτουν τοῦ θεοῦ λατρεῖν, ὡς ταύτῃ μαλλον ἀν
 μένωσ διεχομένῃ τῷ λήτρεγι, καὶ τὰς ἄλλας ἀποτάξας ἀρετάς, ὅ
 γὰρ ὁ θεότατος παῦλος, ἀρετῶν ἀποσολὸν δὲ βλάστησιν, ἐκ τῆ
 ἡμερότητος μάλισα βόλεται ὅτι τῇ χρυσοῦ δῖακονομ φαίνεσθαι. καί
 τι πρὸς αὐτὸν εἰπὼν, εἴγε λέγειν ἐβόλετ τὰ κοσμοῦντα ὅτι ἀπο
 σολομ, διαμόνων ἐλασιμ, νεκρῶν ἀνάστασιμ, ἀλλ' ὅμως πάντα ὑπὲρ
 βὰς ἐκείνα, τῷ ἐν τοῖς ἡμεσίμ ἐπὶ τῇ κείνῃ ἀνω καὶ κάτω διεξέρχε
 ται, ὅπως ἡμέρας προσενήνεκται τοῖς ἐχθροῖς, διεξίωντε καὶ λεί
 γωμ, ἵνα πείσῃ καὶ ἡμᾶς, τῇς οἰκείοις ἵχνεσιμ ἐπεισθῇ, ὅτι χρυσοῦς ἐ
 να ὅτι πρᾶος, δῖακονομ οὖν τοῖς ἀγίοις ἐκείνοις ἀκολυθῇ, κακείνους
 πεισθῇ τῷ βίῳ παραδείσῃ, ἵνα πᾶσιμ τοῖς καλοῖς ἐκλάμπντεσ
 τῶν ἐπὶ κλημένων πύχωμον ἀγαθῶν, πρὸ τοῦ μεγάλου
 θεοῦ ὅτι σωτῆρος ἡμῶν, δι' οὗ καὶ μεθ' οὗ πατρὶ σὺν τῷ
 πνεύματι ἀγίῳ, πάντες δόξα τιμὴ καὶ κράτος
 εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων
 ἀμήν.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΗ ΔΕΙΝ ΑΝΑΘΕΜΑ

τίτην ζώντας ἢ τελευτώντας.

ΡΩΗΝ ἢ πρὶ ἀκατάληπτος γνώσεως θεῶν δὴταλεγό-
 μινος πρὸς ὑμᾶς, καὶ πρὸς τοὺς λόγους κινήσας ἀπε-
 δείκνυσιν ὅτι γε γραφικῶν φωνῶν, καὶ ἀπὸ φυσικῶν
 λογισμῶν, ὅπως ὁ αὐτῶν ταῖς ἀσάφεις διανοήσεσιν
 ἀνέφικτός ἐστιν παύτελως ἢ τοῦ θεῶν κατὰληψις, ἐκείναις ταῖς ἁπλοῦς
 μακαρίαν πλιτενομύλαις διαγωγίω. καὶ ὅτι ἐν πάσῃ χαυνώσει καὶ
 ἐν σὺ βίῃ ζῶντες ἡμεῖς καὶ πρὸς πᾶσαν θύενηχθέντες κακίαν, τὸ καὶ ταῖς
 ἀσάφεις οὐσίαις παντελῶς ἀγνοούμενον, ἐπιχειροῦμεν λαβεῖν. ἥν
 κιστῶν λόγων ὑποθέσειν ἔχοντες, πλὴν κρίσις τῆς αὐτῆς λογισμῶν,
 ταύτων πλὴν πρὸς τὴν ἀκρόντων κενὴν δόξαν, μήτε τὴν θεῶν γραφῇ καὶ τῇς
 τῶν φύσεως τοῦ λογισμῶν πρὶ γραφόντες, μήτε τῇ θεῶν γραφῇ καὶ τῇς
 παρὰ σὺν ἐσώμην, ἀλλὰ δὴ κενὴν ὑδάτος χύμεν, τῇ φρενίτιδι φθι-
 ναυτῶν προλήψεως ὑπερσώμνοι εἰς ποσά τινι ἀμαρτίαν ἐκπεπῶ-
 καμην. φέρε δὴ καὶ πρὶ ἀναθέματα ὑμῶν τὰ εἰκότα διαλεχθέντες,
 δεῖξαι τὴν δάναμις τὸς τοῦ μηδενὸς νομιζομένης κακοῦ,
 παύσομαι θύε αὐτῶν τὰ ἀχαλίνωτα σόματα, πλὴν νόσον ἥν ὡς ἐτυ-
 χεν αὐτῶν κεχρημύλων ὑμῶν ἐκκαλύπτουντες, εἰς τὸ αὐτῶν γὰρ καχε-
 ξία ἤλασε τὰ ἡμέτερα, ὅτι καὶ ἐχάτως ἔχοντες, ἀγνοούμεν τὰ χείρονα
 τῶν παθῶν καὶ ὑπερβαίνοντες, ὥς πλὴν προφητικῆν φωνὴν εἰς ἡμᾶς πλε-
 ραθύνει, ὅτι οὐκ ἔστιν μάλα σμα ἐπιθῆναι, οὔτε ἔλαισιν, οὔτε καταδέ-
 μου, πόθεν ἢ ἄρξομαι πρὶ τῶν τῶν κακῶν διαλέγεσθαι; ἀπὸ τῶν διατά-
 ξειν ἥν δὲ παλαιῶν ἐντολῶν, ἢ ἀπὸ τῶν ἀλόγων ἀπαίδευσις καὶ ἀνα-
 σκεῖαις ὑμῶν, καὶ ἄρα οὐ γελῶμαι πρὸς τινῶν ταῦτα λέγων ὅτι θύε
 σκεῖαι δόκω; ἄρα μὴ καταβοῶμαι ὅτι τὰ σκυθρωπὰ ταῦτα ὁ δὲ

κρύωρ ἄξιον δὲ ἰαλεῖσθαι μέλλω, ἀλλὰ τί πάθω, ἀλγὼν καὶ δὲ τῆς προίμου
 πλὴν δὲ ἰαίνομαι, ὅτι τὰ σωτάρια καὶ κόπιομαι, πλὴν τσαύτῳ ἀναλκασί-
 ας ὁρῶν, ὅτι πλὴν ἰσθαι κινῶν προνομίαν καὶ πλὴν τῆς ἐθνήων δυσέβειας ὅτι
 πρόβαλε τὰ ἡμέτερα. θεωρῶ γὰρ ἄνδρας προίω, μήτε λογισμὸν
 πεπωπιδευμένον ἐκ τοῦ θείας γραφῆς κεκτημένους μήτε δὲ αὐτῆς
 ὅπως τι τῆς γραφῆς ἐπισαμένους, καὶ τὰ πολλὰ ἐκθερῶν σὺν πᾶσι,
 μεμνῶτας καὶ ἐρεχελουῦντας, μὴ εἰδότες μήτε ἀλέγουσι, μήτε
 περιτίνων διαβεβαιουῦνται, αὐτὸ τοῦτο δογματίζον ἀμαθῶς μόνον
 τλημῶντας καὶ ἀναδεματίζον ἅπαντες οὐκ ἴσασι, ὥς γελᾶσθαι τὰ ἡμέ-
 τερα παρὰ τῶν τοῦ πίστεως ἀλλοτρίων, μήτε πολιτείας φροντίζον-
 τας ἀγαθῆς, μηδὲ ἀγαθοεργῶν μεμαθηκότας. οἱ μοι τῶν δυνάμε-
 οἱ μοι. πόσοι δίκαιοι προφῆται ἐπεδύμησαν ἰδεῖν τὰ ἀεὶ δόμῳ
 καὶ οὐκ εἶδον, καὶ ἀκούσαι ἀκροῦσθαι, ὅτι οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἡμεῖς
 πούρις ἐμπάζομεν. προσέχετε τῆς ἀκροῦσθαι παρακαλῶ μὴ ἵπτε-
 παραξύνωμην. ἐν γὰρ ὁ δὲ ἀγγέλων λαλήσεις λόγος ἐγένετο βέβαι-
 ος, καὶ πᾶσα παρὰ βασίς καὶ προνομή ἐλαβεν ἐν δικῶν μιᾶς παρὰ
 αὐτῶν, ὡς ἡμεῖς ἐκφευζόμεθα τηλικαύτης ἀμεληθέντες σωτηρίας, εἰπέ-
 γὰρ τίς ὁ σκοπὸς τοῦ εὐαγγελίου τοῦ χάριτος, τί ἡ δὲ ἰσθαι σαρκοῦ τοῦ
 τῆς θεῆς προνοίας, ἵνα ἀλλήλους δάκνωμεν, ὅτι κατεδίωκον, ὅτι μὴ καὶ
 πανταχῶς τὰ ἡμῶν χριστὸν κελύμεν, ὅτι νομικῆς διατάξεως ὄντας, μὴ
 ζόντως παρὰ ἡμῶν πλὴν ἀγάπῃ ἀπαιτοῦνται. ἐκὲν γὰρ φησὶν, ἀγαπῆ-
 σαι ἑμὲ πλησίον σου ὡς σεαυτὸν. ὅντα οὖν καὶ καὶ ἐκὲν καὶ ἐκὲν
 πλησίον, ἄκουε αὐτῶν τῶν χριστοῦ λέγοντος, ἀνδρωδὸς ὡς κατέβαινε
 ἀπὸ ἱερουσαλὴμ εἰς ἱερουσά, καὶ λησῶν προῖεπεσε, οἱ καὶ ἐκδιέκριντες αὐτὸν
 καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον ἀφέντες ἡμιθανῆ. ἡμῶν συγχυρίαν ὅτι
 οὐδὲ τις κατέβαινε, ὅτι τῇ ὁδοῦ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπροσέλαβεν, ὁ

μοίως.

μοίως καὶ λευίτης γενόμενος καὶ τὸν τόπον ἰδὼν ἀνταρξήλαθες, σα-
 μάρεϊτης δ' ἐτις ἐλθὼν εἰς Σμτόπρμ ὁ ἰδὼν αὐτὸν ἐπὶ λαγχνίῳ, καὶ
 προσελθὼν κατέδυσεν τὰ ῥαῦματα αὐτοῦ, ἐπιχέων ἑλαορ ὁ οἶνον,
 ἐπιβιδάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῶος, ἡγάγετο εἰς πανδοχεῖον ὁ
 ἐπὶ τῷ αὐτοῦ ἐκβαλὼν δύο δυνάρεϊα ἔδωκεν ὅτι πανδοχεῖν τῶν
 ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, ὅτι ἂν προσδωκάνησιν, ὅτι ὅτι ἐπ' ἀνέρες χεῖρ
 μετὰ πόδω σοι. τίς οὖν ἦν τριῶν πλησίον γεγονέναι σοι δοκεῖ
 ἐμπεδόντος εἰς τὴν λησείαν, ὁ δὲ εἶπε, ὁ πρὶν μετ' αὐτοῦ τὸ ἔλεος.
 εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ ἱεροῦς, πορεύου καὶ σὺ ποίει ὁμοίως. βαβαὶ τοῦ θαύ-
 ματος, οὐχ ἱερέα, οὐ λευίτην εἶπερ πλησίον, ἀλλ' ἐκείνον τὸν καὶ τὸ
 δόγμα ἐκβεβηκέναι ὑπὲρ τῶν ἰσθμίων, τὸν ὁμαρεῖν τὴν φημί, τὸν ἄλ-
 λότριον, τὸν πρὸς βλασφημοῦν, ἐκείνον μόνον εἶπερ πλησίον,
 ἐπεὶ ἡ παρ' αὐτῷ εὐρέθη τὸ ἔλεος. ταῦτα τὰ ῥήματα τοῦ ἱεροῦ τοῦ θεοῦ,
 ταῦτα καὶ διὰ τῶν οἰκείων ἔργων ἐλθὼν ἐπεδείξατο, οὐχ ὑπὲρ τοῦ
 λωρ μόνον ὁ ἰδὼν ἀποθανόν, ἀλλ' ὑπὲρ ἐχθρῶν, ὑπὲρ τυράννων,
 ὑπὲρ γοήτων, ὑπὲρ μισούτων, ὑπὲρ τῶν σαυρώσαντων, οὐκ ἐπὶ
 τὸ κόσμον κατὰ βολῆς ἡδὲ ἐσομένων τριτόντων, καὶ προειδὼς ἐδημιόεργον
 σε, καὶ καὶ τὴν πρόγνωσιν τῇ ἀγαθότητι, καὶ ὑπὲρ τούτων τὸ ἴδιον ἔλεος
 χερμαίμα, ὑπὲρ τούτων τὴν σφάγιν κατεδείξατο, ὁ δ' ἄρτος φησίμ
 ἡ σάρξ μου ἐσιν ἢ ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῶν κόσμων ζωῆς, καὶ πάντες δὲ
 ταῦτα ἐπισέλωμαι λέγει, εἰ ἔχθροὶ ὄντες κατηλλάγημι ὅτι διὰ
 διὰ τὸ θανάτου τῶν αὐτῶν, καὶ πάλιν ὅτι τῇ πρὸς ἐβραίους, ὑπὲρ παν-
 τος αὐτὸν λέγει γένεσθαι θανάτου. εἰ τοίνυν ταῦτα γενένηται παρ' αὐτοῦ,
 καὶ τούτων τούτων τῶν ἐκκλησίᾳ πληροῖ, καθ' ἑκάστην ὑπὲρ πάν-
 των τὰς ἐκκλησίας ποιῶμεν, πῶς σὺ τολμᾷς τὰ αὐτὰ φθέγγεσθαι. εἰ
 περ γὰρ μοι, τί ἐσιν τοῦτο ὁ λέγεις ἀνάδεμα; ὅρα ὁ λεγεις, ἐπὶ

εσσα τί φῆς, ἔγνωε πῶν τὸτ' ἀνάμιρ; καί τοί γε ἦν τῇ θεοπνεύ-
 σω γραφῇ ἐνεήσαε, ἐπὶ τῇ ἱερῇ χάριτι λεγόμενον, Ὁ ἀναθεματίζεις πᾶ-
 σαρ πῶν πόλιν κυρίῳ θεῷ σε. Ὁ παρ' ἡμῶν ἄχρη τῇ σήμερον ἡμέ-
 ρας, κοινὴ σωθήσεται πᾶσι κενεράττηκερ, ὁ δ' εἶνα τὸ δε πεπρινκῶς, δ'
 ἀνάθεμα εἰς τόνδε τὸν τόπον ἀπήγαγεμ. ἄρα γε τοι τότ' εἰς δ' ἀνά-
 θεμα; καὶ τί γε τοι ὥς περὶ Ἰνθ' ἀγαθὸν λέλεκται δ' ἀναθέσθ' θεῷ.
 τί οὖν εἰς μὲν λέγεις ἀνάθεμα; ἀλλ' οὐκ ἀναθέσθαι οὗτος δ' ἰαβόλω
 καὶ μνηέτι χάραμ σωτηρίας ἐχέτω, γενέσθω ἀλλοτρίος ὅτ' τοι
 χρισθ. καὶ τίς εἰ σὺ ταύτης φησὶ δ' ἐξείας καὶ φησὶ μεγάλης διαάμεως
 τότε γὰρ καθίσθ' ἡδὲ τοι δεῖξ' καὶ εἴσεται τὰ μὲν πρόσβατα ἐκ δεξιῶν,
 τὰ δ' ἐξ ἑφ' ἰα δ' ἐξ ἐναντίου μου. τί οὖν τὸ τοσαύτης ἐπελάθου ἀξίας, ἥς
 κοινὸν μόνον τῷ ἀποστόλῳ ἡξίωται, καὶ οἱ καὶ πᾶσαρ ἀκρίβειαν
 τὸτ' ὥς ἀληθῶς γεγονότες δι' ἀδόχοι πληρεῖς χάριτος καὶ διαά-
 μεως, καὶ μὲν ἐκείνοι πῶν ἐν πολλῷ ἀκρίβως φυλάξαντες, ὥς τὸν ὀφθαλ-
 μὸν τὸν δεξιὸν δ' ἐξορῶντες, οὕτως τὴν αἰρετικὰν ἐξω φησὶ ἐκκλη-
 σίαν ἀπέβαλον. ὁ πορ' ἐν δεξιῇ ἔχει φησὶ μεγάλης αὐτῶν συμπαθείας
 καὶ ἀλγος, ὥς ἐπικαιρίου μέλους γενομένης ἀποκοπῆς. διὰ τὸ
 γὰρ καὶ δεξιὸν ὀφθαλμὸν τοῦτον ἀπεκάλεσεμ ὁ χρισθός, πῶν
 παρὰ τῷ ἀποσταλόντων συμπαθεῖν ἐν δ' ἐκνήμῳ. ὅθεν καὶ ἐν
 τὸτ' ὥς καὶ πᾶσι ἀκρίβειαν ἔχοντες, τὰς μὲν αἰρέσεις δι' ἡλεγχον
 καὶ ἀπέβαλλον, οὐδ' ἐνὶ δε τὸτ' ὥς αἰρετικῶν ταύτων ἐπιζήμιον
 προσήγομ. τοι γὰρ δ' ὁ ἀπόστολος ἐν δυοῖν μόνοις τόποις πῶν φω-
 νῇ ταύτων δ' ἀνάγκη φαίνεται εἰπὼν, οὐχ ὁριστικῶς δε προσώπων
 ταύτων ἐπήγαγεμ. ἐν μὲν τῇ πρὸς κορινθίους ἐπιστολῇ, εἴ τις οὐ φιλεῖ
 τὸν κνείον ἡμῶν ἰησοῦν χρισθὸν ἢ τὸ ἀνάθεμα. Ὁ εἴ τις ὑμᾶς εὐαγ-
 γελίζεται παρ' ὁ παρελάβετε ἀνάθεμα ἔσω. τί οὖν ὁ μηδεὶς τῶν ἐλθ-
 φότων

φόντων τῶν ἡζυσίων τῶν πεποικημένων, ἢ ἀποφηνάσθαι τετόλμηκεν.
 οὐ τολμάς ταῦτα ποιεῖν ἐναντία τοῦ διεσποτικοῦ θανάτου διαπρατ-
 τόμεν. καὶ προλαμβάνει τῶ βασιλέως τῶν κρίσεων, βούλεσθαι
 μαθεῖν οἵατις ἐφθέρησαν ἀγίοις τις πρὸ τοῦ δι' αἰδοχῆς πρὸ ἀπο-
 σόλων γενόμενον. οὐ καὶ μαρτυρίου ἡξίωται, δεικνύει τὸ τῶ λό-
 γου τὸ φθαρτικόν, τοίνυν ἐκρήξατο ὑποδείγματι. ὁμ τὸ ὅσον δὲ περὶ
 διεῖς ἐαυτῶ ἀλουργίδια βασιλικῶν ἰδιώτης τυγχάνων, αὐτὸς τε οἱ
 οἱ αὐτῶ σωεργήσαντες, ὡς τύραννοι ἀναιροῦνται. οὕτως ἐφη οἱ τῇ
 διεσποτικῇ ἀποφάσει χρησάμενοι, καὶ ἀνάθεμα τοῦ ἐκκλησίας πρὸς
 πάντας ἀνδρωπομοί, εἰς παντελὴ ὅλεθρον ἀπάγουσιν ἐαυτοὺς, τῶν
 ἡζυσίων τοῦ ἰοῦ ἀφασχάζοντες. ἄρα τὸ τυχόν εἶναι τὸ τοῖς τοῖς ἡζυσί-
 ον, τὸ πρὸ καιρῶ καὶ κριτοῦ τῇ ποιαντῇ ἀποφάσει κατὰ δικάσαι
 τινά; τὸ γὰρ ἀνάθεμα παντελὲς τῶ χριστοῦ ἀποκόπῃ. ἀλλὰ τί λέ-
 γουσιν οἱ πάντα διανοί τῶν κακίαν; αἰρετικὸς φησὶν ἐκένω γέ-
 νηται, ἐνοικοῦ τὸν δι' αἰσολογίαν ἔχων καὶ λαλῶν καὶ τῶ θεοῦ ἀδικί-
 ας, καὶ πολλοὺς δι' αἰ πιθανολογίας καὶ κενῆς ἀπάτης εἰς βυθὸν
 ἀπωλείας ἀπάγων, καὶ δι' αἰ τῶν ὑπὸ τῶν πατέρων ἐκβέβληται,
 μάλιστα δὲ τοῦτου διδασκαλῶ μοῖραν τοῦ ἐκκλησίας ἀποτεμῶν,
 ἢ δι' αἰ παυλιανὸν ἢ ἀπολινάριον λέγοντες. πρὶ γὰρ τοῦ ἐκείνου τῶ
 τῶν δι' αἰφορῶν, ὁ λόγος τοῖς πλείοσι καλῶς τῶν καινοτομίαν διέ-
 φυγεν, δι' ἐλέγχων τῶν πλάνων ἐν τοῖς μοιχοῖς τοῦ δι' αἰνοτάτης πρὸ
 λήψεως κρατῆσθαι. διδασκῶν ἐν πρᾶσσει παρὰ δὲ τῶν ἐναντιοῦν
 τιλεμνύουσιν, μήποτε δὴ αὐτοῖς ὁ δεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀλη-
 θείας, καὶ ἀνανήψουσιν ἐκ τοῦ τῶ δι' αἰβόλου παγίδος ἐξωγερμένοι εἰς
 ἐκείνην θέλημα. ἔκτενον τῶν τοῦ ἀγάπης σαγηνῶν, ἵνα μὴ τὸ χωλὸν
 ἐκτραπῇ, ἀλλ' ἵνα μὴ ἄλλοι. δειξὲν ὅτι πρὸς ἐκ πρὸς δι' αἰθέσεως δὲ οἰκῶν

ἀγαθὸν βέλτε πρῆσαι κοινόν, ἐπίβαλε δὲ γλυκὺ ἀγκίστρον τὸ συμπα-
 θείας, τοῦτως ἔνευνέ τις τὰ κεκρυμμένα, ἀνάσασον ἐκ τῆς βάθους τῆς
 ἀπωλείας τὸν κατὰ δυνάμει τὸ φρόνημα, τὸ νομιθεῖν καλὸν εἶναι ἐκ προ-
 λήψεως ἢ ἀγνοίας, παίδευσον ὡς τὸ ἀριστολικῆς πρᾶξις ὁσέως ἀλλοτρίοις.
 καὶ μὴ βέλτε τὸν δέξασθαι τὸ πλὴν πλάνην ὑπερξέμενον ἀνθρώπων,
 κατὰ πλὴν τῆς προφητῆς φωνῆς, ἐκείνος ζωὴν ζήσεται, καὶ οὐ τὴν ψυχὴν σφ-
 ῆσθαι, εἰ δὲ μὴ βέλτεται ἀλλ' ἐμμελὲς φιλονεικῶν, ὅπως ἂν μὴ ὑπεύθυν-
 ος γλῶσση διαμάτῃ, μόνον μετὰ μακροθυμίας καὶ χρηστότητος, ἵνα μὴ
 πλὴν ψυχῆς αὐτῆς ἐκζητήσῃ ἐκ χειρὸς σε ὁ κριτής, μὴ μισῶν, μὴ ἀπρᾶ-
 φόμῳ, μὴ διώκῳ, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἐπιφάνῃς ἐλπίσιν καὶ ἀληθῆς
 πρὸς αὐτὸν ταύτην κέρδιον, καὶ μὴ ἐν ἑτέρῳ ὠφελῆς, αὐτῇ μεγάλῃ
 ληϊστικῇ, τὸν μέγα κέρδιος, τὸ ἀγαπᾶσαι καὶ διδάσκει πλὴν τῆς χρυσοῦ
 μαθητείας, ἐν τούτῳ γὰρ φησὶν γινώσκοντα ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἔσε, ἐὰν
 ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις, ἥς μὴ πρᾶξις, οὔτε γινώσκοντες μου κέρδιον θεῷ,
 οὐ πίσις, οὐ προφητεία, οὐκ ἀκτιμολογία, οὐ πλὴν ὑπὲρ χρυσοῦ
 μαρτυρία ὠφελῆς ἀπείρα, ὁ ἀπόστολος, ἐὰν ἔσθω φησὶν ἔχω τὰ μου-
 σήσια πάντα, τοῦ παῖσα πλὴν γινώσκοντες, καὶ πίσις, ὥς ὅτι μεθιστάνω,
 ἀγάπην ἢ μὴ ἔχω οὐδὲν ὠφελῆμα, καὶ ἐὰν ταῖς γλώσσῃς ἢ ἡ ἀγγέ-
 λων λαλῶ, τοῦ ἐὰν φωμίσωμαι πάντα τὰ ὑπάρχοντα, καὶ ἐὰν πρᾶξις τὸ
 σῶμα μου ἵνα καυθίσωμαι, ἀγάπην ἢ μὴ ἔχω, οὐδὲν εἶμι, ἢ ἀγάπην
 χρυσεύεται, οὐ φυσιοῦται, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, πάντα σέγει, πάντα ἐλ-
 πίσει, πάντα ὑπερμενεῖ, οὐδεὶς δὲ ὑμῶν ἀγαπητοὶ τριαύτως πρὸς χρυ-
 σὸν δι' ἅμας ἐνεδείξατο, οἷον ἡ ἀγία ἐκείνη ψυχὴ, οὐδεὶς ἐτόλμησεν
 ἀνθρώπων πλὴν ἐκείνους τριαύτως φέρεσθαι ῥήματα, αὐτὴν πλὴν ψυ-
 χῆς πρᾶξις ἐκείνη λέγων, ἀνταναπαλῶ τὰ ὑπερῆματα ἢ ὅτι θλίβω τὴν
 χρυσοῦ ἐν τῇ σαρκί μου, τοῦ δὲ, ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι ἀπὸ τῆς

χριστὸς ὑπὲρ ᾧ ἀδελφῶν μου καὶ τίς ἀδελφὴ καὶ οὐκ ἀδελφῶν καὶ πατρὶς
 ἔχω καὶ πατρὶς χριστοῦ διὰ θεοῦ, οὐχ ὕβρεις, οὐκ ἀνάγκας, οὐκ ἀναθέματα
 ἐπέφερον οὐδὲν. ἡ δὲ ἄρ οὐ τοσαῦτα ἔθνη καὶ πόλεις ὁλοκληρῶς προσέφε-
 ρον θεῷ. ἀλλὰ ταπνύμνοιο, τυπτόμνοιο, κολαχιζόμενοι, γέλω-
 τος πασὶ γενόμενοι, ταῦτα ἔπραττον, κολακεύω, προσκαλῶ, δέομαι
 νοῦ, οὕτως οὐκ ἐπὶ τὸς ἀθλῶναις τὴν εἰσοδομὴν προσάμενος, καὶ πάντας με-
 μνηότας εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν εὐρύω, οὐκ ὠνεΐδιον τὸ τῶν εἰδωλῶν,
 ἄθεοι ἐς εὐμῆς καὶ ἀσεβείας παντελῶς, οὐκ εἰπερ, πάντα θεοὶ ἡγεῖσθαι ὑ-
 μῶν, ὅτι θεοὶ μόνον ἀρεῖσθαι ὅτι δειπνῶν καὶ δειπνῶν ὅτι παντό-
 ῳ καὶ τίς παρὶς χόρμενος φησὶ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν,
 εὐρο καὶ βωμὸν ὃν ὅτι ἐπεγέγραπτο, ἀγνώστου θεοῦ. ὃν οὐκ ἀγνοοῦντες
 εὐσεβεῖτε, τὸ ὅτι ἐγὼ καὶ ἀγαλλῶ ὑμῖν. ὅτι θεομάτης, ὅτι πατρι-
 κῶν σωλάρχων. εὐσεβεῖτε ἵνα περ ἔλθῃς ἐπὶ εἰδωλολατρείας, καὶ τοῖς
 εὐσεβείας, διὰ τίς ἐπὶ πρὸς εὐσεβείας ἐπετέλλου τὴν οἰκίαν θεοσεβείας
 θεοῦ νομίζοντες σεβασμῶν, ὅτι πείσαντες ἑαυτοὺς. τὸ ὅτι μιμητὰς ὑμῶν γί-
 νεται πάντας προσκαλῶ, ἐὰν τὸν σὺν ὑμῖν, εἰ δὲ προγινώσκων καὶ
 εἰς τὴν ἐκείνῃ προσάγεισιν, καὶ εἰδὼς ὁποῖοις ἐκαστος ἡμῶν γενή-
 σεται, ὅτι πεποίηκεν διὰ τὸ τὰς δυνάμεις καὶ φιλοτιμίας τὰς παρὶς
 αὐτῶν πληρώσαι, οὐ γὰρ ἐπὶ κακοῖς κτίσει ὁ θεός, καὶ οὕτως ἦν κοι-
 νῶν ἡ εἰσὶν ἀγαθῶν, πάντας μιμητὰς αὐτῶν βεβλόμενος εἶναι, πῶς τὰ
 ἡνωτῖα πεῖσθαι, καὶ ὃν ἐκκλησίαν σωείχη, τὴν θυσίαν ἢ ἱερὸν ἢ θεοῦ ἐκτε-
 λῶν, οὐκ ἴσῃ ὅτι κάλαμοι σωτεθλασμένον οὐκ ἀπεκλάσας, καὶ σω-
 τῶν καπνίζόμενον οὐκ ἔσβεσας, τίς τὸ ὅτι ἡ δυνάμις ἄκουε, ὅτι ὅτι
 ἰσχύει καὶ τὸ κατ' αὐτὸν ἐξωκείλαντας οὐκ ἀπέβαλεν, ἄλλως οὐκ ἔαν
 ὅτι ἐλκύνει, ἐκαστος τῇ πλάνῃ προσέδωκεν. οὐχ ὑπὲρ ἢ τὸ λαῶν ἀγνο-
 μάτων τὰς ἐκείνης προσφέρει μῆν, ὑπὲρ ἐχθρῶν καὶ μισοῦντων καὶ δι-
 ωκόντων προσεύχεται, ὃν ἐτάλυσεν, ἰδοὺ τὴν δυνάμιν πληροῦ μῆν.

ἰδοὺ πρὸς ἀκαλοῦ μὲν ὑμᾶς, ἢ χαροπνία οὐκ εἰς ἐξουσίαν φέρει, οὐκ εἰς
 ὑψος ἐπαίρει, οὐ δυνάσειαν πρέχει. πάντες τὸ αὐτὸ πνεῦμα ἐλάβομεν
 πάντες εἰς ὑποθείαν ἐκλήθημεν, οὗτος ὃ πατήρ ἐδοκίμασεν, τὸν
 κατ' ἐξουσίαν τῆς ἰδίᾳς ἀδελφοῦς δουλεύειν ἡξίωσεν. τίς δ' οὐ
 λείαν οὖν πληροῦντες παρακαλῶμεν ὑμᾶς καὶ διὰ μαρτυρομένης,
 ἔκτελλω αἱ τ' ἰδέσθαι κακῶς. ἢ γὰρ οὐ καὶ πάρεσις ἐν τῷ θνητῷ βίῳ τῷ
 τῷ, ἢ τέθνηκεν, ὃν ἀναθεματίζου προέβηται. εἰ μὲν οὖν ἐτι πύρισις, ἄσ
 βῆς ἀποκόπῃ τῷ ἐν τρεπτότητι ὄντα, ὅτι μεταθεθῶν δυνάμενος
 ἐκ τ' κακοῦ εἰς ἀγαθόν, εἰ δὲ τέθνηκεν, πολλὰ μάλλον. τί δὲ ἡσυχίαι;
 οὐ τῷ ἰδίῳ κυρίῳ εἴηκε ἢ πίπῃ, οὐκ ἐτι ὑπὲρ ἐξουσίαν ἀνθρώπων τῷ
 χάνων. καὶ τὸ κεκρυμμένον τῷ τ' αἰώνων κριτῇ, ἐπισφαλὲς ἀπφαί
 νεως, μόνον εἰδὲν καὶ μέτρα γνώσεως καὶ ποσότητα πίσεως. πόθεν ἢ
 ἴσμεν εἰσέμενοι πρὸς ἀκαλῶ, πίοις ῥήμασι κατηγορήσει αὐτοὺς, ἢ καὶ
 ἀπολογησεται ἐν ἡμέρᾳ ὅτε μέλλει ὁ θεὸς κρίνειν τὰ κρυπτά τῶν
 θρώπων, ὄντως ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα καὶ ἀνεξιχνίατοι αἱ ὁδοὶ αὐ
 τοῦ. τίς ἂν γινώσκῃ κυρίῳ, ἢ τίς σύμβουλος αὐτῷ ἐγένετο; τάχα οὐ
 δεῖς ἐξ ἡμῶν ἀγαπητοὶ ἡξίωσιν βαπτίσματα οἰεῖσθαι, οὐδεὶς ἐπίστα
 ται κρίσειν μέλλουσαν γίνεσθαι πώποτε. τί λέγω κρίσειν; αὐτὸν τὸν θά
 νατον ὅτι πῶς ἐκ τῶ σώματος ἐξοδὸν ἡγνοήσαμεν, ἐκ τ' ἐπισκηνιάσεως
 ἡμᾶς φρενίῳ τῷ τῷ βίῳ πραγμάτων. ἀπόσκη τῷ ἰδέσθαι κακοῦ
 παρακαλῶ, ἰδοὺ λέγω καὶ διὰ μαρτυρομένης ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ τῷ
 ἐκλεκτῷ ἀγγέλῳ, ὡς μεγάλῳ κακῶς ὅτι πυρὸς ἀντικέσου γενήσεται
 ἡμῖν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ κρίσεως αὐτίον. εἰ γὰρ ἐν τῇ πρὸς ἀσάσει τῶν παρ
 θένων τῶν μετὰ λαμπρᾶς πίσεως, ὅτι φαιδρότητος βίῳ ζήσαντας, ὡς
 αὐτὸν θεωροῦντες τὰ ἔργα αὐτῶν τῷ τῶν ὅλων διεσώθη, ἀλλοτρίους
 τῷ συμφώνος δι' ἃ ὁ ἀσυνπαθεὶς ἐποίησεν, πῶς ἡμᾶς οἱ καὶ πᾶσαν
 ἡμετέραν

ἄδελφοι δὲ αὐτῶν μὴ οἱ ἀνηλεῶς τῆς ὁμοφύλοις προσφερόμενοι, σωτηρίας ἀξιωθῶμεν· διὸ δέομαι ὑμῶν, μὴ πῦρ γινώσκοντες τὴν κρίσιν λόγων ἀκρίβειαν. τὰ δὲ αἰρετικά δόγματα τὰ παρ' ὧν παρελάβομεν ἀναδεματίζωμεν. τὰ δὲ ἀσέβη δόγματα ἐλέγχω. πᾶσαν ἡ φησὶ ἀνδρώπων πλειονότητα εὐχόμενος ὑπερβολῇ αὐτῶν σωτηρίας. γένοιτο δὲ πάντας ὑμᾶς τὴν ἐν θεῷ καὶ πλησίον ἀγάπης ἀντεχομένους, καὶ τὴν δεσποζικῶν ἐντολῶν τῶν ἐργασίαν πληροῦντας μετὰ ἐλέους. ὁ φαιδρῶν λαμπρόν ἀπαντήσαι ἐν ἡμέρᾳ τοῦ ἀναστάσεως, αὐτῶν τοῦ ἐπεσθαι νυμφίον, προσφέρουσιν αὐτῶν πλείους ἐν δόξῃ ὡφελθέντας ἐκ τῆς ἡμῶν συμπαθείας, χόρει δὲ καὶ φιλοκρηπίαν αὐτῶν τῷ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ, μετ' οὗ τοῦ πατρὸς ἡ δόξα ἅμα τοῦ ἁγίου πνεύματος εἰς αἰῶνας ἀμήν.

ΤΟΙ ΑΙΤΟΙ ΧΡΙΣΟΣΤΟΜΟΥ

λόγος εἰς τὸν προφήτην ἡλίαν.

ΠΟΤΕΡΟΝ μὲν τῶν ἰουδαίων ὁ δῆμος τῆς τοῦ προφητῶν ἐκκαλωπίζετο κτήσεως, καὶ προφητικὸν ὑποῆρχε γνώριον, καὶ τούτων αὐτῶν πρὸς τοὺς ἐκκλησίας ἀφήρηται πλὴν καὶ χησισμὸς τοῦ ἡρώου τοῦ προφητῶν παρ' ἡμῶν καὶ τὰ σώματα ταῦτα οὐκ ἔπρεπον ἀκέρως λατρεῖν προφητικοὶ γεωργοί, οὐχ ἡγεμόνες πρὸς κατέχοντες προφήτας, τῶν δὲ αὐτῶν προφητευθέντα σαυρώσαντες, ἀντὶ νεκρῶν, οὐκ παρ' ἐκείνοις ἀνέστησαν, ἀντὶ τυφλῶν, οὐκ παρ' αὐτοῖς ὡμμάτωσαν, ἀντὶ πλυνῶντων, οὐκ παρ' ἐκείνοις διέτεξεν, ἀντὶ τῆς βίας, ἢ δὲ αὐτοὺς ὁ ἡρώος ὅλων δεσπότης θεὸς τοῦ μακαρίου προσήγαγεν ἡλίαν, λῦσαι πλὴν καὶ αὐτῶν ἀπόφασιν τὸν προφήτην βιαζόμενος, ἀγὰρ γὰρ μετὰ πρὸς ἡλίαν ἡμῶν ὁ προλαβὼν παιδευστήν, ὁ μακάριος ἡλίαν ἰδὼν τὸν τοῦ ἰουδαίου λαόν τὸν τοῦ θεοῦ κατὰ σφηνῶντα ἐπιλαβρωπία, καὶ τὸν ἅλθον τὸν ἐκείνων δεομαχίας ἀνεχόμενον δι' ἡμεῶν, ἐκείνους ἡ τῆς μακροθυμίας πρὸς ῥαθυμίας ἐν παιδοτροφίᾳ καὶ ἀεὶ ἐπινοῶντες τὸν ἡρώον τὸν τοῦ θεοῦ πρὸς αὐτοὺς ἀγα

θότῃτ **Θ** ἄπο φαίνεται κατ' αὐτῶν. εἴτα εἰδὼς ὅτι τὸν **π**ν δ' ἰκαίωμ **ζ**η
 λομ δ' υσώπεται διεδε, βελόμενος τοὺς ἰουδαίους κολάσσα **Θ** φοβόμε
 νος πλὴν διείαμ **χ**ησότητα, μικροῖς δ' ἀκρυσίμ **ε**υθυς διεραπειρομλίνω, **α**π
 φαίνεται κατ' αὐτῶν τιμωρίαν, **Θ** ὅρκω πλὴν τιμωρίαν διεσμῆ, ἵνα τὸν
 ὅρκον διεδε δ' υσώπεται **μ**λῆος, μὴ λνση πλὴν κατ' ἐκείνων ἀπόφασιμ. **α**γα
 θὸς φησίμ **π**ρὶ αὐτῶν ὁ διεδε, **κ**αὶ μικροῖς παρ' αὐτῶν διεραπένεται δ' α
 κρυσίμ, ταῦτα δὲ τούτους εἰς εἰδωλολατρείαν παιδοῦ **ε**βῆ. **ζ**η **κ**νρίος **φ**η
 σίμ, οὐκ ἔσαι τὰ ἔτη ταῦτα διδόςσας **κ**αὶ ὑετόρ. εἴτα, ὡς τῷ **δ**εοῦ **π**ρὸς αὐ
 τὸν ἀντιφθεγομλίνου, τί οὖν, ἄμ κολακνευθὼ παρ' ἐκείνων διὰ μετανοίας
 ἡλίας. **α**μ δ' ἀκρυσα προσφείρουσας ἐκείνους θεάσωμαι, ἄμ ἐπὶ τὰς πλημμέ
 λείας μετανοούσας, **ε**υθυς μὴ δώσω τὸν ὑετόρ, οὐ, **ζ**η **κ**νρίος, εἰ μὴ διὰ σὸ
 ματόε μου. οὐ, **ζ**η **κ**νρίος. ἐκείνοι φησίμ **ε**ιδώλοισι προσήλωνται, ἐγὼ δὲ
κη **φ**η σῆς ὁμνύω **δ**εότητ **Θ**. δ' ἔξορμ **α**μ **α**μ ὅρκον τὸν κατὰ σοὺ **δ**ιω
 τὸν, ἵνα **κ**η διὰ τούτ **α**μάθωσιμ πλὴν τῶν **ε**ιδώλων ἀδένειαιμ. οὐ, **ζ**η **κ**νρίος,
 οὐκ ἔσαι φησίμ τὰ ἔτη ταῦτα διδόςσας **Θ** ὑετόρ, εἰ μὴ διὰ λόγου σόματόε
 μου, οὐχ' ὅτ' **α**μ φησίμ σοι δόξη λῦσας πλὴν τιμωρίαν, σοὶ **ε**ἰ δ' οὐκ **α**μ
Θιλανθρωπένειω, **α**λλ' ὅτ' **α**μ ἐγὼ **π**ρὶ αὐτῶν ἰκείνω, ὅτ' **α**μ ἐμοῦ κρίναι
 τες, ὅτ' **α**μ ἀρκῶσαι ἐπιδείξωνται πλὴν **τ** ψυχῆς μεταμέλειαν. ἡ δ' ἐόδη πλὴν
 προφητικῶν ἀποφάσιμ ὁ διεδε, ἐτίμησεν ὅρκον τὸν εἰς αὐτόν. σωμείχετο
 τοίνυν ὁ **π**ν ὅλωμ **δ**εωσότης, **κ**αὶ τὸν προφήτῳ **α**ιδούμην **Θ**, **κ**αὶ **α**μ
 λαὸν **Θ**εὶ λιμῶ κολαζόμενον ἐλεῶν. τί οὖν ποιῆς; συγκολάζει **Θ**εὶ λαὸν
 τὸν προφήτην, ἵνα τῇ τῷ λιμῶ **κ**αὶ αὐτὸς σωμείχμενος τιμωρίαν, **β**ου
 λεύσκηται τι **π**ρὶ **φ**η ἀποφάσεως **φ**η **α**μ ὅρκον φιλάνθρωπον. **κ**αὶ **α**μ
 λάζν **μ**λν **Θ**εὶ λαὸν **δ**μ προφήτῳ, ἐπικουρίει δὲ **Θ**εὶ προφήτῃ πλὴν τιμω
 ρίαν, οὐδὲ αὐτὸν τῇ **φ**η **Θ**ιλανθρωπίας ὁ δ' ὁμ' ἀνευ σοφίας ποιεῖ **μ**λῆος.
τρήφ **κ**αὶ **δ**μ προφήτῳ διὰ πετῖνῶν **μ**ισοτέκνωμ. **μ**ισότεκν **Θ** **κ**αὶ
αμ **κ**όραζι γονεὺς, **κ**αὶ **α**μ τίκτῃ μὴ τρήφωμ, τοῦτ' οὖν ὁ προφήτης δαείδ
ἀνιπρ

ὁ ἀντιπρόεδρος ἔλεγεν, καὶ τῆς νεοσσῶς τῆς κοράκωμ τοῖς ἐπικαλουμένοι
νοῖς αὐτόν. ἐπεὶ δὲ καὶ οἱ νεοσσοὶ τῆς κοράκωμ, μᾶλλον δὲ πάντες νεοσ
σοί, πρὸς πλὴν φησὶ τροφῆς φησὶ οἰκείας συλλογῶν ἀποδιδόναι, ἔχουσι δὲ
τῶν γονέων παιδοτροφουῶντας, ἀπεσέφηνται δὲ τούτου οἱ νεοσσοὶ τῆς
κοράκωμ, ὅμως δὲ διαμύσει τῆς κοράκωμ τὸ γένος παρὰ τῆς γονέων
μὴ δῖα τρεφόμενον, διὰ τὴν πλὴν τὴν θεοῦ φιλανθρωπίαν ὁ διαβίβ, ἀνατί
θησιν πλὴν ἐκείνων διατροφῆν ὑπὲρ θεῶν, κεκηνόπες γὰρ εἰς ἀέρα τῆς κο
ράκωμ οἱ νεοσσοί, καὶ παρὰ τῆς γονέων μὴ τρεφόμενοι, ἔχουσιν αὐτοὶ
ζῶα μικρά τινα πλὴν θείαν ἐπιτέμνουσαν πρόνοιαν διακονέμενα, ἐ
οῦτως ἐκ τῶν ἀέρος ἐκείνα δὲ χόμυλοι πρὸς αὐξήσιν τρέφονται. διὰ τῶ
ν φησὶν, τοῖς νεοσσοῖς τῆς κοράκωμ τῆς ἐπικαλουμένων αὐτόν. ἐπεὶ δὲ
τῶν μισοτεκνίων ὁ ἡλίας κτλ. ἰουδαίων ὡς τέκνων ἀχθήσων ἀνέλαβεν,
διὰ μισοτέκνων πατρῶν πρεσβεύεται πρὸς αὐτὸν ὁ θεός, μονονυχὶ τῶ
πρὸς τὸν ἡλίαν σεσιγημένως βοῶν, μὴ τσαύτη πρὸς σοὶ κατὰ ἰουδαίων
μισοτεκνία, ὅσην τῆς κόραξι κτλ. τῶν νεοσσῶν τῶν οἰκείων. ἀλλ' ὅρα νῦν μετα
εἰσελημμένους τῶν κόρακας, ὅρα τῶν ἐκείνων ὡς ἡλία φιλανθρωπίαν, οἱ πε
ρὶ τῶν οἰκείων ἀπ' ἀνθρώπων νεοσσούς, οὗ γίνονται ξενοδόχοι φιλότιμοι.
ἀποφῶν ἐσιν ὡς ἡλίας, τῶν μὲν κόρακας μεσίτας γίνεσθαι πρὸς σέ φησὶ παρ
ἐμοῦ φιλανθρωπίας, σὲ δὲ μεσίτην τῆς ἰουδαίᾳ μὴ γίνεσθαι, τὴν παρ' ἐμοῦ
κατ' αὐτῶν ὑμωσίαν. ἀντιθέσθαι πλὴν τῆς κοράκωμ μεταβολῶν, καὶ γένου
πρὸς τῶν ἰουδαίους ἡρώδης. ἐγὼ δὲ ὑμῶν πλὴν ἀπόφασις, κακείνους ὅ
κολαζομένους οἰκτεῖω. ὡς οὖν εἶδεν ὁ θεός τὸν ἡλίαν οὐκ ἐν δίδόντα, συ
σέλλει πάλιν πλὴν διὰ τῆς κοράκωμ τροφῶν, πρὸς καταλλαγὰς αὐτὸν βῖα
ζόμενος, ἵνα ὑπὲρ λιμῶν βιασθῇ, πλὴν ἀπόφασις καὶ δὲ αὐτῶν λύσιν, ὁ δὲ
τῆς κοράκωμ συσάλέντων, ἠνεύχετο. λιμῶν φησὶν, μόνον τῶν δυσε
βοῶντας ἴδω κολαζομένους, ἀπολῶιτόμου τὸ σῶμα μετὰ τούτῳ λι
μῶν κολαζόμενον. ἐκλήψουσης τοίνυν φησὶ διὰ τῆς κοράκωμ τροφῆς, καὶ

χρῶν δ' ἐλθόντες πᾶσι, πάλιν συχεθεῖς ὁ ἡλίας, ἐφ' ἑτέρον μεδίσατο
 τόπον. Ὡς ὅτε λιμὸς σωθλιβοῦμος, ἄσπετον ὧς γίνεται ἰκέτης ἐθνικῆς
 καὶ ταύτης χήρας καὶ πενομένης, καὶ βυλόμενος ὁ αὐτὸς ὁ θεὸς γενέσθαι
 ἐλαινθροπότερον, ἐπειδὴ τότε τῆς ἰσθμίου ἀπείρητος ἢ μετὰ ἐθνῶν σωσ
 σία, προλαμβάνων προκαταγγέλλει τὸ γενεσόμενον. ἀνάσκει φησὶν ἐν
 τεύδει καὶ ἄπειρα εἰς ἄσπετον ὧς σὶδωνία, Ὡς ὅτε ἔμαυ ἐκὼ χήρα
 γυναικὶ ἐθνικῇ τὸ διατρέφειν σε, ἵνα ἀκῶσαι τὸ ἐθνικὴ, μυσάχνηται πᾶσι
 ῥοφῶν, καὶ πᾶσα καλῶν τὸν θεὸν εἰς χορηγίαν τῶν ὁμεινῶν, ὁ οὐδὲ πρὸς
 ταύτην πᾶσι φωνῶν ἐχυνῶν, ἀλλ' ἔβρεχε πρὸς πᾶσι ἐθνικῆς διατρο
 φῶν, καὶ τὸ δὴ μεῖζον πᾶσα σκευάζει πᾶσι χήραν ὁ θεὸς ἐνδὺς αὐτῶν πενῶν
 λαλῶν ῥήματα σκληρὰ, πανταχόθεν αὐτῶν εἰς χρυσόπῃτα σωελαύνων
 τῶν ὧς ἢ ἐθνικῇ πρὸς αὐτόν, ἢ κνῆτος ὁ θεὸς σε, καὶ πᾶσι τῇ ἐθνικῇ τὸ
 εἰπεῖν, ἢ κνῆτος ὁ θεὸς σε, προλαβὼν ὁ θεὸς, δεικνύει δὲ προφήτην τῇ
 χήρᾳ κατ' ὁπασίαν, τὸ γὰρ εἰς τὸ ὅτε προφήτην ὁ θεὸς ἐπεβόα, ὅτε
 λούμαι ἐκὼ χήρα γυναικὶ τὸ διατρέφειν σε, ἔδραμεν ὁ θεὸς προλαβὼν
 τῇ γυναικὶ τὸ προφήτην τὸ χῆμα, πᾶσι μορφῶν, πᾶσι ἡλικίαν, πᾶσι μέλ
 λουσιν αἵτησιν, ὅθεν μετὰ τὸ πᾶσι τὸν προφήτην, ὅπως ἐμνήσθην
 ἐπὶ ὁπασίαν ἢ χήρα, εἶδεν αὐτὸν ποιῶν, οἷος αὐτῇ κατ' ὁπασίαν
 ἐφάνη. ὅτε τεύδει οὐκ γνοῖσα θείαν εἶναι πᾶσι ἀπκαλύψιν, ἐνδὺς ἐπιστάν
 ὅτε προφήτην ἐβόα, Ὡς αἰτήσαντι τροφῶν, ἐβόα, ἢ κνῆτος ὁ θεὸς σε, οὐκ
 εἰμι μοι ἐγκρυφία, ἀλλ' ἢ δρᾶξ ἀλεύς ἐν τῇ ὑδρίᾳ, Ὡς ὅτι γοῶν ἔλαον
 ἐν ὅτε καμψάκη, Ὡς ἐισελθούσα ποιήσω ταύτην ἐμαυτῇ Ὡς τῆς τέκνης
 με, καὶ φαγόμεθα Ὡς ἀποδανόμεθα. ἐνδὺς ἀπογνώστω ἢ δόσω ῥή
 ματα. οὐκ εἰμι μοι ἐγκρυφία, ἀλλ' ἢ δρᾶξ ἀλεύς, ταύτην ἐισελθούσα
 ποιήσω ἐμαυτῇ Ὡς τῆς τέκνης με, καὶ φαγόμεθα καὶ ἀποδανόμεθα.
 οὐδὲν ἡμῖν φησὶν τὸ πᾶσι πόμῃτον ἑτέρον ἐπὶ δρᾶκος διαπανθείσης ἢ
 δάνατος, ἢ ῥατὸν πάσχειν πρὸς πᾶσι φωνῶν ὁ ἡλίας, ἐμοῦ φησὶν πλεῖστον.

νι αὐτῇ παγκρατῖά ἐστι λιμῶ. ἐγὼ καὶ μόνος πανῶ, αὐτῇ δὲ μετὰ τῶν τέ
 κνων λιμῶν τῶν, μὴ γένωμαι πρόξενος τῇ ξενοδοχῶ θανάτῳ. τί οὖν ὅπως
 εἰπομεθα αὖτις πρὸς τὴν φωνὴν. ἄρχεται λοιπὸν φιλανθρωπίας ἐν αὐτῷ
 προσφέρειν μελέτην. οὐκ ἐκλείψα φησὶν ὁ καμψάκης τοῦ ἐλαΐου, οὐδὲ ἡ
 δρία τὸ ἀλεύς, ἕως τοῦ δούνα κύνιον ὑετὸν ἐπὶ τῆς γῆς, ἥδη μικρόν τιν
 τῶν ὀμβρῶν ὑποφθιγγετὴ δόσιμ. περίμ τῷ λιμῶ δαμαδιῶνα, οὐκ ἐπέ
 τρεπερ διεῶ πλὴν περὶ τοῦ ὀμβρῶς φιλανθρωπῶτα, ἀλλ' ἔλεγεν, οὐκ ἔσται
 τὰ ἔτη ταῦτα δρόσος ἢ ὑετὸς ἐπὶ τῇ γῆς, εἰ μὴ διὰ λόγον εὐματὸς μενῶν
 ἢ ἐπιτρέψει. ὅτι ἥδη τὸ τὸ λύσεως ὑπαγορεύει προοίμιον, ἀλλ' ὑποκρίνευεν
 ἢ, οὐ πῶς ἢ προσῆγεν τὴν ἀτίσιμ. τί οὖν ἢ τὸ φιλανθρωπῶτα πηγῇ, πάλιν
 αὐτῷ τρίτῳ μηχανῶν φιλανθρωπῶτα προσάγει. κελύει γὰρ πλὴν ψυχῶν
 τῶν τῶν χήρας παιδίου μετασῶμα τὸ σῶμα. ἡμῶν ἢ γὰρ τὸν προσφήτην,
 πλὴν εὐλογίαν οὐκ ἔλυνε, οὐδὲ ἐπιλείψα δὲ καμψάκη ἐποίησε. ὥστε πρὸς
 ἀνάγκην αὐτὸν συναλαδιῶνα φιλανθρωπῶτα. ἢ γὰρ ὑβρις τῷ προσφήτη,
 εἰ τὰ φθι εὐλογίαν ἀνέβλεπεν φθι παρ' αὐτῶν, ἢ φθι ἐνικῆς ἢ χήρας τῶν
 πλὴν πῖσιμ κατέβλαπτε, ὥς ἀπὸ σωτυχίας φθι εὐλογίαν ἐπιτυχέσκει
 μικρόν. διὰ τῶν δὲ πλὴν ἢ εὐλογίαν οὐκ ἀνέβλεπεν, εἴτε τῇ ἢ προσά
 γει μηχανῶν τῷ προσφήτη. ποιεῖ γὰρ τὸ φθι χήρας ἀποθανῶν παιδίον,
 τὸν προσφήτην εἰς ἀνάγκην ὥδῳ φθι πρὸς αὐτὸν ἀξιώσεως. ἢ ἢ χήρας τε
 θνητότε τῶν τέκνων, πρὶ ἐκ τὸν προσφήτην σαυ δ' ἀνευσιμ, εἴτε φησὶν λιμῶ
 προαπολώλῃ, ὅτι πρὸ φθι σῆς εὐλογίαν ἀποτεθνήκει, ἢ τῶν ἡοῦ ἐγεγόν
 ναιμ διεατὶς τεθνεώτος. ἢ χάωτε δὲ συμβαὶν ὁ προσφήτην, οὐτὶ φησὶν τῇ χή
 ρα φθι εἰς ἐμὲ ξενοδοχίας οἱ μισοῖ; πρὸ φθι ἐμῆς διεξιώσεως εὐτεκνος,
 μετὰ πλὴν διεξώσιμ πλὴν ἐμῶν, πρὶ τέκνον δὲ φιλούμενον παρ' αὐτῇ θρη
 νωδία. αὐχυνόμενος τὸ συμβαὶν ὁ ἡλίας, καὶ κατ' αὐτὸν πρὶς ἐφωμ τὸ
 πρᾶγμα. ἢ ὅτε τὸ τέκνον οὐσαμ τῶν πάντων διεσπότης τὸ γεγεννημένον, ἢ
 διεπλὴν τέκνον πλὴν δίαμ, καὶ τί φησὶν, οἱ μοι κύριε ὁ μάρτυς φθι χή

ρας μεθ' ἧς ἐγὼ κατοικῶ μετ' αὐτῆς. τί δ' ἐστὶν ὃ βούλεται λέγειν; ἵνα
 σοῦ φησὶν ἢ πρὶς τοῦ γυναικὸς πρὸς με μαρτυρία. σὺ φησὶν εἶπας ἦν
 λούμαι γυναικὶ χήρᾳ τοῦ διατρέψαι σε, πάντως τῇ τοῦ γυναικὸς μαρ-
 τυρίῳ ὡς ἐνυβᾶ προάξει. πρὸς ταύτῃ δὲ ἐκείνων με τῷ τόπῳ με
 τέστησας, καὶ ἡμὴν πετίμνησας τῇ πρὸς σου μαρτυρίᾳ, ταύτῃ νῦν ἔτι τοῦ
 κινῶ τιμωρῆ θανάτου; οἱ μοι κύριε ὁ μάρτυς εἶ. χήρας μεθ' ἧς ἐγὼ κατοι-
 κῶ μετ' αὐτῆς, σὺ ἐθανάτωσας τὸν ἡδὺν αὐτῆς. οὐκ ἐστὶ φησὶν εἰς συμβᾶν εἰς
 φύσεως θάνατος, εἰ τέχνης τῆς οὗς τὸ γεγεννημένον, μηχανᾶσαι κατ' ἐμὴν
 φιλανθρωπίαν ἀνάγκην, ἵνα ὅτ' εἶπω πρὸς σε, κύριε τὸν ἡδὺν τῆς χήρας
 τὸν νεκρωμένον ἐλέησον, ἀντιφθέγξῃ καὶ σὺ πρὸς με, τὸν ἡδὺν μου τὸν
 Ἰσραὴλ ἐλέησον. πρὸς φιλανθρωπίαν ὡς με. αἰδοῦμαι σε τῷ
 χνασμάτῳ ὡς δέωσόν, ἵνα ὅτ' εἶπω σοι τὸν ἡδὺν εἰς χήρας τὸν πενέ-
 τα διάσωσον, ἀντιφθέγξῃ αὐτὸς πρὸς με, τὸν ἡδὺν με τὸν Ἰσραὴλ σὺ
 ἔτι λιμῶ νεκρωμένον κατόικταρον. αἰτῶ με χάρις, ἀντατιθέτω χά-
 ριν. λύσον τὸν λιμὸν πλὴν ἀποφασίμ, καὶ λύω τὸν θάνατον πλὴν ἡφο-
 ῶς οὐκ εἶδεν ὁ θεὸς ἡλίαν πολλοῖς ἐκδ' αμαρτανά, καὶ γεγεννημένον φιλα-
 νθρωπότερον, τότε λοιπὸν προσάγει φανερώτερον πρὸς αὐτὸν τῆς φι-
 λανθρωπίας τὴν λόγον, ὡς οὐκ ἐστὶν λοιπὸν πλὴν τῆς τιμωρίας λύσις λο-
 γισμῶν ὕβρις. πορεύθητι φησὶν. πρεσβείας τῷ θεῷ πρὸς τὸν δόλον
 ξήματα. αὐτὸς δ' ἐκείνῳ ὁ θεὸς, πρὶς φιλανθρωπίας πρὸς τὸν δόλον
 πρεσβεύει. πορεύθητι φησὶν. ἐπειδὴ ἐγένου φησὶν φιλανθρωπότερος, δέ-
 ξαι μου εἰς φιλανθρωπίας τὴν λόγον. ἐπειδὴ με ταῦς τῆς φιλανθρω-
 πίας ὡδίσιν συνεχόμενον ἔγνω, ἀκούε μου λοιπὸν φανερώτερον. ὡς
 τῆς τιμωρίας πλὴν λύσις, ἐπείγομαι πρὸς χορηγίαν καταλλαγῶν.
 αἰχάνομαι τῷ κολαζομένῳ τὰ δάκρυα. πάντες ἀμαρτωλοὶ ὡς προφῆ-
 τα, κρατῶσίν μου φιλανθρωπίας χιρὸς ἡφοῦ, μή με ποιήσης παρ' αὐ-
 τῶν ψευδολόγων φανῶσα. ἀκούε δὲ καὶ τῷ τῷ γραμματεῖς φωνῶν, ὡς
 εἰδὼς

οἰδίας τοῦτο. οὐ βόλομαι τὸν θάνατον τῆς ἀμαρτωλῆς, ὡς τὸ ἐπιστρέψαι
 τοῦ αὐτοῦ. ὑπέταξεν ὁ ἡλίας τὰ ὄτα, ὑπέθηκεν τὴν ψυχὴν τῆς προφῆ-
 τείας λαλῶντος. πορεύθη ἐν φησὶ καὶ ὁ φησὶ τοῦ ἀχαῖς. οὐ καταλλασσό-
 μινος χωρὶς σου καταλλασσομαι. σὺ προφῆτου τῆς κολάζουσιν τοὺς ἁ-
 μαρτωλούς. ἐγὼ λάθρα πρὸς σὲ ὑπέστη ἐκείνων πρεσβεύομαι, σὺ δὲ ἡρώου τῆς κατα-
 λαλῶντος χορηγός. φανερός. πορεύθη καὶ ὁ φησὶ τοῦ ἀχαῖς, τοῦ δὲ ὡς ὅτι
 τὸν ἐπὶ τῇ γῆς. σὺ τὰς καταλλαγάς καὶ ἀμνησύην, σὺ τὴν ἡρώου ὁμῶς
 χορηγία ἀποφύλω. ἐγὼ ἡ τὰς σὰς ἀποφάσεις. ὑπογράφω. ἔτρε-
 χεν οὐκ ἡρώου καὶ ἐκὼς ὁ ἡλίας, ἡρώου τῶν ὁμῶς ἐν ἡμελείς. ἀλλὰ
 πάλιν αὐτῶν ἀσέβεια θεασάμενος, ἐμελέτα τινὰ ἡμελείας κατ' αὐτῶν
 ἀποφάσεις λυπηρὰς. τί οὐκ ὁ θεός; ὁ δὲ αὐτὸν μὴ χωροῦντα πρὸς φι-
 λανθρωπία τὴν ἡρώου πᾶσι τῶν, χωρίζει τὸν ἡλίαν τῆς μετὰ τῶν ἀμαρ-
 τωλῶν κατοικήσεως, ἐγὼ φησὶν ὁ ἡλίας οἰδίας σου τὸν ἡρώου, δυσωποῦ-
 μαί σου τὴν πολιτείαν. ἐλεῶ δὲ ἡρώου τῶν ἡμαρτωλῶν, ἡνίκα ἂν ὑπέστη
 μέτρον κολάζονται, σὺ δὲ δύνως εἰ ἐκδικῶ τῆς εὐσεβείας. τὸ δὲ τῶν ἀν-
 θρώπων ἡρώου σωεχῶς πλημμελοῦν, χωρίζω τίνων ὑμᾶς τῆς μετ' ἀλ-
 λήλων κατοικήσεως, ἀνάβητι ὡς εἰς οὐρανὸν, φέρεται ἀμαρτωλοὺς μὴ δύ-
 νάμενος, ἐγὼ ἡ ἐπὶ δὲ κήσω τῇ γῆ. ἂν ἐπὶ τῇ φησὶν συμμένει ἀμαρ-
 τωλοῖς, ἐκ τῆς κήσεως ἐκείνου τῶν ἀνθρώπων τὸ γένος, πρὸς σοῦ σωεχῶς κολ-
 αζόμενος. τί οὐκ μετέστη ὡς εἰς οὐρανὸν ὁ ἡλίας. οὐ δυνάται ἡ πῦρ
 σωοικῆς καλὰ μὴ. δίδωμί σοι σωοικοῦντας ἀναμαρτήτους, τῆς τῶν ἀν-
 γέλων σε συγκατοικίῳ χοροῖς, μετέστη σὺ πρὸς τὸν οὐρανὸν, ἐγὼ δὲ
 ἀμαρτωλοῖς ἐν δὲ κήσω, ὁ φέρεται ἐπὶ τῶν ὁμῶν τὸ πεπλανημένον δυνά-
 μενος πρόβατον, ὁ λέγω πρὸς πάντας τοὺς ἀμαρτωλοὺς, δυνάται πρὸς με-
 πάντες οἱ κοπιῶντες, ἐγὼ οὐ κολάζω ὑμᾶς, ἀλλ' ἀνεπαύσω ὑμᾶς. αὐτῶν
 ἡ δὲ εἰς τοὺς αἰῶνας ἡρώου αἰῶνων ἀμὴν.

BASILEAE IN OFFICINA FRO/
BENIANA ANNO M. D. XXIX

et

S

rum e
Mem
mum

STANISLAUS

AGATHON OY
TO THE AAI
KEIN AAAA
TO THE EGE
ABIN.

GRADSLVS